

Uradni list

C 72

Evropske unije

Slovenska izdaja

Informacije in objave

Zvezek 52

26. marec 2009

<u>Obvestilo št.</u>	Vsebina	Stran
II <i>Sporočila</i>		
SPOROČILA INSTITUCIJ IN ORGANOV EVROPSKE UNIJE		
Komisija		
2009/C 72/01	Sporočilo Komisije o obravnavanju oslabljenih sredstev v bančnem sektorju Skupnosti	1
2009/C 72/02	Nenasprotovanje priglašeni koncentraciji (št. primera COMP/M.5364 – Iberia/Vueling/Clickair) ⁽¹⁾	23
IV <i>Informacije</i>		
INFORMACIJE INSTITUCIJ IN ORGANOV EVROPSKE UNIJE		
Komisija		
2009/C 72/03	Menjalni tečaji eura	24
INFORMACIJE DRŽAV ČLANIC		
2009/C 72/04	Seznam državnih inšpekcijskih organov iz člena 15 Uredbe (EGS) št. 2092/91	25

SL

Cena:
18 EUR

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP

(Nadaljevanje na naslednji strani)

INFORMACIJE V ZVEZI Z EVROPSKIM GOSPODARSKIM PROSTOROM

Nadzorni organ Efte

2009/C 72/05	Poziv k predložitvi pripomb o državni pomoči v zvezi z obdavčenjem lastnih zavarovalnic v Lihtenštajnu v skladu s členom 1(2) dela I Protokola 3 k Sporazumu med državami Efte o ustanovitvi nadzornega organa in sodišča	50
--------------	---	----

V Objave

POSTOPKI V ZVEZI Z IZVAJANJEM KONKURENČNE POLITIKE

Komisija

2009/C 72/06	Sklep št. 842 z dne 23. decembra 2008 o sprožitvi postopka izdaje dovoljenja za iskanje in raziskovanje nafte ter zemeljskega plina – podzemeljskih naravnih virov v skladu s točko 3 odstavka 1 člena 2 zakona o podzemeljskih naravnih virih na območju 1–5 Devetaki v regijah Loveč, Pleven in Gabrovo ter o objavi razpisa za izdajo dovoljenja	52
2009/C 72/07	Sklep št. 843 z dne 23. decembra 2008 o sprožitvi postopka izdaje dovoljenja za iskanje in raziskovanje nafte ter zemeljskega plina – podzemeljskih naravnih virov v skladu s točko 3 odstavka 1 člena 2 zakona o podzemeljskih naravnih virih na območju 1–9 Mizija v regiji Vraca ter o objavi razpisa za izdajo dovoljenja	54
2009/C 72/08	Sklep št. 844 z dne 23. decembra 2008 o sprožitvi postopka izdaje dovoljenja za iskanje in raziskovanje nafte ter zemeljskega plina – podzemeljskih naravnih virov v skladu s točko 3 odstavka 1 člena 2 zakona o podzemeljskih naravnih virih na območju 1–10 Botevo v regijah Vraca in Montana ter o objavi razpisa za izdajo dovoljenja	56

DRUGI AKTI

Komisija

2009/C 72/09	Objava vloge na podlagi člena 6(2) Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila	58
2009/C 72/10	Objava vloge na podlagi člena 6(2) Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila	62

2009/C 72/11

Objava vloge na podlagi člena 6(2) Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila 67

II

(Sporočila)

SPOROČILA INSTITUCIJ IN ORGANOV EVROPSKE UNIJE

KOMISIJA

Sporočilo Komisije o obravnavanju oslabljenih sredstev v bančnem sektorju Skupnosti

(2009/C 72/01)

1. UVOD

1. Od sredine leta 2007 delovanje grosističnih posojilnih trgov doživlja velike pretese. Ti so povzročili pomanjkanje likvidnosti v bančnem sektorju in nepripravljenost bank za dajanje posojil drugim bankam ter širšemu gospodarstvu. V zadnjih osemnajstih mesecih se je položaj na kreditnih trgih še poslabšal, zato se je finančna kriza poglobila, svetovno gospodarstvo pa je zajela huda recesija.
2. Težko je pričakovati rešitev finančne krize in okrepanje svetovnega gospodarstva, če ne bo zagotovljena stabilnost bančnega sektorja in širšega finančnega sistema. Šele to bo omogočilo povrnitev zaupanja vlagateljev in ponovno normalno kreditno aktivnost bank. Države članice so zato sprejele ukrepe za podporo stabilnosti svojih bančnih sektorjev in spodbujanje kreditne aktivnosti, zlasti z injekcijami svežega kapitala iz javnih sredstev ter dajanjem državnih jamstev za bančna posojila. Ti ukrepi so bili napovedani oktobra 2008 in so se v preteklih mesecih postopno izvajali.
3. Več držav članic je nedavno napovedalo, da nameravajo dopolniti svoje obstoječe podporne ukrepe z zagotavljanjem neke vrste finančne pomoči za oslabljena sredstva bank. Te napovedi so ob podobni pobudi v ZDA sprožile širšo razpravo v Skupnosti o prednostih finančne pomoči za oslabljena sredstva kot državnega ukrepa za pomoč bankam. Komisija je v okviru navedene razprave in ob posvetovanju z Evropsko centralno banko (ECB) pripravila to sporočilo, ki temelji na priporočilih Eurosistema, izdanih 5. februarja 2009 (glej Prilogo I).
4. To sporočilo se osredotoča na vprašanja, ki jih morajo obravnavati države članice pri razmisleku o ukrepih finančne pomoči za oslabljena sredstva, njihovem oblikovanju in izvajanju. V splošnem smislu ta vprašanja vključujejo utemeljitev za uporabo finančne pomoči za oslabljena sredstva, namenjene varovanju finančne stabilnosti in spodbujanju kreditne aktivnosti bank, dolgoročne preudarke glede uspešnega poslovanja bančnega sektorja in proračunske vzdržnosti, ki jih je treba upoštevati pri odločanju o ukrepih finančne pomoči za oslabljena sredstva, ter potrebo po skupnem in usklajenem pristopu Skupnosti k finančni pomoči za oslabljena sredstva, zlasti zato, da se vsem zagotovijo enaki pogoji. V okviru tega pristopa Skupnosti to sporočilo daje tudi bolj specifične smernice o uporabi pravil o državni pomoči pri finančni pomoči za oslabljena sredstva, pri čemer se osredotoča na vprašanja, kot so (i) zahteve glede preglednosti in razkritja, (ii) porazdelitev bremena na državo, delničarje in upnike, (iii) uskladitev spodbud za upravičence s cilji javnih politik, (iv) načela za oblikovanje ukrepov finančne pomoči glede upravičenosti, vrednotenja in upravljanja oslabljenih sredstev ter (v) razmerje med finančno pomočjo za oslabljena sredstva, drugimi državnimi ukrepi pomoči in prestrukturiranjem bank.

2. FINANČNA POMOČ ZA OSLABLJENA SREDSTVA KOT UKREP ZA VAROVANJE FINANČNE STABILNOSTI IN SPODBUJANJE KREDITNE AKTIVNOSTI BANK

5. Takojšnja cilja ukrepov držav članic za reševanje krize, napovedanih oktobra 2008, sta varovanje finančne stabilnosti in spodbujanje zagotavljanja posojil realnemu gospodarstvu. Za dokončno oceno učinkovitosti teh ukrepov je še prezgodaj, vendar je že jasno, da so odvrnili tveganje finančnega zloma in da podpirajo delovanje pomembnih medbančnih trgov. Po drugi strani so gibanja posojil realnemu gospodarstvu, odkar so bili ukrepi napovedani, neugodna, zadnji statistični podatki pa kažejo na močno upočasnitev rasti posojil⁽¹⁾. V številnih državah članicah so pogosta poročila o pomanjkanju posojil za podjetja, ki, kot kaže, presega okvire, ki bi jih bilo mogoče pojasniti s cikličnimi dejavniki.
6. Ključni razlog za nezadosten tok posojil je negotovost glede vrednotenja oslabljenih posojil in ugotavljanja, katere banke taka sredstva imajo, kar je vir težav v bančnem sektorju že od začetka krize. Negotovost glede vrednotenja sredstev ne le še naprej načenja zaupanje v bančnem sektorju, temveč zmanjšuje tudi učinek državnih ukrepov pomoči, dogovorjenih v oktobru 2008. Tako je na primer dokapitalizacija bank ublažila slabitev sredstev, vendar so banke večino zagotovljenega kapitala uporabile za preprečevanje slabitve sredstev v prihodnosti. Banke so že sprejele ukrepe za rešitev problema oslabljenih sredstev. Opravile so obsežna zmanjšanja vrednosti sredstev⁽²⁾, sprejele ukrepe za omejitev preostalih izgub s prerazvrstitvami sredstev v svojih bilancah stanja in postopoma rezervirale dodatni kapital za okrepitev solventnosti. Vendar problem ni bil rešen v zadostnem obsegu, nepričakovano huda gospodarska upočasnitev pa kaže na nadaljnje in obsežnejše poslabšanje kreditne kvalitete bančnih sredstev.
7. Finančna pomoč za oslabljena sredstva bi bila neposredno namenjena reševanju problema v zvezi z negotovostjo glede kakovosti bilanc stanja bank in bi tako prispevala k ponovni okrepitvi zaupanja v sektor. Lahko bi pripomogla tudi k izogibanju nevarnosti večkratne dokapitalizacije bank, saj se obseg slabitve sredstev ob vse slabšem položaju v realnem gospodarstvu povečuje. Zaradi navedenih razlogov več držav članic aktivno razmišlja, da bi pri izvajanju strategije, o kateri so se oktobra 2008 dogovorili voditelji držav in vlad, poleg drugih ukrepov uporabile tudi finančno pomoč za oslabljena sredstva bančnega sistema.

3. DOLGOROČNEJŠI DEJAVNIKI: PONOVA VZPOSTAVITEV USPEŠNEGA POSLOVANJA BANČNEGA SEKTORJA IN VZDRŽNOSTI JAVNIH FINANC

8. Ukrepi finančne pomoči za oslabljena sredstva morajo biti oblikovani in izvedeni tako, da se z njimi kar najučinkoviteje dosežeta kratkoročna cilja, tj. varovanje finančne stabilnosti in spodbujanje kreditne aktivnosti bank. Pri tem je pomembno, da se zagotovi primerna vključenost v ukrepe finančne pomoči za oslabljena sredstva, in sicer z določitvijo ustreznega določanja cen in pogojev ter z obveznim sodelovanjem, če se oceni, da je to potrebno. Vendar oblikovanje in izvajanje ukrepov finančne pomoči za oslabljena sredstva ne sme biti osredotočeno le na ta dva kratkoročna cilja. Bistveno je, da se upoštevajo tudi dolgoročnejši dejavniki.
9. Če ukrepi finančne pomoči za oslabljena sredstva ne bodo izvedeni na tak način, da bodo preprečili nevarnost resnega izkrivljanja konkurence med bankami (tako v državah članicah kot med njimi) v skladu s pravili o državni pomoči iz Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, kar pomeni, da bo treba upravičence po potrebi tudi prestrukturirati, bo bančni sektor Skupnosti na koncu strukturno šibkejši, to pa bo negativno vplivalo na proizvodni potencial širšega gospodarstva. Poleg tega bi to lahko povzročilo, da bi morala država vedno znova ukrepati, kar bi pomenilo vse večjo obremenitev za javne finance. Glede na pričakovano raven odgovornosti države pri ukrepih finančne pomoči so ta

⁽¹⁾ Čeprav uradni podatki za euroobmočje kažejo, da je kreditiranje podjetij še vedno visoko, osnovni trendi upadajo, saj so se stopnje rasti posojil na medmesečni ravni ob koncu leta 2008 občutno upočasnile. Decembra 2008 so se posojila bank zasebnemu gospodarstvu (posojila nenedarnim finančnim institucijam brez države) v primerjavi z novembrom znižala za 0,4 %.

⁽²⁾ Od začetka leta 2007 do danes je bilo skupaj za 1 063 milijard USD zmanjšanj vrednosti sredstev, in sicer 737,6 milijarde USD v bankah s sedežem v ZDA ter 293,7 milijarde USD v bankah s sedežem v Evropi. Med slednjimi je bilo za 68 milijard USD vrednosti sredstev zmanjšanih v bankah s sedežem v Švici. Kljub obsegu zmanjšanj vrednosti sredstev, ugotovljenemu na podlagi podatkov, ki so jih banke že sporočile, MDS trenutno ocenjuje, da bodo skupne izgube bank, povezane s slabitvijo sredstev, najverjetneje dosegle 2 200 milijard USD. Ta ocena temelji na svetovnem obsegu olistinjenega hipotekarnega dolga, dolga potrošnikov in podjetij, ki izvira iz ZDA, in se že od začetka krize nenehno povečuje. Nekateri analitiki trgov menijo, da so skupne izgube morda še občutno višje. Na primer Nouriel Roubini, ki že ves čas zagovarja stališče, da so uradne ocene prenizke, zdaj ocenjuje, da bi skupne izgube samo v ZDA lahko dosegle 3 600 milijard USD.

tveganja resna. Da bi omejili tveganje take dolgoročneje škode, morajo biti posegi države v bančni sektor primerno ciljno usmerjeni, spremljati pa jih morajo ustrezni zaščitni ukrepi v zvezi z ravnanjem bank, ki bodo uskladili spodbude za banke s cilji javnih politik. Ukrepi finančne pomoči za oslabljen sredstva morajo biti del skupnih prizadevanj za ponovno vzpostavitev uspešnega poslovanja bančnega sektorja in morajo temeljiti na potrebnem prestrukturiranju. Potreba po prestrukturiranju v bančnem sektorju, ki mora spremljati državne ukrepe pomoči, je podrobneje prikazana v okviru pravil o državni pomoči v oddelkih 5 in 6.

10. Pri razmisleku o oblikovanju in izvajanju ukrepov finančne pomoči za oslabljen sredstva je ključno tudi, da države članice upoštevajo proračunski okvir. Ocene skupnega pričakovanega delnega odpisa vrednosti sredstev kažejo, da bi bili proračunski stroški – dejanski, pogojni ali oboji – lahko precej visoki, tako nominalno kot v deležu bruto domačega proizvoda (BDP) v državah članicah. Pomoč države v obliki finančne pomoči za oslabljen sredstva (in drugih ukrepov) naj ne bi bila tako visoka, da bi ogrožala vzdržnost javnih financ, npr. zaradi prezadolženosti ali težav s financiranjem. Ti preudarki so še zlasti pomembni z vidika sedanjih naraščajočih proračunskih primanjkljajev, povečanja javnega dolga in izzivov glede izdajanja državnih obveznic.
11. Konkretno to pomeni, da bo proračunski položaj držav članic pomemben dejavnik pri izbiri načina upravljanja sredstev, za katera bodo države namenile finančno pomoč. Ti načini bodo lahko odkup sredstev, zavarovanje sredstev, zamenjava sredstev ali kombinacija teh načinov ⁽¹⁾. Posledice različnih pristopov k finančni pomoči za oslabljen sredstva za verodostojnost proračunskih razmerij morda ne bodo zelo različne, saj bodo finančni trgi verjetno upoštevali potencialne izgube na podoben način ⁽²⁾. Vendar bi pristop, ki bi zahteval takojšen odkup oslabljenih sredstev, hitreje vplival na proračunska razmerja in javno financiranje. Izbira načina upravljanja oslabljenih sredstev je sicer odgovornost vsake države članice, lahko pa bi države razmislile o mešanih pristopih, s katerimi bi slaba sredstva izločile iz bilanc stanja bank in jih prenesle v ločen subjekt (znotraj ali zunaj bank), ki bi mu bilo na tak ali drugačen način dodeljeno državno jamstvo. Ta pristop je zanimiv, saj zagotavlja številne prednosti pristopa z odkupom sredstev z vidika obnovitve zaupanja v bančni sistem, hkrati pa omeji takojšen proračunski učinek.
12. V razmerah skromnih proračunskih virov bi bilo morda primerno osredotočiti ukrepe finančne pomoči za oslabljen sredstva na omejeno število bank systemskega pomena. V nekaterih državah članicah bo finančna pomoč za oslabljen sredstva bank zaradi obstoječih proračunskih omejitev in/ali velikosti bilančne vsote njihovih bank glede na BDP morda zelo omejena.

4. POTREBA PO SKUPNEM IN USKLAJENEM PRISTOPU SKUPNOSTI

13. Pri odločanju o primernosti določene oblike ukrepov finančne pomoči za oslabljen sredstva je treba poiskati ravnovesje med kratkoročnimi cilji finančne stabilnosti in kreditne aktivnosti bank ter potrebo po preprečevanju dolgoročneje škode za bančni sektor Skupnosti, notni trg in širše gospodarstvo. To je mogoče najučinkoviteje doseči s skupnim in usklajenim pristopom Skupnosti z naslednjimi širšimi cilji:
 - (a) povečati zaupanje trgov, in sicer tako, da se jasno pokaže sposobnost za učinkovit odziv na finančno krizo na ravni Skupnosti, ter ustvariti možnosti za prelivanje pozitivnih učinkov med državami članicami ter na širših finančnih trgih;
 - (b) omejiti prelivanje negativnih učinkov med državami članicami, kadar ukrepi finančne pomoči za oslabljen sredstva, ki jih uvede prva država članica, povzročijo pritisk na druge države članice, da bi sprejele podobne ukrepe, in s tem tveganje sprožitve tekmovanja za subvencije med državami članicami;

⁽¹⁾ O navedenih načinih podrobneje razpravljamo v Prilogi II.

⁽²⁾ Ni nujno, da državni odkupi sredstev dolgoročneje pomenijo visoke proračunske stroške, če je mogoče zadosten delež pridobljenih sredstev pozneje prodati z dobičkom (glej primer ZDA in Švedske v Prilogi II). Vendar pa gre za proračunski izdatek, ki ga je treba financirati vnaprej, zaradi česar bi se povečali bruto javni dolg in potrebe države po bruto financiranju. Pristop, ki temelji na zamenjavi javnega dolga za oslabljen sredstva, bi bilo mogoče uporabiti za zmanjšanje operativnih težav v zvezi z izdajanjem, vendar se s tem ne bi izognili učinku na proračunska razmerja in povečanju količine javnega dolga na trgu.

- (c) zaščititi enotni trg finančnih storitev z zagotavljanjem doslednosti pri ukrepih finančne pomoči za oslABLJENA sredstva, ki jih uvedejo države članice, in preprečevati finančni protekcionizem;
 - (d) zagotavljati skladnost s pravili o državni pomoči in vsemi drugimi pravnimi zahtevami z nadaljnjim zagotavljanjem doslednosti pri ukrepih finančne pomoči za oslABLJENA sredstva ter z zmanjšanjem izkrivljanja konkurence in moralnega tveganja na najmanjšo možno mero.
14. Usklajevanje med državami članicami bi bilo potrebno le na splošni ravni, hkrati pa bi bilo treba ohraniti zadostno prožnost za prilagajanje ukrepov glede na posebne okoliščine posameznih bank. Brez zadostnega vnaprejšnjega usklajevanja bo mnoge od teh ciljev mogoče doseči le z dodatnimi zahtevami pri naknadni kontroli državnih pomoči. Skupne smernice glede temeljnih značilnosti ukrepov finančne pomoči za oslABLJENA sredstva bi tako pripomogle, da bi čim bolj zmanjšali potrebo po popravkih in prilagoditvah na podlagi ocene v skladu s pravili o državni pomoči. Te smernice so predstavljene v naslednjih poglavjih.

5. SMERNICE ZA UPORABO PRAVIL O DRŽAVNI POMOČI PRI UKREPIH FINANČNE POMOČI ZA OSLABLJENA SREDSTVA

15. Običajna dolžnost bank je, da ocenijo tveganje sredstev, ki jih pridobijo, in da se prepričajo, ali bodo lahko krile morebitne z njimi povezane izgube ⁽¹⁾. Vseeno pa se lahko razmisli o uporabi finančne pomoči za oslABLJENA sredstva za podporo finančne stabilnosti. Javni ukrepi finančne pomoči za oslABLJENA sredstva so državna pomoč, če banko upravičenko razbremenijo potrebe, da izkaže izgubo ali oblikuje rezervacije za potencialno izgubo oslABLJENIH sredstev (ali ji zagotovijo nadomestilo v takih primerih), in/ali sprostijo regulatorni kapital za druge namene. To bi se zgodilo zlasti, kadar bi bila oslABLJENA sredstva odkupljena ali zavarovana po ceni, višji od tržne, ali če cena jamstva državi ne bi zagotavljala nadomestila za njeno najvišjo možno odgovornost ⁽²⁾.
16. Vsaka pomoč za ukrepe finančne pomoči za oslABLJENA sredstva pa mora spoštovati splošna načela nujnosti, sorazmernosti in zmanjševanja izkrivljanja konkurence na najmanjšo možno mero. Takšna pomoč implicira resno izkrivljanje konkurence med bankami upravičenkami in neupravičenkami ter med bankami upravičenkami z različnimi potrebami po pomoči. Banke, ki niso upravičenke in so načeloma zdrave, se lahko čutijo prisiljene razmisliti, ali naj zaprosijo za pomoč države, da bi ohranile svoj konkurenčni položaj na trgu. Podobno izkrivljanje konkurence lahko nastane med državami članicami in povzroči tekmovanje za subvencije med njimi (ko skušajo obvarovati svoje banke in pri tem ne upoštevajo, kako bo to vplivalo na banke v drugih državah članicah) ter premik k finančnemu protekcionizmu in razdrobljenosti notranjega trga. Sodelovanje v shemah finančne pomoči za oslABLJENA sredstva bi zato moralo biti pogojeno z jasnimi in objektivnimi merili, ki bi preprečevala, da bi posamezne banke to pomoč neupravičeno izkoriščale.
17. Načela, ki urejajo uporabo pravil o državni pomoči in zlasti člena 87(3)(b) Pogodbe ES za kakršne koli ukrepe pomoči bankam v okviru svetovne finančne krize so bila določena v Sporočilu Komisije – *Uporaba pravil o državni pomoči za ukrepe v zvezi s finančnimi institucijami v okviru trenutne svetovne finančne krize* ⁽³⁾. Podrobnejše smernice o uporabi teh načel v praksi pri dokapitalizaciji so bile predvidene v Sporočilu Komisije – *Dokapitalizacija finančnih institucij v trenutni finančni krizi: omejitev pomoči na najmanjšo potrebno in zaščitni ukrepi za preprečevanje neupravičenega izkrivljanja konkurence* ⁽⁴⁾. Podobno tudi smernice v tem Sporočilu, na podlagi istih načel opredeljujejo ključne značilnosti ukrepov ali shem

⁽¹⁾ Banke imajo ponavadi različna sredstva, ki vključujejo gotovino, finančna sredstva (zakladne menice, dolžniški vrednostni papirji, lastniški vrednostni papirji, posojila, s katerimi se trguje, in borzno blago), izvedene finančne instrumente (posli zamenjave, opcije), posojila, finančne naložbe, neopredmetena sredstva, zemljišča, stavbe in opremo. Izgube lahko nastanejo, kadar se sredstva prodajajo pod njihovo knjigovodsko vrednostjo, kadar se njihova vrednost zmanjša in se oblikujejo rezervacije za potencialne izgube, ali naknadno, kadar so tokovi prihodkov ob zapadlosti nižji od knjigovodske vrednosti.

⁽²⁾ Šteje se, da jamstvo pomeni državno pomoč, kadar banka upravičenka na trgu ne more najti neodvisnega zasebnega ponudnika, ki bi bil pripravljen zagotoviti podobno jamstvo. Znesek državne pomoči se določi kot najvišji znesek neto odgovornosti države.

⁽³⁾ UL C 270, 25.10.2008, str. 8.

⁽⁴⁾ UL C 10, 15.1.2009, str. 2.

finančne pomoči za oslabljena sredstva, od katerih sta odvisna njihova učinkovitost in njihov učinek na konkurenco. Te smernice veljajo za vse banke, ki se jim dodeli finančna pomoč za oslabljena sredstva, ne glede na to, v kakšnem položaju so, vendar so posledice njihove uporabe v praksi lahko različne glede na profil tveganja in uspešnost poslovanja upravičenke. Načela teh smernic se smiselno uporabljajo, kadar dve ali več držav članic pripravi usklajene ukrepe za zagotavljanje finančne pomoči za oslabljena sredstva mednarodnim bankam.

18. To sporočilo je namenjeno določiti usklajenih načel in pogojev za zagotavljanje čim večje učinkovitosti ukrepov finančne pomoči za oslabljena sredstva na notranjem trgu, pri čemer je treba upoštevati dolgoročni cilj ponovne vzpostavitve normalnih tržnih pogojev, hkrati pa ohraniti zadostno prožnost, ki omogoča, da se zaradi ohranjanja finančne stabilnosti sprejmejo posebne določbe oziroma dodatni ukrepi ali postopki na individualni ali nacionalni ravni. Rezultat učinkovitih ukrepov finančne pomoči za oslabljena sredstva naj bi bil ohranjanje zagotavljanja posojil realnemu gospodarstvu.

5.1 Ustrezna opredelitev problema in možnosti za njegovo rešitev: popolna preglednost in razkritje oslabljenih sredstev pred vsakim ukrepom ter vnaprejšnja presoja upravičenih bank

19. Vsak ukrep finančne pomoči za oslabljena sredstva mora temeljiti na jasni opredelitvi obsega težav banke, povezanih s sredstvi, njene notranje solventnosti pred prejemom pomoči in njenih možnosti za ponovno uspešno poslovanje ob ustreznem upoštevanju vseh možnih alternativ, da se olajša potrebno prestrukturiranje ter preprečita izkrivljanje spodbud za vse akterje in tratenje državnih virov, ne da bi hkrati pripomogli k ponovni vzpostavitvi normalnega toka posojil realnemu gospodarstvu.
20. Kot pogoj za dodelitev finančne pomoči za oslabljena sredstva morajo banke zato izpolniti naslednje pogoje, s čimer naj bi kar najbolj zmanjšali tveganje, da bi morala država večkrat priskočiti na pomoč istim upravičenkam:
 - (a) preden upravičena banka vloži prošnjo za pomoč, morajo biti oslabljena sredstva, za katera bodo namenjeni ukrepi pomoči, popolnoma pregledna in v celoti razkrita, in sicer na podlagi ustreznega vrednotenja, ki ga potrdijo neodvisni strokovnjaki ter ustrezni nadzorni organ v skladu z načeli vrednotenja, opisanimi v točki 5.5 ⁽¹⁾. Razkritje oslabljenih sredstev mora biti opravljeno pred dodelitvijo ukrepov pomoči države. Na podlagi tega naj bi določili znesek pomoči in nastalih izgub banke zaradi prenosa sredstev ⁽²⁾;
 - (b) ko posamezna banka vloži prošnjo za pomoč, bi bilo treba natančno pregledati vse dejavnosti in bilanco stanja banke, da se ocenijo kapitalska ustreznost banke in njene možnosti za uspešno poslovanje v prihodnosti (pregled uspešnosti poslovanja); ta pregled je treba začeti izvajati hkrati s potrjevanjem oslabljenih sredstev, za katera bo namenjena shema finančne pomoči za oslabljena sredstva, vendar se zaradi njegove obsežnosti lahko zaključi po vstopu banke v shemo finančne pomoči. Rezultate pregleda uspešnosti poslovanja je treba priglasiti Komisiji in se upoštevajo pri presoji glede potrebnih nadaljnjih ukrepov (glej oddelek 6).

5.2 Porazdelitev bremena stroškov, povezanih z oslabljenimi sredstvi, na državo, delničarje in upnike

21. Splošno načelo je, da bi morale banke kriti izgube, povezane z oslabljenimi sredstvi, v čim večjem obsegu. To najprej zahteva popolno vnaprejšnjo preglednost in razkritje oslabljenih sredstev, ki jima mora slediti pravilno vrednotenje pred dodelitvijo pomoči ter ustrezno plačilo državi za ukrep finančne pomoči ne glede na to, kakšen je način plačila. S tem naj bi zagotovili enako odgovornost delničarjev in porazdelitev bremena ne glede na to, kateri model se izbere. Kombinacija teh zahtev naj bi

⁽¹⁾ Brez poseganja v zahtevo, da je treba dati na razpolago podatke o učinku ukrepa finančne pomoči za oslabljena sredstva na bilanco stanja ob ustrezni porazdelitvi bremena, je treba izraza „preglednost“ in „popolno razkritje“ razumeti kot preglednost v razmerju do nacionalnih organov, vključenih neodvisnih strokovnjakov in Komisije.

⁽²⁾ Znesek pomoči ustreza razliki med vrednostjo sredstev ob prenosu (ki običajno temelji na njihovi dejanski ekonomski vrednosti) in tržno ceno. V tem sporočilu nastale izgube pomenijo razliko med vrednostjo sredstev ob prenosu in njihovo knjigovodsko vrednostjo. Dejanske izgube so običajno znane šele naknadno.

zagotavljala splošno usklajenost glede porazdelitve bremena pri vseh oblikah državne podpore ob upoštevanju posebnih značilnosti različnih vrst pomoči ⁽¹⁾.

22. Ko se sredstva ustrezno ovrednotijo in izgube pravilno določijo ⁽²⁾, in če se na tej podlagi ugotovi, da bi banka brez posredovanja države postala tehnično nesolventna, je treba uvesti stečajni postopek ali nadzorovano likvidacijo banke v skladu z zakonodajo Skupnosti in nacionalno zakonodajo. V takem primeru je zaradi ohranjanja finančne stabilnosti in zaupanja morda primerno uporabiti zaščito ali jamstva za imetnike obveznic ⁽³⁾.
23. Kadar se uvedba stečajnega postopka ali nadzorovane likvidacije zaradi ohranjanja finančne stabilnosti pokaže za neprimerno ⁽⁴⁾, se bankam lahko dodeli pomoč v obliki jamstva ali odkupa sredstev, ki mora biti omejena na najmanjši možen znesek, da se omogoči nadaljnje poslovanje bank v obdobju, potrebnem za pripravo načrta za prestrukturiranje ali nadzorovano likvidacijo. V takih primerih se od delničarjev pričakuje tudi, da krijejo izgube vsaj toliko časa, dokler niso izpolnjene zakonske zahteve glede kapitalске ustreznosti. Pretehtajo se lahko tudi rešitve z nacionalizacijo.
24. Kadar vnaprej ni mogoče doseči popolne porazdelitve bremena, bi bilo treba od banke zahtevati, da prispeva h kritju izgub ali tveganja pozneje, na primer v obliki klavzul za vračilo sredstev ali, v primeru zavarovalnih shem, s klavzulo o „prvi izgubi“, ki jo mora kriti banka (praviloma v višini najmanj 10 %) in klavzulo o „porazdelitvi preostalih izgub“, po kateri banka krije del (praviloma najmanj 10 %) vseh dodatnih izgub ⁽⁵⁾.
25. Splošno pravilo je, da je potreba po višjem poznejšem prispevku delničarjev tem večja, čim manj prispevajo vnaprej. Poznejši prispevek je lahko v obliki pretvorbe izgub države v delnice banke in/ali v obliki dodatnih izravnalnih ukrepov za omejitev izkrivljanja konkurence pri presoji potrebnega prestrukturiranja.

5.3 Spodbude bankam za vključevanje v sheme finančne pomoči za oslabljena sredstva morajo biti usklajene s cilji javnih politik

26. Na splošno bi moral biti rok za vključitev v sheme finančne pomoči za oslabljena sredstva omejen na šest mesecev od uvedbe sheme. To bi preprečilo, da bi banke v upanju, da bodo pozneje dobile višje zneske finančne pomoči, odlašale s potrebnimi razkritji oslabljenih sredstev, ter olajšalo hitro reševanje težav bank, preden gospodarski upad dodatno poslabša položaj. V tem šestmesečnem obdobju bi banke lahko predstavile košarice sredstev, upravičenih za dodelitev ukrepov finančne pomoči, z možnostjo obnovitve ⁽⁶⁾.
27. Morda bo treba oblikovati ustrezne mehanizme, ki bodo zagotovili, da se bodo banke, ki najbolj potrebujejo finančno pomoč za oslabljena sredstva, vključile v državno shemo pomoči. Taki mehanizmi bi lahko vključevali obvezno sodelovanje v shemi, vključevati pa bi morali vsaj obvezno razkritje oslabljenih sredstev nadzornim organom. Obveznost vseh bank, da razkrijejo obseg svojih težav, povezanih s sredstvi, bo prispevala k jasni opredelitvi potrebe po shemi finančne pomoči za oslabljena sredstva in njenem potrebnem obsegu na ravni držav članic.

⁽¹⁾ Ukrepi finančne pomoči za oslabljena sredstva so do neke mere primerljivi s kapitalskimi injekcijami, in sicer v takšni meri, kolikor pomenijo mehanizem za nadomestitev izgub in vplivajo na regulatorni kapital. Vendar finančna pomoč za oslabljena sredstva za državo pomeni večje tveganje, povezano s specifičnim portfeljem oslabljenih sredstev brez neposrednega prispevka drugih dejavnosti in skladov banke, ki ustvarjajo dohodek, ter ne glede na njen morebitni kapitalski delež v banki. Ker ima finančna pomoč za oslabljena sredstva več pomanjkljivosti in bolj omejene prednosti, bi bilo zanj praviloma treba plačati več kot za kapitalске injekcije.

⁽²⁾ S primerjavo knjigovodske vrednosti sredstev in njihove vrednosti ob prenosu (tj. njihove dejanske ekonomske vrednosti).

⁽³⁾ V nasprotju s tem naj bi bila zaščita delničarjev praviloma izključena. Glej odločbi NN 39/08 (Danska, Aid for liquidation of Roskilde Bank) in NN 41/08 (Združeno kraljestvo, Rescue aid to Bradford & Bingley).

⁽⁴⁾ Na primer kadar zaradi velikosti banke ali vrste njenih dejavnosti ne bi bilo mogoče izpeljati upravnega ali sodnega postopka oziroma nadzorovane likvidacije, ne da bi to imelo nevarne sistemske učinke na druge finančne institucije ali na zagotavljanje posojil realnemu gospodarstvu. V takem primeru bi bila potrebna utemeljitev monetarnega in/ali nadzornega organa.

⁽⁵⁾ Na primerno raven lahko vplivajo tudi drugi dejavniki, na primer višje plačilo za finančno pomoč. Poleg tega je treba upoštevati, da se naknadno nadomestilo za izgube lahko poplača šele nekaj let po uvedbi ukrepa in lahko zato nezadovoljivo podaljša negotovost glede vrednotenja oslabljenih sredstev. Pri klavzulah o vračilu sredstev, ki temeljijo na vnaprejšnjem vrednotenju, te težave ne bi bilo.

⁽⁶⁾ V primeru vključenih sredstev z morebitno poznejšo zapadlostjo.

28. Kadar vključitev v shemo ni obvezna, bi lahko shema vključevala ustrezne spodbude (npr. izdajo opcij ali pravic obstoječim delničarjem za sodelovanje pri zasebnem povečevanju kapitala v prihodnosti) za vključitev bank v shemo, ki pa ne smejo odstopati od načel preglednosti in razkritja, poštenega vrednotenja in porazdelitve bremena.
29. Po preteku šestmesečnega roka bo vključitev v programe finančne pomoči mogoča le v izrednih in nepredvidljivih okoliščinah, za katere ni odgovorna banka ⁽¹⁾, strožji pa bodo tudi pogoji za vključitev, na primer višje povračilo državi in/ali obsežnejše izravnalni ukrepi.
30. Možnost pridobitve finančne pomoči za oslABLJENA sredstva mora biti v vsakem primeru pogojena z vrsto ustreznih omejitev glede ravnanja. Zlasti morajo za banke upravičenke veljati zaščitni ukrepi, ki zagotavljajo, da se kapitalski učinki pomoči uporabijo za dajanje posojil, s čimer se na nediskriminacijski osnovi ustrezno zadosti povpraševanju v skladu s komercialnimi merili, ne pa za financiranje strategije rasti (zlasti nakup zdravih bank) v škodo tekmic.
31. Treba je proučiti tudi omejitve v zvezi z dividendno politiko in omejitve plač vodstvenih delavcev. Omejitve glede ravnanja je treba določiti na podlagi ocene sorazmernosti, ki upošteva različne dejavnike, zaradi katerih je lahko potrebno prestrukturiranje (glej oddelek 6).

5.4 Upravičena sredstva

32. Pri določanju, za katera sredstva se lahko uporabi finančna pomoč, je treba najti ravnotežje med doseganjem cilja takojšnje finančne stabilnosti in potrebo po srednjeročni ponovni vzpostavitvi normalnega delovanja trga. Kot kaže, je tako imenovana „slaba aktiva“ (na primer, hipotekarno zavarovani vrednostni papirji v ZDA ter z njimi povezani posli zavarovanja pred tveganji in izvedeni finančni instrumenti), zaradi katere je nastala finančna kriza in ki je postala v veliki meri nelikvidna ali se je njena vrednost močno zmanjšala, v veliki meri vzrok za negotovost in nezaupanje v zvezi z uspešnim poslovanjem bank. Z omejitvijo upravičenih sredstev na taka sredstva bi se omejila izpostavljenost države morebitnim izgubam, prispevalo pa bi se tudi k preprečevanju izkrivljanja konkurence ⁽²⁾. Če bi bili ukrepi pomoči zastavljeni preozko, pa bi glede na razlike med specifičnimi problemi, s katerimi se srečujejo različne države članice in banke, ter obseg razširitve problema oslABLITVE na druga sredstva, obstajala nevarnost, da se zaupanje v bančni sektor ne bi ponovno vzpostavilo. To govori v prid pragmatičnemu pristopu z določeno mero prilagodljivosti, ki bi zagotovil, da bi se lahko ukrepi pomoči v ustreznem obsegu in v utemeljenih primerih uporabljali tudi za druga sredstva.
33. Potreben je skupen in usklajen pristop Skupnosti k opredelitvi sredstev, za katera se lahko uporabljajo ukrepi pomoči, da se prepreči izkrivljanje konkurence med državami članicami in znotraj bančnega sektorja Skupnosti ter omejijo spodbude mednarodnim bankam za arbitražo med različnimi nacionalnimi ukrepi pomoči. Da se zagotovi skladnost pri opredeljevanju upravičenih sredstev v državah članicah, je treba določiti kategorije sredstev („košarice“) glede na obseg obstoječe oslABLITVE. Podrobnejše smernice za opredelitev teh kategorij so navedene v Prilogi III. Z uporabo takih kategorij sredstev bi bila mogoča lažja primerjava bank in njihovih profilov tveganja v Skupnosti. Države članice bi se morale nato odločiti, za katere kategorije sredstev se lahko uporabijo ukrepi pomoči in v kakšnem obsegu, pri tem pa bi Komisija preverila stopnjo oslABLJENOSTI izbranih sredstev.
34. Potreben je sorazmeren pristop, da bodo lahko v primeru držav članic, katerih bančni sektorji so dodatno obremenjeni še zaradi drugih dejavnikov takega obsega, da ogrožajo finančno stabilnost (na primer zlom njihovega nepremičninskega trga), ob ustreznih utemeljitvi za primerne veljale tudi dobro opredeljene kategorije sredstev, ki so povezane s sistemsko grožnjo, in sicer brez količinskih omejitev.

⁽¹⁾ „Nepredvidljive okoliščine“ so okoliščine, ki jih poslovodstvo družbe nikakor ni moglo predvideti, ko je sprejelo odločitev, da se banka ne vključi v program finančne pomoči v določenem roku, in niso posledica malomarnosti ali napake poslovodstva družbe ali odločitev skupine, ki ji to pripada. „Izredne okoliščine“ so okoliščine, ki so izredne tudi glede na sedanjo krizo. Države članice, ki se sklicujejo na take okoliščine, morajo Komisiji sporočiti vse potrebne informacije.

⁽²⁾ Kot kaže, so tak pristop izbrale ZDA za Citigroup in Bank of America.

35. Glede na različne razmere v različnih državah članicah in bankah, je mogoče povečati prilagodljivost tudi s tem, da se bankam omogoči, da se lahko oslABLJENA sredstva, ki ne izpolnjujejo zgornjih meril za upravičenost določenih v točkah 32, 33 in 34, brez posebne utemeljitve vključijo v mehanizem pomoči, in sicer v obsegu največ 10–20 % vseh sredstev banke, ki so vključena v ta mehanizem. Vendar program pomoči ne more vključevati sredstev, ki trenutno ne veljajo za oslABLJENA. Finančna pomoč za oslABLJENA sredstva ne sme zagotavljati neomejenega zavarovanja pred prihodnjimi posledicami recesije.
36. Splošno načelo je, da obširnejša ko so merila upravičenosti in večji ko je delež zadevnih sredstev v portfelju bank, bolj obsežni bodo morali biti prestrukturiranje in sanacijski ukrepi, da se bi se izognili neprimernemu izkrivljanju konkurence. Komisija sredstev vsekakor ne upošteva kot upravičenih do pomoči, če so bila vnesena v bilanco stanja banke upravičenke po določenem roku pred objavo programa pomoči ⁽¹⁾. V nasprotnem primeru bi lahko prišlo do arbitraže v zvezi s sredstvi in nedopustnega moralnega tveganja, saj bi nastale spodbude za banke, da ne ocenijo ustrezno tveganj pri bodočih posojilih in drugih naložbah, tako da bi se ponavljale napake, ki so privedle do sedanje krize ⁽²⁾.

5.5 Vrednotenje sredstev, ki so upravičena do pomoči, in določanje cen

37. Da se preprečita neupravičeno izkrivljanje konkurence in tekmovanje za subvencije med državami članicami, je ključnega pomena ustrezen in skladen pristop k vrednotenju sredstev, vključno s sredstvi, ki so kompleksnejša in manj likvidna. Vrednotenje mora potekati v skladu s splošno metodologijo, določeno na ravni Skupnosti, Komisija pa ga mora vnaprej uskladiti v vseh državah članicah, da se zagotovi čim večja učinkovitost ukrepa finančne pomoči za oslABLJENA sredstva in zmanjša tveganje za nastanek izkrivljanja in škodljive arbitraže, zlasti pri mednarodnih bankah. Mogoče bo potrebna uporaba alternativnih metodologij, da se bodo upoštevale posebne okoliščine glede na primer, pravočasno razpoložljivostjo ustreznih podatkov, pod pogojem, da bodo dosegle enako stopnjo preglednosti. V vsakem primeru morajo banke, ki so upravičene do pomoči, dnevno vrednotiti svoje portfelje ter redno in pogosto posredovati podatke nacionalnim organom ter svojim nadzornim organom.
38. Če se zdi vrednotenje sredstev še posebej kompleksno, se lahko prouči alternativne pristope, kot na primer ustanovitev „dobre banke“, pri čemer bi država odkupila dobra sredstva in ne oslABLJENA. Druga možnost je lahko tudi javno lastništvo banke (vključno z nacionalizacijo), da se sčasoma izvede vrednotenje v okviru prestrukturiranja ali nadzorovane likvidacije, s čimer se odpravijo vse negotovosti glede prave vrednosti zadevnih sredstev ⁽³⁾.
39. Na prvi stopnji je treba sredstva ovrednotiti na podlagi njihove tekoče tržne vrednosti, če je to mogoče. Na splošno vsak prenos sredstev, ki so vključena v shemo, na podlagi ovrednotenja, ki presega tržno ceno, pomeni državno pomoč. Vendar se lahko tekoča tržna vrednost v trenutnih okoliščinah precej razlikuje od knjigovodske vrednosti teh sredstev, če ni trga, pa se lahko zgodi, da sredstva nimajo nobene vrednosti (vrednost nekaterih sredstev je dejansko lahko enaka nič).
40. Na drugi stopnji se v okviru programa finančne pomoči oslABLJENIM sredstvom nujno pripiše vrednost („vrednost ob prenosu“), ki presega trenutno tržno ceno, da se doseže učinek pomoči. Da se zagotovi konsistentna presoja skladnosti pomoči, Komisija vrednost ob prenosu, ki odraža osnovno dolgoročno ekonomsko vrednost („realna ekonomska vrednost“) sredstev, na podlagi osnovnih denarnih tokov in širšega časovnega okvira, oceni kot sprejemljivo merilo, ki skladnost višine pomoči označuje kot najmanjšo potrebno. Za nekatere kategorije sredstev bo treba proučiti enotne odbitke („hair-cuts“), da bo mogoče oceniti realno ekonomsko vrednost sredstev, ki so tako kompleksna, da se zanesljive napovedi vrednosti v bližnji prihodnosti ne zdijo mogoče.

⁽¹⁾ Komisija na splošno meni, da bo enoten in objektivni rok, na primer konec leta 2008, bankam in državam članicam zagotovil enake pogoje.

⁽²⁾ Po potrebi se lahko državna pomoč v zvezi s tveganji glede prihodnjih sredstev obravnava na podlagi obvestila o jamstvu in začasnega okvira.

⁽³⁾ Do tega bi na primer prišlo, če bi država zamenjala sredstva za državne obveznice v vrednosti, ki je enaka njihovi nominalni vrednosti, vendar bi prejela nakupne bone s pogojno obveznostjo na kapital banke, vrednost katerih je odvisna od končne prodajne cene oslABLJENIH sredstev.

41. Zato mora pri ukrepih za odkup sredstev ali zavarovanje sredstev ⁽¹⁾ vrednost sredstev ob prenosu temeljiti na njihovi realni ekonomski vrednosti. Poleg tega mora država prejeti ustrezno povračilo. Če države članice menijo, da mora vrednost sredstev ob prenosu presegati njihovo realno ekonomsko vrednost, zlasti zato, da se izogne tehnični plačilni nesposobnosti, je element pomoči iz ukrepa ustrezno večji. To je sprejemljivo le, če poteka hkrati obsežno prestrukturiranje in se uvajajo pogoji, ki omogočajo črpanje te dodatne pomoči na poznejši stopnji, na primer prek mehanizmov za vračilo sredstev.
42. Postopek vrednotenja v zvezi s tržno vrednostjo in realno ekonomsko vrednostjo ter povračilo državi morata potekati v skladu z istimi smernicami in postopki iz Priloge IV.
43. Pri ocenjevanju metod vrednotenja, ki jih za ukrepe finančne pomoči za oslabiljena sredstva predlagajo države članice, in njihovega izvajanja v posameznih primerih se bo Komisija posvetovala s skupinami strokovnjakov za vrednotenje ⁽²⁾. Prav tako bo upoštevala strokovno znanje obstoječih teles na ravni Skupnosti, da bo zagotovila konsistentnost metodologij vrednotenja.

5.6. Upravljanje sredstev v okviru ukrepov pomoči

44. Države članice morajo izmed možnosti iz oddelka 3 in Priloge II izbrati model za vključitev sredstev bank v mehanizem pomoči, ki bo glede na obseg problema oslabiljenih sredstev, razmere zadevnih bank in vpliv na proračun najprimernejši. Cilj kontrole državnih pomoči je zagotoviti, da so deli izbranega modela zasnovani tako, da zagotavljajo enakopravno obravnavo in preprečujejo neupravičeno izkrivljanje konkurence.
45. Medtem ko so lahko posebni režimi določanja cen pri ukrepih pomoči različni, pa zaradi svojih posebnih značilnosti ne smejo imeti opaznega učinka na ustrezno porazdelitev bremena med državo in bankami upravičenkami. Na podlagi ustreznega vrednotenja mora splošni finančni mehanizem družbe za upravljanje premoženja, zavarovanje ali kombinirana rešitev zagotoviti, da banka prevzame enak delež izgub. V tem kontekstu je mogoče proučiti klavzule o vračilu sredstev. Na splošno morajo vse sheme zagotoviti, da pokrijejo izgube pri prenosu sredstev banke upravičenke (glej odstavek 50 in opombo 10).
46. Ne glede na model je treba zato, da se banki olajša osredotočanje na ponovno vzpostavitev uspešnega poslovanja in da se preprečijo morebitna navzkrižja interesov, zagotoviti jasno funkcionalno in organizacijsko delitev med banko upravičenko in njenimi oslabiljenimi sredstvi, zlasti kar zadeva njihovo upravljanje, osebje in stranke.

5.7 Postopkovni vidiki

47. V Prilogi V so navedena podrobna navodila glede posledic teh smernic za postopek v zvezi z državno pomočjo v zvezi s prvotno priglasitvijo pomoči in oceno načrtov prestrukturiranja, če je to potrebno.

6. NADALJNI UKREPI – PRESTRUKTURIRANJE IN PONOVA VZPOSTAVITEV USPEŠNEGA POSLOVANJA

48. Načela in pogoji v oddelku 5 določajo okvir za oblikovanje ukrepov finančne pomoči za oslabiljena sredstva v skladu s pravili o državni pomoči. Namen pravil o državni pomoči v sedanjem kontekstu je zagotoviti čim manjšo pomoč, ki bo povzročila čim manjše izkrivljanje, v podporo odpravi tveganj, povezanih z ločeno kategorijo sredstev bank upravičenk, da se pripravi trdna osnova za ponovno vzpostavitev dolgoročnega uspešnega poslovanja brez državne pomoči. Čeprav je upravljanje z oslabiljenimi sredstvi v skladu z zgornjimi načeli nujen korak za ponovno vzpostavitev uspešnega poslovanja bank, pa samo po sebi ni dovolj za doseg tega cilja. Banke morajo glede na svoje razmere in značilnosti sprejeti ustrezne ukrepe v svojo korist, da se izognejo ponovnemu pojavu podobnih problemov in da zagotovijo trajnostno donosnost.

⁽¹⁾ Pri ukrepu zavarovanja vrednost ob prenosu velja za zavarovano vrednost.

⁽²⁾ Komisija bo mnenja tehskupin strokovnjakov za vrednotenje uporabila na podoben način kot pri drugih postopkih v zvezi z državno pomočjo, pri katerih se lahko posvetuje tudi z zunanjimi strokovnjaki.

49. V skladu s pravili o državni pomoči, zlasti tistimi za pomoč pri reševanju in prestrukturiranju, pomeni taka finančna pomoč za oslABLJENA sredstva strukturne ukrepe, zato je potrebna podrobna ocena treh pogojev: (i) ali upravičenka ustrezno prispeva k stroškom programa za oslABLJENA sredstva, (ii) ali so bili sprejeti ustrezni ukrepi za zagotovitev ponovne vzpostavitve uspešnega poslovanja ter (iii) kateri ukrepi so potrebni za odpravo izkrivljanja konkurence.
50. Prvi pogoj je praviloma izpolnjen, če so izpolnjene zahteve iz oddelka 5, zlasti kar zadeva razkrivanje, vrednotenje, določanje cen in porazdelitev bremena. S tem se zagotovi prispevek upravičenke, in sicer vsaj v višini skupnih izgub, ki nastanejo pri prenosu sredstev državi. Če to ni mogoče, se izjemoma še vedno lahko odobri pomoč, vendar pod strožjimi pogoji kot to velja za prva dva pogoja.
51. Zahteva po ponovni vzpostavitvi uspešnega poslovanja in potreba po ukrepih za odpravo izkrivljanja konkurence se določita za vsak primer posebej. Kar zadeva drugi pogoj, potrebo po ponovni vzpostavitvi uspešnega poslovanja, je treba poudariti, da je mogoče s finančno pomočjo za oslABLJENA sredstva prispevati k temu cilju. Pri pregledu uspešnosti poslovanja je treba potrditi dejansko in prihodnjo kapitalno ustreznost banke po temeljiti oceni in analizi možnih dejavnikov tveganja ⁽¹⁾.
52. Ocena Komisije o obsegu potrebnega prestrukturiranja po prvotni odobritvi ukrepov finančne pomoči za oslABLJENA sredstva temelji na naslednjih merilih: merilih iz Sporočila Komisije – *Dokapitalizacija finančnih institucij v trenutni finančni krizi: omejitev pomoči na najmanjšo potrebno in zaščitni ukrepi za preprečevanje neupravičenega izkrivljanja konkurence*; deležu sredstev banke, za katera se nameni pomoč; ceni prenosa teh sredstev v primerjavi s tržno ceno; posebnih značilnostih odobrene pomoči za oslABLJENA sredstva; skupnem obsegu izpostavljenosti države tveganju prilagojene aktive banke, značaju in izvoru problemov banke upravičenke ter trdnosti poslovnega modela in naložbene strategije banke. Upošteva tudi vsa morebitna dodatna državna jamstva ali dokapitalizacijo s strani države, da se omogoči celotna slika položaja banke upravičenke ⁽²⁾.
53. Da se doseže dolgoročna uspešnost poslovanja, mora biti banka sposobna preživeti brez državne pomoči, kar pomeni, da mora imeti jasne načrte za vračilo sredstev, prejetih od države, in se mora odpovedati državnim jamstvom. Glede na rezultate te ocene mora prestrukturiranje vključevati poglobljen pregled strategije in dejavnosti banke, pri čemer se mora na primer osredotočiti tudi na osnovno dejavnost, preusmeritev poslovnih modelov, zaprtje ali odprodajo delov podjetja/hčerinskih podjetij, spremembe upravljanja premoženja in druge spremembe.
54. Če ustrezno vrednotenje oslABLJENIH sredstev v skladu z načeli iz oddelka 5.5 in Priloge IV brez posega države vodi k negativnemu lastniškemu kapitalu/tehnični plačilni nesposobnosti, je potrebno poglobljeno prestrukturiranje. Večkratni zahtevki za pomoč in neskladnost s splošnimi načeli iz oddelka 5 nakazujejo na to, da je potrebno tako poglobljeno prestrukturiranje.
55. Poglobljeno prestrukturiranje je potrebno tudi, če je banka že prejela državno pomoč v kakršni koli obliki, ki prispeva h kritju izgub ali izogibanju izgubam ali skupaj presega 2 % celotne tveganju prilagojene aktive banke, pri čemer je treba ustrezno upoštevati posebne značilnosti položaja vsake upravičenke ⁽³⁾.
56. Pri časovnem razporedu potrebnih ukrepov za ponovno vzpostavitev uspešnega poslovanja se upošteva posebni položaj zadevne banke, pa tudi splošne razmere v bančnem sektorju, brez neupravičenih zamud pri potrebnih prilagoditvah.
57. Tretjič, na podlagi izkrivljanja konkurence zaradi pomoči je treba proučiti, kakšen naj bo obseg potrebnih izravnalnih ukrepov. To lahko vključuje zmanjšanje obsega dobičkonosnih delov podjetja ali hčerinskih podjetij ali njihovo odprodajo ali obveznosti glede ravnanja za omejitev širitve poslovanja.

⁽¹⁾ Zagotoviti je treba tudi skladnost z merili iz odstavka 40 Sporočila Komisije – *Dokapitalizacija finančnih institucij v trenutni finančni krizi: omejitev pomoči na najmanjšo potrebno in zaščitni ukrepi za preprečevanje neupravičenega izkrivljanja konkurence*, če je to primerno.

⁽²⁾ Če morajo banke po odobritvi predhodne državne pomoči predložiti načrt prestrukturiranja, morajo v tem načrtu ustrezno upoštevati novo pomoč in predvideti vse možnosti od prestrukturiranja do nadzorovane likvidacije.

⁽³⁾ Sodelovanje v odobreni shemi kreditnih jamstev, pri čemer se za kritje izgub ni treba sklicevati na jamstvo, se za namene tega odstavka ne upošteva.

58. Če banka upravičenka ne izpolnjuje pogojev iz oddelka 5, zlasti glede razkrivanja, vrednotenja, določanja cen in porazdelitve bremen, so potrebni izravnalni ukrepi.
59. Komisija oceni obseg potrebnih izravnalnih ukrepov na podlagi svoje ocene izkrivljanja konkurence, ki nastane zaradi pomoči, in zlasti na podlagi naslednjih dejavnikov: skupnega obsega pomoči, vključno z ukrepi v zvezi z jamstvi in dokapitalizacijo; količine oslabljenih sredstev, vključenih v ukrep; deleža izgub, ki nastanejo zaradi sredstev; splošne stabilnosti banke; profila tveganja sredstev, ki so vključena v program pomoči; kakovosti upravljanja banke s tveganji; ravni solventnosti, če pomoč ni dodeljena; položaja banke upravičenke na trgu in izkrivljanja konkurence, ki nastane, če banka ne prekine s tržnimi dejavnostmi ter učinka pomoči na strukturo bančnega sektorja.

7. KONČNA DOLOČBA

60. Komisija uporablja to sporočilo od 25. februarja 2009, ko je načeloma sprejela njegovo vsebino, ob upoštevanju finančnega in gospodarskega okvira, ki sta zahtevalatakojšnje ukrepanje.
-

PRILOGA I

Smernice Eurosistema o podpornih ukrepih za sredstva bank

Eurosistem je določil sedem smernic o podpornih ukrepih za sredstva bank:

1. *primernost institucij*, in sicer na prostovoljni podlagi, v primeru omejitev imajo lahko prednost institucije z velikimi koncentracijami oslabljenih sredstev;
 2. relativno široka *opredelitev sredstev*, ki so lahko vključena v program pomoči;
 3. *vrednotenje upravičenih sredstev*, ki mora biti pregledno ter po možnosti temeljiti na vrsti pristopov in skupnih meril, ki jih sprejmejo države članice, in sicer na podlagi neodvisnih strokovnih mnenj tretjih strani, uporaba modelov, s katerimi se na podlagi podatkov na mikro ravni ocenjuje gospodarska vrednost pričakovanih izgub in z njimi povezane verjetnosti ter za sredstva značilni odbitki od knjigovodskih vrednosti sredstev, če je ocena tržne vrednosti še posebej težavna ali če je zaradi razmer potrebno hitro ukrepanje;
 4. ustrezna stopnja *delitve tveganja* kot element, ki je potreben v vsaki shemi, da se omejijo stroški za vlado, zagotovijo prave spodbude za sodelovanje institucij in ohranijo enaki pogoji za vse te institucije;
 5. ustrezno *trajanje* podpornih shem za sredstva, ki po možnosti ustreza razredom zapadlosti upravičenih sredstev;
 6. *upravljanje institucij*, ki mora še naprej potekati v skladu s poslovnimi načeli, in dajanje prednosti programom, ki predvidevajo dobro opredeljene strategije izstopa; ter
 7. *pogojenost* shem javne podpore z nekaterimi merljivimi merili, kot so obveznosti nadaljnjega zagotavljanja posojil, da se v skladu s komercialnimi merili zadosti povpraševanju.
-

PRILOGA II

Različni pristopi k finančni pomoči za oslabljena sredstva ter izkušnje z uporabo slabe banke v Združenih državah, na Švedskem, v Franciji, Italiji, Nemčiji, Švici in Češki**I. Možna pristopa**

Načeloma sta možna dva širša pristopa k upravljanju sredstev v okviru ukrepov finančne pomoči:

1. Ločevanje oslabljenih in dobrih sredstev znotraj banke ali v bančnem sektorju kot celoti. Možnih je več različic tega pristopa. Za vsako banko se lahko ustanovi družba za upravljanje premoženja (slaba banka ali subjekt za zaježitev tveganja), pri čemer bi se oslabljena sredstva prenesla na ločen pravni subjekt, s sredstvi bi še vedno upravljala banka, ki potrebuje pomoč, ali ločen subjekt, morebitne izgube pa bi si razdelili dobra banka in država. Druga možnost je, da država ustanovi samostojno institucijo (pogosto imenovano „banka agregator“), ki kupuje oslabljena sredstva posameznih bank ali bančnega sektorja kot celote, s čimer bankam omogoči ponovno normalno kreditno aktivnost, brez tveganja zmanjšanja vrednosti sredstev. Ta pristop lahko vključuje tudi predhodno nacionalizacijo, ko država prevzame nadzor nad nekaterimi ali vsemi bankami v sektorju, preden loči njihovo slabo in dobro aktivo.
2. Zavarovalna shema za sredstva, v okviru katere banke oslabljena sredstva ohranijo v svoji bilanci stanja, vendar jim država povrne izgube. Pri zavarovanju sredstev ostanejo oslabljena sredstva v bilanci stanja bank, katerim država povrne nekatere ali vse izgube. Problem pri zavarovanju sredstev je določitev ustrezne premije za heterogeno in kompleksno premoženje, ki mora biti načeloma določena kombinacija značilnosti vrednotenja in tveganja zavarovanih sredstev. Drugi problem je, da je zavarovalne sheme tehnično težko upravljati v razmerah, ko so zavarovana sredstva razpršena na veliko število bank, ne pa koncentrirana na majhno število večjih bank. Nenazadnje lahko zaradi tega, ker zavarovana sredstva ostanejo v bilanci stanja bank, pride do navzkrižja interesov, poleg tega pa manjka pomemben psihološki učinek, da sta dobra banka in slaba aktiva jasno ločeni.

II. Izkušnje s slabimi bankami

V Združenih državah je bil leta 1989 ustanovljena Resolution Trust Corporation (RTC) kot družba za upravljanje premoženja v državni lasti. Njena naloga je bila likvidacija sredstev (predvsem v zvezi z nepremičninami, vključno s hipotekarnimi posojili) hranilnih in posojilnih združenj, ki jih je Office of Thrift Supervision po hranilno-kreditni krizi (1989–1992) razglasil za plačilno nesposobne. RTC je prevzela tudi naloge na področju zavarovanja predhodnega Federal Home Loan Bank Board. Med letom 1989 in sredino leta 1995 je RTC zaprla ali drugače razrešila 747 hranilnic in posojilnic s skupnimi sredstvi 394 milijarde USD. V letu 1995 so se njene naloge prenesle na Savings Association Insurance Fund v okviru Federal Deposit Insurance Corporation. Skupni stroški za davkoplačevalce so bili ocenjeni na 124 milijard USD.

RTC je delovala prek tako imenovanih „programov statusnega partnerstva“. V vsa statusna partnerstva so bili vključeni partnerji iz zasebnega sektorja, ki so pridobili delež v paketu sredstev. Z ohranjanjem deleža v portfelju sredstev je bila RTC lahko udeležena pri izjemno visokih donosih vlagateljev v portfelj. Poleg tega so statusna partnerstva RTC omogočila, da izkoristi prizadevanja svojih partnerjev iz zasebnega sektorja na področju upravljanja in likvidacije, struktura pa je pomagala zagotoviti boljšo uskladitev spodbud, kot ponavadi obstaja v razmerjih med upnikom in posojilojemalcem. Različne oblike statusnih partnerstev so: Multiple Investment Fund (omejeno partnerstvo z izbranimi partnerji, neopredeljen portfelj sredstev), N-series in S-series Mortgage Trusts (razpis za določen portfelj sredstev), Land fund (za doseganje dobička iz dolgoročnega pridobivanja in razvoja zemljišč) ter JDC Partnership (izbira splošnega partnerja na „lepotnem tekmovanju“ za nezavarovane terjatve ali terjatve vprašljive vrednosti).

Na Švedskem sta bili v okviru ukrepov za reševanje finančne krize v letih 1992–1993 ustanovljeni dve korporaciji za upravljanje premoženja bank, *Securum* in *Retriva*, in sicer za upravljanje nedonosnih posojil finančnih institucij. Sredstva banke, ki je potrebovala pomoč, so se razdelila na dobro in slabo aktivo, pri čemer se je slaba aktiva prenesla na eno od korporacij za upravljanje premoženja, večinoma na *Securum*. Pomembna lastnost švedskega programa je bila, da so bile banke prisiljene v celoti razkriti pričakovane izgube iz posojil ter nepremičninam in drugim sredstvom pripisati realistične vrednosti. Zato je finančni nadzorni organ poostрил svoja pravila za določanje verjetnih izgub iz posojil in za vrednotenje nepremičnin. Da bi zagotovil enotno vrednotenje nepremičnin bank, ki so zaprosile za pomoč, je finančni nadzorni organ ustanovil odbor za vrednotenje, v katerem so strokovnjaki s področja nepremičnin. Nizke tržne vrednosti, pripisane

sredstvom med skrbnim preverjanjem strank, so učinkovito pripomogle k določitvi najnižje vrednosti sredstev. Ker so udeleženci na trgu vedeli, da cene ne bodo padle pod to raven, se je trgovanje nadaljevalo ⁽¹⁾. Dolgoročno sta se korporaciji za upravljanje premoženja bank izkazali za uspešni, saj so bili proračunski stroški za podporo finančnemu sistemu bolj ali manj uravnoteženi z njunimi prihodki iz likvidacije lastnih sredstev.

V Franciji je bil v devetdesetih letih dvajsetega stoletja ustanovljen javni organ, deležen neomejenega državnega jamstva za ustanove, da bi prevzel in sčasoma poravnal slabo aktivo banke Credit Lyonnais. Slaba banka je pridobitev aktive financirala s posojilom, ki ga je zagotovila banka Credit Lyonnais. Slednja se je torej lahko izognila izgubam iz aktive in sprostila kapital v vrednosti, enaki znesku tveganju prilagojene aktive, saj se je za posojilo slabi banki v skladu z državnim jamstvom uporabila utež tveganja 0 %. Komisija je slabo banko potrdila kot pomoč za prestrukturiranje. Značilnost modela je bilo jasno ločevanje med dobro banko in slabo banko, da bi se preprečilo navzkrižje interesov ter bi lahko država glede dobička dobre banke uporabila „klavzulo o izboljšanju stanja“. Banka je bila v nekaj letih uspešno privatizirana. Vendar je prenos sredstev na slabo banko po knjigovodski vrednosti razbremenil delničarje odgovornosti za izgube in dolgoročno državi povzročil visoke stroške.

Nekaj let po tem je bila v Italiji banka Banco di Napoli razdeljena na slabo banko in dobro banko, potem ko so obstoječi delničarji skupaj z dokapitalizacijo, ki jo je zagotovila državna blagajna, nadomestili izgube, tako da je banka preživela. Banka Banco di Napoli je financirala pridobitev diskontiranih, a še vedno oslABLjenih sredstev s strani slabe banke s subvencioniranim posojilom Centralne banke, ki ga je posredno zajamčila državna blagajna. Sanirana banka je bila privatizirana eno leto po tem. Niti v primeru banke Credit Lyonnais niti banke Banco di Napoli ni neposredni proračunski izdatek državne blagajne za pridobitev slabe aktive presegel stroška rekaptalizacije bank.

V Nemčiji so nedavno uporabili blago obliko slabe banke pri reševanju slabe aktive svojih deželnih bank (*Landesbanken*). V primeru banke SachsenLB je bila upravičenka prodana kot delujoče podjetje, potem ko je bila slaba aktiva v vrednosti okoli 17,5 milijarde EUR preusmerjena v namensko družbo, da bi se aktiva zadržala do zapadlosti. Nekdanji lastniki, dežela Saška, so zagotovili jamstvo za izgube v vrednosti okoli 17 % nominalne vrednosti, kar je v testu izjemnih situacij štelu za absolutno najvišjo raven potencialnih izgub (v referenčnem primeru je bila raven mogočih izgub ocenjena na 2 %). Novi lastnik je prevzel večino refinanciranja in je pokrtil preostalo tveganje. Pričakovati je bilo, da se bo znesek pomoči povečal vsaj do ocene v najslabšem primeru, kar je okoli 4 %. V primeru banke WestLB je bil portfelj aktive v vrednosti 23 milijard EUR preusmerjen v namensko družbo in zavarovan z vladnim jamstvom v vrednosti 5 milijard EUR, da bi se pokrile morebitne izgube ter zaščitila bilanca stanja pred prilagoditvijo vrednosti aktive v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP). To je banki WestLB omogočilo, da je iz svoje bilance stanja odstranila tržno nestanovitnost aktive. Državi je bila plačana 0,5-odstotna provizija za jamstvo. Omejitve tveganja še velja in šteje za državno pomoč.

Vlada v Švici je ustanovila nov sklad, v katerega je podjetje UBS preneslo portfelj slabe aktive, ki ga je pred prenosom ovrednotila tretja oseba. Švica je, da bi zagotovila financiranje tega sklada, najprej vložila kapital v podjetje UBS (v obliki dolžniških vrednostnih papirjev, ki jih je bilo mogoče zamenjati z delnicami UBS), ki ga je UBS skoraj nemudoma odpisala in prenesla v sklad. Preostalo financiranje sklada je zagotovilo posojilo švicarske nacionalne banke.

V poznih devetdesetih letih dvajsetega stoletja so bili pogoji, pod katerimi so češke banke dajale posojila gospodarskim družbam, zelo ohlapno opredeljeni. Češke banke so zaradi tega utrpeli veliko škodo in jih je morala v poznih devetdesetih letih iz tega položaja rešiti vlada. Za vzpostavitev zdravega bančnega sektorja je bila opravljena obsežna sanacija bančnih bilanc stanja.

Februarja 1991 je češka vlada ustanovila konsolidacijsko banko (Konsolidační banka, KOB), da bi prevzela slaba posojila iz bančnega sektorja, ki so se nakopičila pred letom 1991 – kot so dolgovi, podedovani iz centralno načrtovanega gospodarstva, zlasti tisti, povezani s trgovanjem s sovjetskim blokom. Septembra 2001 se je posebna banka preoblikovala v agencijo, ki je prav tako morala prevzeti slaba posojila, povezana z „novimi inovativnimi“ posojili (še zlasti tako imenovana privatizacijska posojila, neservisirana posojila in goljufiva posojila).

Od leta 1991 so bile najprej slabih posojil rešene velike banke, leta 1994 pa se je poudarek prevesil na manjše banke. Zlasti bankrot banke Kreditní banka avgusta 1996 ter posledično do določene mere preveliko dvigovanje gotovine iz banke Agrobanka sta povzročila znaten pritisk na češki bančni sistem. Zadevni programi so privedli le do začasnega povečanja državnega lastništva v bančništvu leta 1995 in znova leta 1998, to pa zaradi preklica dovoljenja za poslovanje Agrobanki. Na splošno se je vladni delež v bančništvu povečal z 29 % leta 1994 na 32 % ob koncu leta 1995.

Poleg tega je bil za podporo majhnim bankam leta 1997 potrjen še en program, in sicer stabilizacijski program. Ta je v osnovi predvideval zamenjavo aktive slabe kakovosti z gotovino v višini 110 % kapitala vsake udeležene banke, tako da je posebno podjetje, imenovano Česká finanční, od banke odkupilo aktivo slabe kakovosti ter naknadno začasno odkupilo preostali znesek te aktive v 5 do 7 letih. V program se je vključilo šest bank, vendar jih je bilo pet iz njega izključenih zaradi neizpolnjevanja meril, pozneje pa so prenehale poslovati. Stabilizacijski program torej ni bil uspešen, zato so ga ustavili.

⁽¹⁾ To je v ostrem nasprotju s politiko na Japonskem, kjer so bile določene previsoke vrednosti za slabo aktivo, zaradi česar je bil trg nepremičnin zamrznjen približno desetletje.

Do konca leta 1998 je bilo dodeljenih 63 dovoljenj za opravljanje bančnih storitev (od teh jih je bilo 60 dodeljenih pred koncem leta 1994). Od konca septembra 2000 je poslovalo še 41 bank in podružnic tujih bank, 16 jih je poslovalo po izrednem režimu (8 jih je bilo v likvidacijskem postopku in 8 v stečajnem postopku), 4 so se združile z drugimi bankami, dovoljenje za poslovanje ene tuje banke pa je bilo preklicano, ker ni začela poslovati. Od 41 preostalih ustanov (vključno z CKA) je bilo 15 bank pod domačim nadzorom in 27 bank pod tujim nadzorom, vključno s tujimi hčerinskimi podjetji ter tujimi podružnicami.

Maja 2000 sta začela veljati spremenjeni zakon o stečaju in poravnavi ter zakon o javnih dražbah, kar naj bi pospešilo stečajne postopke ter izenačilo pravice upnikov in dolžnikov, tako da bi specializiranim podjetjem ali pravnim osebam omogočalo, da delujejo kot skrbniki v stečajnih postopkih, in da bi se omogočilo pogajanje o izvensodenskih poravnava.

PRILOGA III

Opredelitev kategorij („košaric“) upravičenih sredstev ter razkritje v celoti v zvezi z oslavljenimi sredstvi in vsemi poslovnimi dejavnostmi banke**I. Opredelitev kategorij („košaric“) upravičenih sredstev**

Opredelitev košaric oslavljenih sredstev bank bi morala biti skupni imenovalac na osnovi kategorij, ki se že uporabljajo za:

1. poročanje o skrbnem in varnem poslovanju ter vrednotenje (baselski tretji steber = Priloga XII direktive o kapitalskih zahtevah; FINREP in COREP);
2. finančno poročanje in vrednotenje (zlasti MRS 39 in MSRP 7);
3. specializirano ad hoc poročanje o kreditni krizi: delo Mednarodnega denarnega sklada, Foruma za finančno stabilnost, Roubinija in Odbora evropskih bančnih nadzornikov za preglednost.

Uporaba skupnega imenovalca obstoječih kategorij poročanja in vrednotenja za opredelitev košarice sredstev bo:

1. preprečila vse dodatne obremenitve poročanja za banke;
2. omogočila Skupnosti, da oceni košarico oslavljenih sredstev posameznih bank, ter celovite ocene (kar je lahko pomembno za določitev „ekonomske vrednosti“ v danem trenutku); in
3. zagotovila objektivna (potrjena) izhodišča za vrednotenje oslavljenih sredstev.

Komisija ob upoštevanju zgoraj navedenega predlaga naslednje košarice finančnih sredstev kot vstopno točko za določitev „ekonomske vrednosti“ in finančne pomoči za oslabljenega sredstva:

Tabela 1

I. Strukturirano financiranje/olistinjeni produkti						
	Vrsta produkta	Računovodska kategorija	Podlaga za vrednotenje sheme			Pripombe
			Tržna vrednost	Gospodarska vrednost	Vrednost ob prenosu	
1	vrednostni papirji, zavarovani s stanovanjskim hipotekarnim kreditom (RMBS)	FVPL/AFS (*)				Podrobneje razčlenjeno glede na: geografsko območje, nadrejenost tranš, bonitetno oceno, povezavo z drugorazrednimi posojili ali posojili, alternativnimi posojilom bonitetnega razreda A, ali drugimi osnovnimi izpostavljenostmi, zapadlost obveznosti/letnik obveznosti, popravke vrednosti in odpise
2	vrednostni papirji, zavarovani s hipoteko na poslovno nepremičnino (CMBS)	FVPL/AFS				
3	vrednostni papirji, zavarovani z dolžniškimi instrumenti (CDO)	FVPL/AFS				
4	vrednostni papirji, zavarovani s premoženjem (ABS)	FVPL/AFS				
5	Dolg podjetij	FVPL/AFS				
6	Druga posojila	FVPL/AFS				
			Skupaj			
II. Posojila, ki niso olistinjena						
	Vrsta produkta	Računovodska kategorija	Podlaga za vrednotenje sheme			Pripombe
			Stroški (**)	Gospodarska vrednost	Vrednost ob prenosu	
7	Podjetniški	HTM/L&R (*)	Stroški (**)			Podrobneje razčlenjeno glede na: geografsko območje, tveganje nasprotne stranke (PD), zmanjševanje kreditnega tveganja (finančno zavarovanje) in razrede zapadlosti, popravke vrednosti in odpise
8	Stanovanjski	HTM/L&R	Stroški			
9	Drugo osebno	HTM/L&R	Stroški			
			Skupaj			

(*) FVPL = Fair value through profit and loss (poštena vrednost skozi poslovni izid) = trgovni portfelj + možnost vrednotenja po poštenu vrednosti; AFS = available for sale (razpoložljiv za prodajo), HTM = Held to Maturity (v posesti do zapadlosti), L&R = loans and receivables (posojila in terjatve).

(**) Stroški pomenijo knjigovodsko vrednost posojil zmanjšano za oslabitev.

II. Razkritje v celoti v zvezi z oslabljenimi sredstvi in povezanimi poslovnimi dejavnostmi

Na podlagi teh košaric sredstev, prikazanih v Tabeli 1, je treba informacije o oslabljenih sredstvih banke, ki jih je treba pokriti z ukrepom finančne pomoči za oslabljena sredstva, predstaviti z nadaljnjo stopnjo razčlenjenosti, kot je predlagano v stolpcu s pripombami Tabele 1.

Na podlagi dobrih praks, ki jih uporablja Odbor evropskih bančnih nadzornikov ⁽¹⁾ (CEBS) pri razkritjih dejavnosti, na katere je vplivala finančna kriza, bi bilo mogoče informacije o dejavnostih banke, povezanih z oslabljenimi sredstvi, ki bi bile vključene v pregled uspešnosti poslovanja iz oddelka 5.1, urediti tako:

Tabela 2

Dobre prakse, ki jih uporablja CEBS	Skupina višjih nadzornikov: razkritje glavnih praks
<p>Poslovni model</p> <ul style="list-style-type: none"> — opis poslovnega modela (tj. razlogov za opravljanje dejavnosti in prispevka k postopku ustvarjanja vrednosti) ter po potrebi kakršnih koli uvedenih sprememb (na primer zaradi krize) — opis strategij in ciljev — opis pomena dejavnosti in prispevka k poslovanju (vključno s kvantitativno obravnavo) — opis vrste dejavnosti, vključno z opisom instrumentov in njihovega delovanja ter izbirnimi merili, ki jih morajo izpolnjevati finančni produkti/naložbe — opis vloge in obsega vključenosti ustanove, tj. prevzete obveznosti in izdane obveznice 	<ul style="list-style-type: none"> — dejavnosti (SPE) (*) — narava izpostavljenosti (sponzor, ponudnik izboljšanja likvidnosti in/ali izboljšanja kreditne kvalitete) (SPE) — kvalitativna obravnava politike (LF)
<p>Tveganja in obvladovanje tveganj</p> <ul style="list-style-type: none"> — opis narave in obsega tveganj, ki so nastala v zvezi z dejavnostmi in instrumenti — opis praks obvladovanja tveganj, ki se nanašajo na dejavnosti, ugotovljenih pomanjkljivosti katerih koli korektivnih ukrepov, ki so bili uvedeni za odpravo teh pomanjkljivosti — v sedanji krizi bi bilo treba posebno pozornost nameniti likvidnostnemu tveganju 	
<p>Učinek krize na poslovni izid</p> <ul style="list-style-type: none"> — kvalitativni in kvantitativni opis poslovnega izida, s poudarkom na izgubah (kjer je ustrezno) in zmanjšanjih vrednosti, ki so imeli učinek na poslovni izid — razčlenitev zmanjšanj vrednosti/izgub po vrsti produktov in instrumentov, na katere je vplivala kriza (CMBS, RMBS, CDO, ABS in LBO (nakup s kreditnim vzvodom) so nadalje razčlenjeni po različnih merilih) — opis razlogov in dejavnikov, ki so povzročili sedanje učinke — primerjava (i) učinkov v (zadevnih) obdobjih ter (ii) izkazov poslovnih izidov pred in po učinku krize — razlikovanje med zmanjšani vrednosti med realiziranimi in nerealiziranimi zneski — opis vpliva, ki ga je imela kriza na ceno delnice podjetja — razkritje tveganja največje izgube in opis, kako bi lahko nadaljnja gospodarska recesija ali oživitev trga vplivali na položaj ustanove — razkritje učinka gibanj kreditnega razmika za lastno pasivo na poslovni izid in na metode za določanje tega učinka 	<ul style="list-style-type: none"> — sprememba v izpostavljenosti od predhodnega obdobja, vključno s prodajo in zmanjšani vrednosti (CMB/LF)

⁽¹⁾ Vir: poročilo CEBS (Odbor evropskih bančnih nadzornikov) o preglednosti dejavnosti bank in njihovih finančnih produktov, na katere je vplivala nedavna finančna kriza, 18. junij 2008.

Dobre prakse, ki jih uporablja CEBS	Skupina višjih nadzornikov: razkritje glavnih praks
<p>Ravni in vrste izpostavljenosti</p> <ul style="list-style-type: none"> — nominalni znesek (ali odplačana vrednost) in poštene vrednosti zapadlih izpostavljenosti — informacije o kreditnem zavarovanju (npr. prek zamenjave neplačil) in njegovih učinkih na izpostavljenosti — informacije o številu produktov — razčlenjena razkritja izpostavljenosti z vključitvijo: <ul style="list-style-type: none"> — ravni nadrejenosti tranš — ravni kreditne kvalitete (npr. bonitetne ocene, ali gre za vrednostne papirje investicijskega razreda, za katere letnike gre) — geografskega izvora — ali so bile izpostavljenosti kreirane, zadržane, začasno zadržane ali kupljene — lastnosti produkta: npr. bonitetne ocene, delež drugorazrednih hipotekarnih posojil, diskontne stopnje, samopridržek, razmiki, financiranje — lastnosti osnovnih izpostavljenosti: npr. letniki, razmerje med vrednostjo posojila in zavarovanja, informacije o zavarovanjih, povprečna utežena pričakovana življenjska doba osnovnih izpostavljenosti, predpostavka glede hitrosti predplačil, pričakovane izgube zaradi kreditnega tveganja — razporedi premikov izpostavljenosti med ustreznimi obdobji poročanja ter razlogi za to (prodaje, nakupi itd.) — obravnavna izpostavljenosti, ki niso bile konsolidirane (ali ki so bile ugotovljene med krizo), in razlogi za to — izpostavljenost zavarovalnicam za zavarovanje kreditnih tveganj in kakovost zavarovanih sredstev: <ul style="list-style-type: none"> — nominalni zneski (ali odplačana vrednost) zavarovanih izpostavljenosti ter znesek kupljenega kreditnega zavarovanja — poštene vrednosti zapadlih izpostavljenosti in povezanega kreditnega zavarovanja — znesek zmanjšanj vrednosti in izgub z razlikovanjem med realiziranimi ter nerealiziranimi zneski — razčlenitev izpostavljenosti po bonitetnih ocenah ali nasprotnih strankah 	<ul style="list-style-type: none"> — razmerje med velikostjo namenske družbe in celotno izpostavljenostjo podjetja (SPE/CDO) — finančno zavarovanje: vrsta, tranše, bonitetna ocena, panoga, geografska razporeditev, povprečna zapadlost, letnik (SPE/CDO/CMB/LF) — zavarovanje pred tveganji drugih nasprotnih strank, vključno z izpostavljenostjo do zavarovalnic za zavarovanje kreditnih tveganj (CDO), kreditna sposobnost nasprotnih strank, s katerimi so sklenjeni posli zavarovanja pred tveganji (CDO) — celotna posojila, RMBS, izvedeni finančni instrumenti, drugo (O) — podrobnosti o kreditni kvaliteti (kot so bonitetna ocena, razmerja med vrednostjo posojila in zavarovanja, ukrepi za povečanje učinkovitosti) (O) — sprememba v izpostavljenosti od predhodnega obdobja, vključno s prodajo in zmanjšani vrednosti (CMB/LF) — razlikovanje med konsolidiranimi in nekonsolidiranimi namenskimi družbami razlogi za konsolidacijo (če je primerno) (SPE) — financirana izpostavljenost in nefinancirane prevzete obveznosti (LF)
<p>Računovodske usmeritve in vprašanja vrednotenja</p> <ul style="list-style-type: none"> — razvrstitev poslov in strukturiranih produktov za namene vodenja računov in povezano računovodsko obravnavo — konsolidacija SPE in drugih namenskih družb (kot so VIE (variable interest entities) in njihova uskladitev s strukturiranimi produkti, na katere je vplivala kriza zaradi drugorazrednih hipotekarnih posojil — podrobna razkritja poštenih vrednosti finančnih instrumentov: <ul style="list-style-type: none"> — finančni instrumenti, za katere se uporabljajo poštene vrednosti — hierarhična razvrstitev poštenih vrednosti (razčlenitev vseh izpostavljenosti, izmerjenih po poštenu vrednosti glede na različne ravni hierarhične razvrstitve poštenih vrednosti, in razčlenitev na denarne instrumente in izvedene finančne instrumente ter razkritja prehajanj med različnimi ravnmi) — obravnavanje učinkov spremembe poštene vrednosti ob začetnem pripoznanju v izkazu finančnega položaja (vključno s kvantitativnimi podatki) — uporaba možnosti vrednotenja po poštenu vrednosti (vključno s pogoji njene uporabe) in povezani zneski (z ustrezno razčlenitvijo) — razkritja metod modeliranja, uporabljenih za vrednotenje finančnih instrumentov, vključno z razkritji naslednjega: <ul style="list-style-type: none"> — opisa metod modeliranja in instrumentov, za katere se uporabljajo — opisa postopka vrednotenja (vključno zlasti z obravnavanjem predpostavk in vhodnih dejavnikov, na katerih modeli temeljijo) — vrste prilagoditev, ki so bile uporabljene za odražanje tveganj modela in drugih negotovosti pri vrednotenju — občutljivosti poštenih vrednosti in — scenarija izjemnih situacij 	<ul style="list-style-type: none"> — metodologije vrednotenja in primarni dejavniki (CDO) — popravek kreditnega vrednotenja za posamezne nasprotnne stranke (CDO) — občutljivost vrednotenja na spremembe v ključnih predpostavkah in vhodnih dejavnikih (CDO)

Dobre prakse, ki jih uporablja CEBS	Skupina višjih nadzornikov: razkritje glavnih praks
<p>Drugi vidiki razkritij</p> <ul style="list-style-type: none"> — opis politike razkrivanja in načel, ki se uporabljajo pri razkritjih ter finančnem poročanju 	
<p>Težave, povezane s prikazom</p> <ul style="list-style-type: none"> — razkritja, potrebna za razumevanje obsega vključenosti ustanove v določeni dejavnosti, bi morala biti kolikor je mogoče zagotovljena na enem mestu — če so informacije navedene na več različnih mestih, bi jih bilo treba opremiti z jasnim navzkrižnim sklicevanjem, da se zainteresiranemu bralcu zagotovi usmerjanje med različnimi deli — opisna razkritja bi bilo treba čim bolj dopolniti s ponazorilnimi tabelami in pregledi, da se izboljša jasnost razkritja — ustanove bi morale zagotoviti, da terminologijo, ki se uporablja za opisovanje kompleksnih finančnih instrumentov in poslov, spremljajo jasna in ustrezna pojasnila 	
<p>(*) V poročilu skupine višjih nadzornikov se vsaka značilnost nanaša na posebno vrsto SPE, ali pa na vse kot celoto, pri čemer so to SPE (Special Purpose Entities – posebne namenske družbe na splošno), LF (Leveraged Finance – financiranje z zadolžitvijo), CMB (Commercial Mortgage-Backed Securities – vrednostni papirji, zavarovani s hipoteko na poslovno nepremičnino), O (druge izpostavljenosti drugorazrednih hipotekarnih posojil in posojil, alternativnih posojilom bonitetnega razreda A), CDO (Collateralised Debt Obligations – vrednostni papirji, zavarovani z dolžniškimi instrumenti).</p>	

PRILOGA IV

Načela ter postopki vrednotenja in oblikovanja cen**I. Metodologija in postopek vrednotenja**

Za namene ukrepov finančne pomoči za oslABLJENA sredstva bi morala biti sredstva razvrščena v skladu s ponazorilnima Tabelama 1 in 2 iz Priloge III.

Določitev realne ekonomske vrednosti za namene tega sporočila (glej oddelek 5.5) bi morala temeljiti na pomembnih vhodnih tržnih podatkih in realističnih ter previdnih predpostavkah o prihodnjih denarnih tokovih.

O metodi vrednotenja, ki jo je treba uporabiti za upravičena sredstva, bi se bilo treba dogovoriti na ravni Skupnosti in bi lahko bila različna za zadevna posamezna sredstva ali košarice sredstev. Kadar je mogoče, bi bilo treba tovrstno vrednotenje znova oceniti glede na tržne razmere, in sicer v rednih obdobjih v življenjski dobi sredstva.

V preteklosti se je bolj ali manj uspešno uporabljalo več možnosti vrednotenja. Preprosti postopki obrnjene dražbe so se izkazali za uporabne v primeru kategorij sredstev, katerih tržne vrednosti so precej gotove. Vendar ta pristop ni bil uspešen za vrednotenje bolj kompleksnih sredstev v Združenih državah Amerike. Naprednejši dražbeni postopki so bolj prilagojeni primerom, v katerih je gotovost glede tržnih vrednosti manjša in ki zahtevajo natančnejši način ugotavljanja cen posameznih sredstev. Žal pa njihovo oblikovanje ni preprosto. Alternativa izračunom kompleksnih sredstev, ki temeljijo na modelu, je pomanjkljiva, saj je dovzetna za osnovne predpostavke ⁽¹⁾.

Možnost uporabe enotnih odbitkov pri vrednotenju za vsa kompleksna sredstva pomeni splošno poenostavitev postopka vrednotenja, čeprav privede do manj natančne določitve cene posameznih sredstev. Centralne banke imajo obsežne izkušnje glede mogočih meril in parametrov zavarovanja, zastavljenega za refinanciranje, ki bi lahko pomenile koristno oporo.

Ne glede na izbrani model bi se morala postopek vrednotenja in zlasti ocena verjetnosti prihodnjih izgub opreti na dosledno testiranje izjemnih situacij v zvezi s scenarijem dolgotrajne svetovne recesije.

Vrednotenje mora temeljiti na mednarodno priznanih standardih in merilih. Skupna metodologija vrednotenja, o kateri je dogovor sklenjen na ravni Skupnosti in ki se posledično izvaja v državah članicah, bi lahko znatno pripomogla k zmanjšanju zaskrbljenosti glede ogroženosti enakih možnosti za vse, ki je posledica potencialno hudih posledic neskladnih sistemov vrednotenja. Pri ocenjevanju metod vrednotenja, ki jih za ukrepe finančne pomoči predlagajo države članice, se bo Komisija načeloma posvetovala s skupinami strokovnjakov za vrednotenje ⁽²⁾.

II. Določanje cene državne pomoči na podlagi vrednotenja

Razlikovati je treba med vrednotenjem sredstev in določanjem cene ukrepa pomoči. Nakup ali zavarovanje na podlagi ugotovljene tekoče tržne vrednosti ali „realne ekonomske vrednosti“ z upoštevanjem napovedi prihodnjih denarnih tokov na podlagi načela „v posesti do zapadlosti“ bosta v praksi pogosto presegla sedanje zmogljivosti bank upravičenk za porazdelitev bremen ⁽³⁾. Cilj določanja cen mora temeljiti na vrednosti sredstev ob prenosu, ki je čim bližje ugotovljeni realni ekonomski vrednosti. Čeprav se zdi določanje cen na podlagi „realne ekonomske vrednosti“ v primerjavi s tekočo tržno vrednostjo in posledično z državno pomočjo ugodnejše, pa ga je mogoče razumeti kot protiutež sedanjim tržnim pretiranjem zaradi sedanjih kriznih razmer, ki so povzročila poslabšanje ali celo propad nekaterih trgov. Večje ko je katero koli odstopanje vrednosti sredstev ob prenosu od „realne ekonomske vrednosti“, ter zato tudi znesek pomoči, večja je potreba po popravnih ukrepih za zagotovitev točnega dolgoročnega določanja cen (na primer s klavzulo o izboljšavi stanja) in bolj poglobljenega prestrukturiranja. Dovoljeni odklon od rezultata vrednotenja bi moral biti bolj omejen za sredstva, katerih vrednost je mogoče ugotoviti na podlagi zanesljivih vhodnih tržnih podatkov, kot za sredstva, katerih trgi so nelikvidni. Neupoštevanje teh načel bi bilo močan pokazatelj potrebe po obsežnem prestrukturiranju in izravnalnih ukrepih ali pa kar po nadzorovani likvidaciji.

V vsakem primeru mora vsako določanje cene finančne pomoči za sredstva vključevati plačilo za državo, ki ustrezno upošteva tveganja prihodnjih izgub, ki presegajo te, napovedane v določitvi „realne ekonomske vrednosti“, ter vsako dodatno tveganje, ki izhaja iz vrednosti sredstev ob prenosu, ki je višja od realne ekonomske vrednosti.

Takšno plačilo se lahko zagotovi z določitvijo cen prenosa aktive dovolj pod „realno ekonomsko vrednostjo“, da se poskrbi za ustrezno nadomestilo za tveganje v obliki sorazmernega potenciala za povečanje, ali z ustrezno prilagoditvijo provizije za jamstvo.

⁽¹⁾ V vsakem primeru bi bila dražba mogoča le za homogene vrste sredstev, in ko je število potencialnih prodajalcev dovolj veliko. Poleg tega bi bilo treba uvesti najnižjo dovoljeno prodajno ceno, da bi se zagotovilo varstvo interesa države, in mehanizem za vračilo sredstev v primerih, ko bi končne izgube presegle najnižjo dovoljeno prodajno ceno. Tako bi bilo poskrbljeno za zadosten prispevek banke upravičenke. Za oceno takšnega mehanizma bo treba predložiti primerjalne scenarije z alternativnimi jamstvenimi/nakupnimi shemami, vključno s testom izjemnih situacij, da bi se zagotovila njihova splošna finančna enakovrednost.

⁽²⁾ Komisija bo mnenja teh skupin strokovnjakov za vrednotenje uporabila na podoben način kot pri drugih postopkih v zvezi z državno pomočjo, pri katerih se lahko posvetuje tudi z zunanjimi strokovnjaki.

⁽³⁾ Glej oddelek 5.2.

Določitev potrebnega ciljnega donosa bi lahko „navdihnilo“ plačilo, ki bi bilo potrebno za ukrepe dokapitalizacije v vrednosti kapitalnega učinka predlagane finančne pomoči za sredstva. To bi moralo biti skladno s Sporočilom Komisije – Dokapitalizacija finančnih institucij v trenutni finančni krizi: omejitev pomoči na najmanjšo potrebno in zaščitni ukrepi za preprečevanje neupravičenega izkrivljanja konkurence, ob upoštevanju posebnih značilnosti ukrepov pomoči za sredstva in zlasti dejstva, da lahko ti pomenijo večjo izpostavljenost kot povečanja kapitala ⁽¹⁾.

Sistem določanja cen bi lahko vključeval tudi nakupne bone za delnice v bankah, ki bi imeli enako vrednost kot aktiva (s čimer bi višja plačana cena pomenila večji potencialni delež lastniškega kapitala). En model tovrstnega sistema določanja cen bi lahko bil scenarij nakupa aktive, po katerem bi se, potem ko bi slaba banka prodala aktivo in če bi ta ustvarila potrebni ciljni donos, takšni nakupni boni vrnil banki. Če z aktivo ne bi bil dosežen takšen donos bi morala banka za dosego ciljnega donosa plačati razliko v gotovini. Če banka ne bi plačala gotovine, bi država članica za dosego ciljnega donosa prodala nakupne bone.

Po scenariju jamstva za aktivo bi bilo mogoče provizijo za jamstvo plačati v obliki delnic s fiksno obrestno mero, ki bi pomenile ciljni donos. Kadar bi bilo treba uporabiti jamstvo, bi lahko država članica z nakupnimi boni pridobila delnice v vrednosti zneskov, ki jih mora jamstvo pokriti.

Vsak sistem določanja cen bi moral zagotoviti, da bi splošni prispevek bank upravičenk zmanjšal obseg neto državnega poseganja na najmanjše potrebno.

⁽¹⁾ V scenariju jamstva za sredstva bi bilo treba upoštevati tudi to, da v nasprotju z ukrepi dokapitalizacije, v teh primerih likvidnost ni zagotovljena.

PRILOGA V

Postopek v zvezi z državnimi pomočmi

Države članice pri priglasitvi ukrepa finančne pomoči za sredstva Komisiji predložijo izčrpne in podrobne podatke o vseh elementih, ki so pomembni za oceno ukrepa javne podpore v skladu s pravili o državni pomoči iz tega sporočila ⁽¹⁾. To vključuje zlasti podroben opis metodologije vrednotenja in nameravani način njenega izvajanja z uporabo neodvisnih zunanjih strokovnjakov ⁽²⁾. Komisija bo ukrep odobrila za šestmesečno obdobje, dodaten pogoj pa bo zaveza predložitvi bodisi načrta prestrukturiranja bodisi pregleda uspešnosti poslovanja za vsako ustanovo upravičenko v treh mesecih od njene vključitve v program finančne pomoči za sredstva.

Če se banki odobri pomoč kot individualen ukrep ali v okviru odobrene sheme finančne pomoči za sredstva, država članica najpozneje v individualni priglasitvi v zvezi z načrtom prestrukturiranja ali pregledom uspešnosti poslovanja Komisiji zagotovi podrobne podatke o zjeti aktivni in njeno vrednotenje ob dodelitvi takšne individualne pomoči ter potrjene rezultate razkritja slabitev, ki se nanašajo na aktivo, zajeto v ukrepu finančne pomoči ⁽³⁾. Celoten pregled dejavnosti in bilance stanja banke bi bilo treba zagotoviti čim prej, da se razprava o ustrezni obliki ter obsegu prestrukturiranja lahko začne precej pred uradno predstavitvijo načrta prestrukturiranja ter se tako pospeši ta postopek in se čim prej zagotovita jasnost in pravna varnost.

Banke, ki so že prejele druge oblike državne pomoči, na primer z odobrenim jamstvom, zamenjavo sredstev ali shemami dokapitalizacije ali individualnimi ukrepi, morajo vsako pomoč, dodeljeno v okviru sheme finančne pomoči za sredstva, najprej prijaviti po obstoječi obveznosti poročanja, da ima Komisija popoln pregled nad večkratnimi ukrepi državne pomoči posameznemu prejemniku pomoči in lahko v splošni oceni bolje upošteva učinkovitost predhodnih ukrepov ter prispevek, ki ga namerava država članica uvesti.

Komisija bo znova ocenila pomoč, dodeljeno z začasno odobritvijo, v smislu primernosti predlaganega prestrukturiranja in popravnih ukrepov ⁽⁴⁾, ter bo z novo odločitvijo sprejela stališče v zvezi z združljivostjo pomoči v obdobju, daljšem od šestih mesecev.

Države članice morajo prav tako Komisiji na šest mesecev predložiti poročilo o uveljavljanju programov finančne pomoči za sredstva ter o razvoju načrtov za prestrukturiranje bank. Če za državo članico že velja obveznost poročanja v zvezi z drugimi oblikami pomoči njenim bankam, se mora takšno poročilo dopolniti s potrebnimi informacijami o ukrepih finančne pomoči za sredstva ter načrti za prestrukturiranje bank.

⁽¹⁾ Spodbuja se vzpostavitev stikov še pred priglasitvijo.

⁽²⁾ Glej oddelek 5.5 zgoraj in Prilogo IV.

⁽³⁾ Predložiti je treba dopis vodje nadzornega organa, s katerim so potrjeni podrobni rezultati.

⁽⁴⁾ Da bo Komisija olajšala delo državam članicam in sebi, bo pripravljena pregledovati skupine priglasitev podobnih primerov prestrukturiranja ali likvidacije. Komisija bo lahko prav tako upoštevala, da ni potrebe po predložitvi načrta v zvezi s čisto likvidacijo ustanove ali kadar je velikost ustanove zanemarljiva.

Nenasprotovanje priglašeni koncentraciji
(Št. primera COMP/M.5364 – Iberia/Vueling/Clickair)

(Besedilo velja za EGP)

(2009/C 72/02)

Dne 9. januarja 2009 je Komisija odločila, da ne bo nasprotovala navedeni priglašeni koncentraciji, in jo razglaša za združljivo s skupnim trgov. Ta odločba je sprejeta v skladu s členom 6(1) v povezavi členom 6(2) Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004. Celotno besedilo te odločbe je na razpolago le v španščini in bo objavljeno potem, ko bo očiščeno morebitnih poslovnih skrivnosti. Dostopno bo:

- na spletni strani Konkurenca portala Europa (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>). Spletna stran vsebuje različne pripomočke za iskanje posameznih odločb o združitvah, vključno z indeksi podjetij, opravičnih števil primero, datumov odločb ter področij,
 - v elektronski obliki na spletni strani EUR-Lex pod dokumentno številko 32009M5364. EUR-Lex je spletni portal za evropsko pravo (<http://eur-lex.europa.eu>).
-

IV

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJ IN ORGANOV EVROPSKE UNIJE

KOMISIJA

Menjalni tečaji eura ⁽¹⁾

25. marca 2009

(2009/C 72/03)

1 euro =

Valuta	Menjalni tečaj	Valuta	Menjalni tečaj
USD ameriški dolar	1,3494	AUD avstralski dolar	1,9310
JPY japonski jen	132,24	CAD kanadski dolar	1,6598
DKK danska krona	7,4486	HKD hongkonški dolar	10,4580
GBP funt šterling	0,92425	NZD novozelandski dolar	2,3847
SEK švedska krona	10,9565	SGD singapurski dolar	2,0376
CHF švicarski frank	1,5230	KRW južnokorejski won	1 837,68
ISK islandska krona		ZAR južnoafriški rand	12,8317
NOK norveška krona	8,7275	CNY kitajski juan	9,2176
BGN lev	1,9558	HRK hrvaška kuna	7,4750
CZK češka krona	27,290	IDR indonezijska rupija	15 754,25
EEK estonska krona	15,6466	MYR malezijski ringit	4,8956
HUF madžarski forint	300,22	PHP filipinski peso	64,880
LTL litovski litas	3,4528	RUB ruski rubelj	45,4110
LVL latvijski lats	0,7095	THB tajski bat	47,890
PLN poljski zlot	4,5600	BRL brazilski real	3,0442
RON romunski leu	4,2811	MXN mehiški peso	19,3909
TRY turška lira	2,2433	INR indijska rupija	68,3740

⁽¹⁾ Vir: referenčni menjalni tečaj, ki ga objavlja ECB.

INFORMACIJE DRŽAV ČLANIC

SEZNAM DRŽAVNIH INŠPEKCIJSKIH ORGANOV IZ ČLENA 15 UREDBE (EGS) št. 2092/91

(2009/C 72/04)

Člen 9 Uredbe Sveta (EGS) št. 2092/91 z dne 24. junija 1991 o ekološki pridelavi kmetijskih proizvodov in označevanju tako pridelanih kmetijskih proizvodov in živil zahteva, da države članice vzpostavijo inšpekcijski sistem, ki ga upravlja eden ali več pristojnih inšpekcijskih organov in/ali potrjeni zasebni inšpekcijski organi.

V skladu z določbo iz zadnjega pododstavka člena 15 Uredbe, sedanje sporočilo na podlagi informacij iz držav članic, posodobljenih leta 2008, našteva vzpostavljene sisteme v vsaki državi članici in/ali potrjene inšpekcijske organe.

V stolpcu „opombe“ so vzpostavljeni sistemi v vsaki državi članici, označeni takole:

A: sistem potrjenih zasebnih inšpekcijskih organov

B: sistem pristojnega(-ih) državnega(-ih) inšpekcijskega(-ih) organa(-ov)

C: sistem pristojnega državnega inšpekcijskega organa in potrjenih zasebnih inšpekcijskih organov

Od januarja 1998 morajo potrjeni inšpekcijski organi v Evropski uniji zadostiti zahtevam, določenim v pogojih za standard EN 45011 (člen 9(10) Uredbe (EGS) št. 2092/91).

Seznam vsebuje tudi organe, ki so jih kot inšpekcijske potrdile države, ki niso članice EGS, so pa del EGP.

AVSTRIJA IN ŠPANIJA

v Avstriji in Španiji je dejavnost organov omejena na določene zvezne dežele/avtonomne pokrajine.

Za različne zvezne dežele/avtonomne pokrajine se v stolpcu „opombe“ uporablja naslednje kode:

Avstrija		Balearski otoki	BA
Koroška	K	Kanarski otoki	CA
Spodnja Avstrija	N	Cantabria	CN
Gornja Avstrija	O	Kastilja-La Mancha	CM
Salzburg	S	Kastilja-Leon	CL
Štajerska	ST	Katalonija	CT
Tirolska	T	Extremadura	EX
Dunaj	W	Galicija	GA
Burgenland	B	Rioja	RI
Vorarlberg	V	Madrid	MA
Španija		Murcia	MU
Andaluzija	AN	Navarra	NA
Aragonija	AR	Baskija	VAS
Asturija	AS	Valencija	VA

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
AVSTRIJA		Sistem A
AT-N-01-BIO	Austria Bio Garantie Königsbrunnerstrasse 8 A-2202 Enzersfeld Tel: +43 2262 67 22 12 Fax: +43 22 62 67 41 43 E-mail: nw@abg.at Website: www.abg.at	N, B, K, O, S, ST, T, V, W
AT-0-01-BIO	BIOS — Biokontrollservice Österreich Feyregg 39 A-4552 Wartberg Tel: +43 7587 7178 Fax: +43 7587 71 78-11 E-mail: office@bios-kontrolle.at Website: www.bios-kontrolle.at	O, B, K, N, S, ST, T, V, W
AT-O-02-BIO	LACON GmbH Linzerstrasse 2 A-4150 Rohrbach Tel: +43 7289 40977 Fax: +43 7289 40977-4 E-mail: office@lacon-institut.at Website: www.lacon-institut.at	O, B, K, N, S, ST, T, V, W
AT-O-04-BIO	GfRS Gesellschaft für Ressourcenschutz mbH Prinzenstraße 4 D-37073 Göttingen Tel: +49 551 58657 Fax: +49 551 58774 E-mail: postmaster@gfrs.de Website: www.gfrs.de	O, B, K, S, ST, T
AT-S-01-BIO	SLK GesmbH Maria-Cebotari-Strasse 3 A-5020 Salzburg Tel: +43 (0)662 649483 14 or +43 (0)662 649483 11 Fax: +43 662 649 483 19 E-mail: office@slk.at Website: www.slk.at	S, B, K, N, O, ST, T, V, W
AT-T-01-BIO	Kontrollservice BIKO Tirol Wilhelm — Greil — Straße 9 A-6020 Innsbruck Tel: +43 (0)59292-3100 or +43 (0)59292 3101 Fax: +43 059292-3199 E-mail: office@biko.at Website: www.biko.at	T, K, N, O, S, V, W
AT-W-01-BIO	LVA Blaasstrasse 29 A-1190 Wien Tel: +43 (0)1 3688555 541 or +43 (0)1 3688555 12 Fax: +43 1 368 85 55-20 E-mail: cs@lva.co.at or bio@lva.at Website: www.lva.co.at	W, B, K, N, O, S, ST, T, V
AT-W-02-BIO	SGS Austria Controll — Co. GesmbH Diefenbachgasse 35 A-1150 Wien Tel: +43 (0)1 5122567 154 or +43 (0)1 5122567 0 Fax: +43 (0)1 5122567 9 E-mail: sgs.austria@sgs.com Website: www.at.sgs.com	W, B, K, N, O, S, ST, T, V

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
BELGIJA		Sistem A
BE-BIO-01	CERTISYS Av. de l'Escrime 85 Schermlaan B-1150 Bruxelles — Brussel Bureaux: Chemin de la Haute Baudecet 1 B-1457 Walhain Tel: +32 (0) 81 60 03 77 Fax: +32 (0) 81 60 03 13 E-mail: info@certisys.eu Website: www.certisys.eu	
BE-BIO-02	INTEGRA bvba, afdeling BLIK Statiestraat 164 B-2600 Berchem Tel: +32 (0)3 287 37 60 Fax: +32 (0)3 287 37 61 E-mail: info@integra-bvba.be Website: www.integra-bvba.be	
BOLGARIJA		Sistem A
BG-02	BALKAN BIOCERT Ltd 13, Christo G. Danov Str. BG-4000 Plovdiv Tel: +359 32 625 888 Fax: +359 32 625 818 E-mail: gm@balkanbiocert.com Website: www.balkanbiocert.com	
BG-03	QC I INTERNATIONAL SERVICES S.P.A. 23, Vasil Aprilov Blvd., floor 3 BG-4000 Plovdiv Tel/Fax: +359 32 649 228 E-mail: office@qci.bg Website: qci.bg	
BG-04	CERES — Certification of Environmental Standards Ltd. 15, Ivan Gechov Blvd. BG-1431 Sofia Tel/Fax: +359 29530264 E-mail: bioxm_bg@yahoo.com Website: www.ceres-cert.com	
BG-05	LACON Ltd 17, Prolet Str. BG-5140 Lyaskovetz Tel/Fax: +359 619/231 87 E-mail: laconbg@gmail.com E-mail: b_cert@yahoo.co.uk Website: www.b-cert.com	
BG-06	BCS Öko-Garantie Ltd 15, Ivailo Str. BG-1606 Sofia Tel: + 359 29880276 Fax: +359 29880259 E-mail: bulgaria@bcs-oeko.com Website: www.bcs-oeko.com	
BG-07	Control Union Certifications Ltd 40, Graf Ignatiev Str. BG-9000 Varna Tel: + 359 52/66 55 903 Fax: + 359 52/600 453 E-mail: sales@fidelitas.bg Website: www.controlunion.com	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
CIPER		Sistem A
CY-BIO-001	LACON LTD Archbishop Kyprianos 53 2059 Strovolos Cyprus Tel: +35 722499640 Fax: +35 722499643 E-mail: laconcy@cytanet.com.cy	
CY-BIO-002	BIOCERT (CYPRUS) LTD Olympias 12 1070 Lefkosia Cyprus Tel: +35 722766446 Fax: +35 722375069	
ČEŠKA REPUBLIKA		Sistem A
CZ-BIO-KEZ-01	KEZ o.p.s. Poděbradova 909 CZ-53701 Chrudim Tel: +420 469 622 249 Fax: +420 469 625 027 E-mail: kez@kez.cz Website: www.kez.cz	
CZ-BIO-ABCERT-02	ABCERT AG, organizační složka Lidická 40 CZ-602 00 Brno Tel: +420 545 215 899 Fax: +420 545 217 876 E-mail: info@abcert.cz Website: www.abcert.cz	
CZ-BIOKONT-03	BIOKONT CZ, s r.o. Měříčkova 34 CZ-62100 Brno Tel: +420 545 225 565 Fax: +420 547 225 565 E-mail: slavik@biokont.cz Website: www.biokont.cz	
DANSKA		Sistem B
DK-Ø-50	Plantedirektoratet Skovbrynet 20 DK-2800 Lyngby Tel: +45 45 26 36 00 Fax: +45 45 26 36 19 E-mail: pdir@pdir.dk	
DK-Ø-1	Fødevareregion Nord Kontrolafdeling Aalborg Sofiendalsvej 90 DK-9200 Aalborg SV. Tel: +45 7227 5000 Fax: +45 7227 5003 E-mail: kontr.aalborg.nord@fvst.dk	
DK-Ø-2	Fødevareregion Nord Kontrolafdeling Viborg Klostermarken 16 DK-8800 Viborg Tel: +45 7227 5000 Fax: +45 7227 5007 E-mail: kontr.viborg.nord@fvst.dk	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
DK-Ø-3	Fødevareregion Nord Kontrolafdeling Herning Rosenholmsvej 15, Tjørring DK-7400 Herning Tel: +45 7227 5000 Fax: +45 7227 5005 E-mail: kontr.herning.nord@fvst.dk	
DK-Ø-4	Fødevareregion Nord Kontrolafdeling Århus Sønderskovvej 5 DK-8520 Lystrup Tel: +45 7227 5000 Fax: +45 7227 5001 E-mail: kontr.aarhus.nord@fvst.dk	
DK-Ø-5	Fødevareregion Syd Kontrolafdeling Vejle Tysklandsvej 7 DK-7100 Vejle Tel: +45 7227 5500 Fax: +45 7227 5501 E-mail: kontr.vejle.syd@fvst.dk	
DK-Ø-6	Fødevareregion Syd Kontrolafdeling Esbjerg Høgevej 25 DK-6705 Esbjerg Ø. Tel: +45 7227 5500 Fax: +45 7227 5601 E-mail: kontr.esbjerg.syd@fvst.dk	
DK-Ø-7	Fødevareregion Syd Kontrolafdeling Haderslev Ole Rømersvej 30 DK-6100 Haderslev Tel: +45 7227 5500 Fax: +45 7227 5701 E-mail: kontr.haderslev.syd@fvst.dk	
DK-Ø-8	Fødevareregion Syd Kontrolafdeling Odense Lille Tornbjerg Vej 30 DK-5220 Odense SØ. Tel: +45 7227 5500 Fax: +45 7227 5801 E-mail: kontr.odense.syd@fvst.dk	
DK-Ø-9	Fødevareregion Øst Kontrolafdeling Ringsted Søndervang 4 DK-4100 Ringsted Tel: +45 7227 6000 Fax: +45 7227 6101 E-mail: kontr.ringsted.oest@fvst.dk	
DK-Ø-10	Fødevareregion Øst Kontrolafdeling Rødovre Fjeldhammervej 15 DK-2610 Rødovre Tel: +45 7227 6000 Fax: +45 7227 6399 E-mail: kontr.roedovre.oest@fvst.dk	
ESTONIJA		Sistem B
EE-VTA	Veterinary and Food Board Väike-Paala 3 EE-11415 Tallinn Tel: +372 605 1710 Fax: +372 621 1441 E-mail: vet@vet.agri.ee Website: www.vet.agri.ee	VFB je inšpekcijski organ, pristojen za uvozna dovo- ljenja in pripravo

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
EE-TTI	Plant Production Inspectorate Teaduse 2, Saku 75501 Harjumaa Tel: +372 6712 602 Fax: +372 6712 604 E-mail: plant@plant.agri.ee Website: www.plant.agri.ee	PPI je inšpekcijski organ, pristojen za proizvodnjo
FINSKA		Sistem B
FI-A-001	Uudenman työvoima- ja elinkeinokeskus Elintarviketurvallisuusvirasto Evira (The Finnish Food Safety Authority Evira) Mustialankatu 3 FIN-00790 Helsinki Tel: +358 20 772 003 Fax: +358 20 772 4350 E-mail: kirjaamo@evira.fi Website: www.evira.fi	
FI-A-002	Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-003	Satakunnan työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-004	Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-005	Pirkanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-006	Kaakkois-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-007	Etelä-Savon työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-008	Pohjois-Savon työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-009	Pohjois-Karjalan työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-010	Keski-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-011	Etelä-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-012	Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-013	Pohjois-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-014	Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-A-015	Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus As above	
FI-B	Elintarviketurvallisuusvirasto Evira As above	
FI-C	Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto P.O. Box 210 FIN-00531 Helsinki Tel: +358-9-772 920 Fax: +358-9-7729 2498 E-mail: kirjaamo@valvira.fi Website: www.valvira.fi	
FI-D	Ålands landskapsregering PB 1060 FIN-22111 Mariehamn, Åland Tel: +358 18 250 00 Fax: +358-18-192 40 E-mail: registrator@regeringen.ax Website: www.regeringen.ax	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
FRANCIJA		Sistem A
FR-BIO 01	ECOCERT S.A.S. B.P. 47 F-32600 L'Isle Jourdain Tel: +33 (0)5 62 07 34 24 Fax: +33 (0)5 62 07 11 67 E-mail: info@ecocert.com Website: www.ecocert.fr	
FR-AB 06	ULASE SAS B.P. 68 F-26270 Lorient sur Drôme Tel: +33 (0)4 75 61 13 05 Fax: +33 (0)4 75 85 62 12 E-mail: info@ulase.fr Website: www.ulase.fr	
FR-BIO 07	AGROCERT 4, rue Albert Gary F-47200 Marmande Tel: +33 (0)5 53 20 93 04 Fax: +33 (0)5 53 20 92 41 E-mail: agrocert@agrocert.fr	
FR-BIO 09	ACLAVE 56, rue Roger Salengro F-85013 LA-ROCHE-SUR-YON CEDEX Tel: +33(0)2 51 05 14 92 Fax: +33 (0)2 51 36 84 63 E-mail: accueil@aclave.asso.fr Website: www.aclave.asso.fr	
FR-BIO 10	QUALITÉ FRANCE S.A.S. * Immeuble le Guillaumet 60, av. du G ^l de Gaulle F-92046 PARIS la DÉFENSE CEDEX Tel: +33 (0)1 41 97 00 74 Fax: +33 (0)1 41 97 08 32 E-mail: bio@fr.bureauveritas.com Website: www.qualite-france.com * ZAC ATALANTE CHAMPEAUX 1, rue Maillard de la Gournerie CS 63901 F-35039 RENNES CEDEX * ZA CHAMPGRAND B.P. 68 F-26270 LORIENT-SUR-DRÔME	
FR-BIO 11	SGS ICS S.A.S. 191, avenue Aristide Briand F-94237 CACHAN CEDEX Tel: +33(0)1 41 24 83 04 Fax: +33 (0)1 41 24 89 96 E-mail: fr.certification@sgs.com Website: www.fr.sgs.com	
NEMČIJA		Sistem A
DE-001-Öko-Kontrollstelle	BCS Öko-Garantie GmbH Control System Peter Grosch Cimbernstraße 21 D-90402 Nürnberg Tel: +49 (0)911 424390 Fax: +49 (0)911 492239 E-mail: info@bcs-oeko.de Website: www.bcs-oeko.de	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
DE-003-Öko-Kontrollstelle	<p>Lacon GmbH Privatinstitut für Qualitätssicherung und Zertifizierung ökologisch erzeugter Lebensmittel Brünnesweg 19 D-77654 Offenburg Tel: +49 (0)781 91937 30 Fax: +49 (0)781 91937 50 E-mail: lacon@lacon-institut.com Website: www.lacon-institut.com</p>	
DE-005-Öko-Kontrollstelle	<p>IMO GmbH Institut für Marktökologie GmbH Obere Laube 51-53 D-78462 Konstanz Tel: +49 (0)7531/81301-0 Fax: +49 (0)7531/81301-29 E-mail: imod@imo.ch Website: www.imo.ch</p>	
DE-006-Öko-Kontrollstelle	<p>ABCERT GmbH Kontrollstelle für ökologisch erzeugte Lebensmittel Martinstraße 42-44 D-73728 Esslingen Tel: +49 (0)711 351792-0 Fax: +49 (0)711 351792-200 E-mail: info@abcert.de Website: www.abcert.de</p>	
DE-007-Öko-Kontrollstelle	<p>Prüfverein Verarbeitung Ökologische Landbauprodukte e.V. Vorholzstraße 36 D-76137 Karlsruhe Tel: +49(0)721 35239-20 Fax: +49(0)721 35239-09 E-mail: kontakt@pruefverein.de Website: www.pruefverein.de</p>	
DE-009-Öko-Kontrollstelle	<p>LC Landwirtschafts-Consulting GmbH Am Kamp 15-17 D-24768 Rendsburg Tel: +49 (0)4331 33630 0 Fax: +49 (0)4331 33630 12 Website: www.lc-kiel.de</p>	
DE-012-Öko-Kontrollstelle	<p>AGRECO R.F. Göderz GmbH Mündener Straße 19 D-37218 Witzenhausen Tel: +49 (0)5542 4044 Fax: +49 (0)5542 6540 E-mail: info@agrecogmbh.de Website: www.agrecogmbh.de</p>	
DE-013-Öko-Kontrollstelle	<p>QC & I Gesellschaft für Kontrolle und Zertifizierung von Qualitätssicherungssystemen GmbH Geschäftsstelle: Tiergartenstraße 32 D-54595 Prüm/ Eifel Tel: +49 (0)6551 147641 Fax: +49 (0)6551 147645</p> <p>Sitz der Gesellschaft: Gleuelerstraße 286 D-50935 Köln E-mail: qci.koeln@qci.de Website: www.qci.de</p>	
DE-021-Öko-Kontrollstelle	<p>Grünstempel Ökoprüfstelle e.V. EU Kontrollstelle für ökologische Erzeugung und Verarbei- tung landwirtschaftlicher Produkte Windmühlenbreite 25d D-39164 Wanzleben Tel: +49 (0)39209 46696 Fax: +49 (0)39209 60596 E-mail: info@gruenstempel.de Website: www.gruenstempel.de</p>	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
DE-022-Öko-Kontrollstelle	Kontrollverein ökologischer Landbau e.V. Vorholzstraße 36 D-76137 Karlsruhe Tel: +49 (0)721 35239-10 Fax: +49 (0)721 35239-09 E-mail: kontakt@kontrollverein.de Website: www.kontrollverein.de	
DE-024-Öko-Kontrollstelle	Ecocert Deutschland GmbH Güterbahnhofstr.10 D-37154 Northeim Tel: +49 (0)5551 908430 Fax: +49 (0)5551 9084380 E-mail: info-deutschland@ecocert.com	
DE-026-Öko-Kontrollstelle	Certification Services International CSI GmbH Flughafendamm 9a D-28199 Bremen Tel: +49 (0)421 5977322 or (0)421 594770 Fax: +49 (0)421 594771 E-mail: info@csicert.com Website: www.csicert.com	
DE-032-Öko-Kontrollstelle	Kontrollstelle für ökologischen Landbau GmbH Dorfstraße 11 D-07646 Tissa Tel: +49 (0)36428 60934 (Office Stadtroda) Fax: +49 (0)36428 13852 Tel/Fax: +49 (0)36428 62743 (Office Tissa) E-mail: kontrollstelle@t-online.de	
DE-034-Öko-Kontrollstelle	Fachverein für Öko-Kontrolle e.V. Plauerhäger Straße16 D-19395 Karow Tel: +49 (0)38738 70755 Fax: +49 (0)38738 70756 E-mail: info@fachverein.de Website: www.fachverein.de	
DE-037-Öko-Kontrollstelle	ÖKOP Zertifizierungs GmbH Schlesische Straße 17 d D-94315 Straubing Tel: +49 (0)9421 703075 Fax: +49 (0)9421 703074 E-mail: biokontrollstelle@oekop.de Website: www.oekop.de	
DE-039-Öko-Kontrollstelle	GfRS Gesellschaft für Ressourcenschutz GmbH Prinzenstraße 4 D-37073 Göttingen Tel: +49 (0)551 5865 Fax: +49 (0)551 58774 E-mail: postmaster@gfrs.de Website: www.gfrs.de	
DE-043-Öko-Kontrollstelle	Agro-Öko-Consult Berlin GmbH Dorotheastraße 30 D-10318 Berlin Tel: +49 (0)30 54782352 Fax: +49 (0)30 54782309 E-mail: aoec@aoec.de Website: www.aoec.de	
DE-044-Öko-Kontrollstelle	Ars Probata GmbH Möllendorffstraße 49 D-10367 Berlin Tel: +49 (0)30/47004632 Fax: +49 (0)30/47004633 E-mail: ars-probata@ars-probata.de Website: www.ars-probata.de	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
DE-060-Öko-Kontrollstelle	QAL Gesellschaft für Qualitätssicherung in der Agrar und Lebensmittelwirtschaft GmbH Am Branden 6b D-85256 Vierkirchen Tel: +49 (0)8139 8027-0 Fax: +49 (0)8139 8027-50 E-mail: info@qal-gmbh.de Website: www.qal-gmbh.de	
DE-061-Öko-Kontrollstelle	LAB — Landwirtschaftliche Beratung der Agrarverbände Brandenburg GmbH Chausseestraße 2 D-03058 Groß Gaglow Tel: +49 (0)355 541465 Fax: +49 (0)355 541466 E-mail: labgmbh.cottbus@t-online.de	
DE-063-Öko-Kontrollstelle	Öko-kontrollstelle der TÜV Nord Cert GmbH Langemarckstraße 20 D-45141 Essen Tel: +49 (0)2 01 825 3404 Fax: +49 (0)2 01 825 3290 E-mail: oeko-kontrollstelle@tuev-nord.de Website: www.tuev-nord.de	
DE-064-Öko-Kontrollstelle	ABC GmbH Agrar- Beratungs- und Controll GmbH An der Hessenhalle 1 D-36304 Alsfeld Tel: +49 (0)6631/78490 Fax: +49 (0)6631/78495 E-mail: zwick@abcg-alsfeld.de	
GRČIJA		Sistem A
EL-01-BIO	DIO 38, Aristotelous str. GR-10433 Athens Tel: +30 210 8224384 Fax: +30 210 8218117 E-mail: info@dionet.gr Website: www.dionet.gr	
EL-02-BIO	PHYSIOLOGIKI Ltd 24, N. Plastira str. GR-59300 Alexandria Imathias Tel: +30 23330 24440 Fax: +30 23330 24440 E-mail: fysicert@acn.gr	
EL-03-BIO	BIOELLAS S.A. 11 B, Kodringtonos str. GR-10434 Athens Tel: +30 210 8211940/8211707 Fax: +30 210 8211015 E-mail: info@bio-hellas.gr Website: www.bio-hellas.gr	
EL-04-BIO	QWAYS DIADROMES PIOTITAS A.E. 8, Demokratias str. GR-15127 Melissia Athens Tel: +30 210 6130070/6136326 Fax: +30 210 6136071 E-mail: info@qways.gr Website: www.qways.gr	
EL-05-BIO	A CERT European Organisation for Certification 2, Telou str. GR-54638 Thessaloniki Tel: +30 2310 210777/210417 Fax: +30 2310 219824/210417 E-mail: info@a-cert.org Website: www.a-cert.org	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
EL-06-BIO	IRIS — A. HATZIDAKI & Co E.E. I. Marneli 13 & Zotou GR-71305 Heraklion, Crete Tel: +30 2810 360715-7 Fax: +30 2810 360718 E-mail: info@irisbio.gr	
EL-07-BIO	PRASINOS ELEGCHOS — GREEN CONTROL 10th km on the Veria-Skydra road Kopano-Stenimacho district P.O.Box 50 GR-59035 Tel: +30 23320 6438 Fax: +30 23320 43509 E-mail: greencontrol@hol.gr Website: www.greencontrol.gr	
EL-08-BIO	GEOTECHNIKO ERGASTIRIO SA Paleochori Administrative Department Plateos Municipality GR-59300 Imathia Tel: +30 23320 64387 Fax: +30 23320 43509 E-mail: info@bio-geolab.gr Website: www.bio-geolab.gr	
MADŽARSKA		Sistem A
HU-ÖKO-01	Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. Margit krt. 1. III/16-17. H-1027 Budapest Tel: +36 1 336 11 22 Fax: +36 1 315 11 23 E-mail: info@biokontroll.hu E-mail: biokontroll@biokontroll.hu Website: www.biokontroll.hu	
HU-ÖKO-02	Hungária Öko Garancia Kft. Miklós tér 1. H-1033 Budapest Tel: +36 1 336 0533 Fax: +36 1 336 0534 E-mail: info@okogarancia.hu Website: www.okogarancia.hu	
IRSKA		Sistem A
IRL-OIB1	Demeter Standards Ltd Watergarten Thomastown Co. Kilkenny Ireland Tel: +353 56 7754214 Fax: +353 56 7754214 E-mail: bdaai@indigo.ie Website: www.demeter.net	
IRL-OIB2	Irish Organic Farmers and Growers Association Ltd Main Street Newtownforbes Co. Longford Ireland Tel: +353 43 42495 Fax: +353 43 42496 E-mail: iofga@eircom.net Website: www.irishorganic.ie	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
IRL-OIB3	Organic Trust Ltd 2 Vernon Avenue Clontarf Dublin 3 Ireland Tel: +353 1 8530271 Fax: +353 1 8530271 E-mail: organic@iol.ie Website: www.organic-trust.org	
ITALIJA		Sistem A
IT-ASS	Suolo & Salute srl Via Paolo Borsellino, 12/B I-61032 Fano (PU) Tel: +39 0721 860543 Fax: +39 0721 860543 E-mail: info@suoloesalute.it Website: www.suoloesalute.it	
IT-ICA	ICEA — Istituto per la Certificazione Etica e Ambientale Strada Maggiore, 29 I-40125 Bologna Tel: +39 051 272986 Fax: +39 051 232011 E-mail: icea@icea.info Website: www.icea.info	
IT-IMC	Istituto Mediterraneo di Certificazione srl — IMC Via Carlo Pisacane, 32 I-60019 Senigallia (AN) Tel: +39 071 7928725 or 7930179 Fax: +39 071 7910043 E-mail: imcert@imcert.it Website: www.imcert.it	
IT-BAC	Bioagricert srl Via dei Macabraccia, 8 I-40033 Casalecchio Di Reno (BO) Tel: +39 051562158 Fax: +39 051564294 E-mail: info@bioagricert.org Website: www.bioagricert.org	
IT-CPB	CCPB S.r.l. via Jacopo Barozzi 8 I-40126 Bologna Tel: +39 051 254688 or 6089811 Fax: +39 051 254842 E-mail: ccpb@ccpb.it Website: www.ccpb.it	
IT-CDX	CODEX srl Via Duca degli Abruzzi, 41 I-95048 Scordia (CT) Tel: +39 095 650716/634 Fax: +39 095 650356 E-mail: codex@codexsrl.it Website: www.codexsrl.it	
IT-QCI	QC & I International Services s.a.s. Villa Parigini Località Basciano Monteriggioni I-53035 Siena Tel: +39 (0)577 327234 Fax: +39 (0)577 329907 E-mail: lettera@qci.it Website: www.qci.it	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
IT-ECO	Ecocert Italia S.r.l. Corso delle Province 60 I-95127 Catania Tel: +39 095 442746 or 433071 Fax: +39 095 505094 E-mail: info@ecocertitalia.it Website: www.ecocertitalia.it	
IT-BSI	BIOS srl Via Monte Grappa 37/C I-36063 Marostica (VI) Tel: +39 0424 471125 Fax: +39 0424 476947 E-mail: info@certbios.it Website: www.certbios.it	
IT-ECS	ECS — Ecosystem International Certificazioni s.r.l. Via Monte San Michele 49 I-73100 Lecce Tel: +39 0832 318433 Fax: +39 0832 315845 E-mail: info@ecosystem-srl.com Website: www.ecosystem-srl.com	
IT-BZO	BIOZOO srl Via Chironi 9 I-07100 SASSARI Tel: +39 079 276537 Fax: +39 178 2247626 E-mail: info@biozoo.org Website: www.biozoo.org	
IT-ABC	ABC Fratelli Bartolomeo società semplice via Roma, 45 Grumo Appula I-70025 Bari Tel: +39 080 3839578 Fax: +39 080 3839578 E-mail: abc.italia@libero.it Website: www.abcitalia.org	
IT-ANC	ANCCP S.r.l via Rombon 11 I-20134 MILANO Tel: +39 02 2104071 Fax: +39 02 210407218 E-mail: anccp@anccp.it Website: www.anccp.it	
IT-SDL	Sidel S.p.a. via Larga, 34/2 I-40138 BOLOGNA Tel: +39 051 6026611 Fax: +39 051 6012227 E-mail: sidel@sidelitalia.it Website: www.sideitalia.it	
IT-CTQ	Certiquality S.r.l. Via Gaetano Giardino 4 I-20123 Milano Tel: +39 02 8069171 Fax: +39 02 86465295 E-mail: certiquality@certiquality.it Website: www.certiquality.it	
IT-BZ-BZT	ABCERT GmbH Martinstrasse 42-44 D-73728 Esslingen Tel: +49 (0) 711 351792-0 Fax: +49 (0) 711 351792-200 E-mail: info@abcert.de Website: www.abcert.de	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
IT-BZ-INC	INAC GmbH International Nutrition and Agriculture Certification In der Kämmersliethe 1 D-37213 Witzhausen Tel: +49 (0)5542 911400 Fax: +49 (0)5542 911401 Website: www.inac-gmbh.net	
IT-BZ-IMO	IMO GMBH Obere Laube 51/53 D-78462 Konstanz Tel: +49 (0) 7531 81301-0 Fax: +49 (0) 7531 81301-29 E-mail: imod@imo.ch Website: www.imo-control.net	
IT-BZ-QCI	QC I GmbH — Gesellschaft für Kontrolle und Zertifizierung von Qualitätssicherungssystemen mbh Gleuelerstraße 286 D-50935 KÖLN Tel: +49 (0)221 94392-09 Fax: +49 (0)221 94392-11 E-mail: qci.koeln@qci.de Website: www.qci.de	
IT-BZ-BKT	Kontrollservice BIKO Tirol Wilhelm-Greil-Straße 9 A-6020 INNSBRUCK Tel: +43 (0)5 92 92 3101 Fax: +43 (0)5 92 92 3199 E-mail: biko@lk-tirol.at Website: www.kontrollservice-tirol.at	
LATVIJA		Sistem A
LV-EQ	Biedrība „Vides kvalitāte“ Rīgas iela 113 Salaspils Rīgas raj. LV-2169 Tel: +371 67709090 Fax: +371 67709090 E-mail: eq@videskvalitate.lv Website: www.videskvalitate.lv	
LV-STC	Valsts SIA „Sertifikācijas un testēšanas centrs“ Dārza iela 12 Priekule pagasts Cēsu raj. LV-4126 Tel: +371 64130013 Fax: +371 641 30010 E-mail: info@stc.lv Website: www.stc.lv	
LITVA		Sistem B
LT-01	Ekoagros K. Donelaičio str. 33 or A. Mickevičiaus str. 48 LT-44240 Kaunas Tel: +370 37203181 Fax: +370 37203182 E-mail: ekoagros@ekoagros.lt Website: www.ekoagros.lt	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
LUKSEMBURG		Sistem C
LU-BIO-01	Administration des Services techniques de l'Agriculture (autorité compétente) Service de la protection des végétaux BP 1904 L-1019 Luxembourg Tel: +352 45 71 72 353 Fax: +352 45 71 72 340 E-mail: Monique.Faber@asta.etat.lu Website: www.asta.etat.lu	
LU-BIO-04	Prüfverein Verarbeitung Ökologische Landbauprodukte e.V. (DE-007) Vorholzstr. 36 D-76137 Karlsruhe Tel: +49 721 35239-20 Fax: +49 721-626840-22 E-mail: kontakt@pruefverein.de Website: www.pruefverein.de	
LU-BIO-05	Kontrollverein Ökologischer Landbau e.V. (DE-022) Vorholzstraße 36 D-76137 Karlsruhe Tel: +49 (0)721 35239-10 Fax: +49 (0)721 35239-09 E-mail: kontakt@kontrollverein.de Website: www.kontrollverein.de	
LU-BIO-06	CERTISYS (BE-01) Siège social: Av. de l'Escrime 85 Schermlaan B-1150 Bruxelles Bureaux: Chemin de la Haute Baudecet 1 B-1457 Walhain Tel: +32 (0) 81 60 03 77 Fax: +32 (0) 81 60 03 13 E-mail: info@certisys.eu Website: www.certisys.eu	
MALTA		Sistem C
MT01	Malta Standards Authority 2nd Floor, Evans Building Merchants' Street Valletta Tel: + 356 21242420 Fax: + 356 21242406 E-mail: michael.cassar@msa.org.mt Website: www.msa.gov.mt	
MT02	BIOZOO via Chironi 9 IT-07100 Sassari Tel: + 39 079 276537 E-mail: info@biozoo.org Website: www.biozoo.org	
NIZOZEMSKA		Sistem B
NL01	Stichting Skal Postbus 384 NL-8000 AJ Zwolle Tel: +31 38 4268181 Fax: +31 38 4268182 E-mail: info@skal.nl Website: www.skal.nl	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
POLJSKA		Sistem C
RE-01/2005/PL	EKOGWARANCJA PTRE Ltd ul. Irysowa 12/2 PL-20-834 Lublin Tel.: +48 (0) 81 742 68 64 E-mail: biuro@ekogwarancja.pl Website: www.ekogwarancja.pl	
RE-02/2005/PL	Certifying Body of Organic Production PNG Ltd PL-26-065 Piekoszów Zajaczkow k.Kielc Tel.: +48 (0)41 306 40 00 E-mail: png@ecofarm.pl Website: www.ecofarm.pl	
RE-03/2005/PL	COBICO Ltd ul. Grzegórzecka 77 PL-31-559 Kraków Tel.: +48 (0)12 632 35 71 E-mail: cobico@cobico.pl Website: www.cobico.pl	
RE-04/2005/PL	BIOEKSPERT Ltd ul. Narbutta 3A m1 PL-02-564 Warsaw Tel.: +48 (0)22 499 53 66 E-mail: bioekspert@bioekspert.waw.pl Website: www.bioekspert.waw.pl	
RE-05/2005/PL	BIOCERT MAŁOPOLSKA Ltd. ul. Lubicz 25A PL-31-503 Kraków Tel.: +48 (0)12 430 36 06 E-mail: sekretariat@biocert.pl Website: www.biocert.pl	
RE-06/2005/PL	Polish Centre of Research and Certification, Branch in Piła ul. Śniadeckich 5 PL-64-920 Piła Tel.: +48 (0)67 213 87 00 E-mail: pcbcpila@i-pila.pl Website: www.pcbc.gov.pl	
RE-07/2005/PL	AgroBioTest Ltd ul. Nowoursynowska 166 PL-02-787 Warsaw Tel.: +48 (0)22 847 87 39 E-mail: agro.bio.test@agrobiotest.pl Website: www.agrobiotest.pl	
PORTUGALSKA		Sistem A
PT/AB 02	ECOCERT PORTUGAL, Unipessoal Lda Rua Alexandre Herculano, 68 — 1º Esq. P-2520-273 Peniche Tel: +351 262 785117 Fax: +351 262 787171 E-mail: ecocert@mail.telepac.pt Website: www.ecocert.com	
PT/AB 03	SATIVA, DESENVOLVIMENTO RURAL, Lda Rua Robalo Gouveia, 1º 1a P-1900-392 Lisboa Tel: +351 21 799 11 00 Fax: +351 21 799 11 19 E-mail: sativa@sativa.pt Website: www.sativa.pt	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
PT/AB 04	CERTIPLANET, Certificação da Agricultura, Floresta e Pescas, Unipessoal Lda Av. do Porto de Pescas, Lote C — 15, 1 ° C P-2520 — 208 Peniche Tel: +351 262 789 005 Fax: +351 262 789 514 E-mail: certiplanet@sapo.pt Website: www.certiplanet.pt	
PT/AB 05	CERTIALENTEJO, Certificação de Produtos Agrícolas, Lda Rua Diana de Liz — Horta do Bispo Apartado 320 P-7006 — 804 Évora Tel: +351 266 769564/5 Fax: +351 266769566 E-mail: geral@certialentejo.pt Website: www.certialentejo.pt	
PT/AB 06	AGRICERT — Certificação de Produtos Alimentares Lda Rua Alfredo Mirante, 1, R/C Esq. P-7350-153 Elvas Tel: +351 268 625 026 Fax: +351 268 626 546 E-mail: agricert@agricert.pt Website: www.agricert.pt	
PT/AB 07	TRADIÇÃO E QUALIDADE — Associação Interprofissional para os Produtos Agro-Alimentares de Trás-os-Montes Av. 25 de Abril 273 S/L E P-5370-202 Mirandela Tel/Fax: +351 278 261 410 E-mail: tradicao-qualidade@clix.pt	
PT/AB 08	CODIMACO — Certificação e Qualidade, Lda Pátio do Município, 1, 3º Dtº P-2550 — 103 Cadaval Tel: +351 262 691 155 Fax: +351 262 695 095 E-mail: codimaco@codimaco.pt Website: www.codimaco.pt	
PT/AB 09	SGS Portugal — Sociedade Geral de Superintendência, S A Pólo Tecnológico de Lisboa, Lote 6, Pisos 0 e 1 P-1600-546 Lisboa Tel: +351 217 104 200 Fax: +351 217 157 520 E-mail: sgs.portugal@sgs.com Website: www.pt.sgs.com	
ROMUNIJA		Sistem A
RO-ECO-001	BCS OKO-Garantie România SRL Strada Belsugului, nr. 24, ap.1 RO-540037, Oras Targu Mures Judet Mures Tel: +40 265250846 Fax: +40 265250928 E-mail: bcs_oko@zappmobile.ro Website: www.bcs-oeco.com	
RO-ECO-002	S.C QC I România SRL Strada Franz Listz nr.1, ap.1 RO-300081, Oras Timisoara Judet Timis Tel: +40 723 748499 Fax: +40 256241562 E-mail: victor_scorodeti@yahoo.com	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
RO-ECO-003	SUOLO E SALUTE SRL România Strada Nicolae Balcescu nr. 5, sc. G, ap. 9 RO-600052, Oras Bacau Judet Bacau Tel: +40 234206165 Fax: +40 234206166 E-mail: danielciubotaru@yahoo.com	
RO-ECO-005	ICEA ROMANIA SRL Strada Comisia Centrala nr. 80 A RO-620165, Oras Focsani Judet Vrancea Tel: +40 237210497 Fax: +40 0237210497 E-mail: icearomania@yahoo.com	
RO-ECO-006	S.C. Eleghos Bio Ellas România SRL Strada Calea Mosilor, nr. 284, bl. 22A,, sc. B, ap. 32, sector 2 RO-020894, Oras Bucuresti Tel/Fax: +40 216104020 E-mail: dragomir_damian@yahoo.com	
RO-ECO-007	ECOCERT ESE SRL Strada Viitorului, nr. 112, ap. 1, sector 2 RO-020616, Oras Bucuresti Tel/Fax: +40 2106835 E-mail: office.romania@ecocert.com	
RO-ECO-008	S.C Ecoinspect SRL România Strada Horia, nr. 75, ap.5 RO-400202, Oras Cluj Napoca Judet Cluj Tel/Fax: +40 264432088 E-mail: ecoinspect@from.ro Website: www.ecoinspect.ro	
RO-ECO-009	BIOS SRL Italia România Branch Strada Dionisie Lupu, nr.50, ap. 2, sector 1 RO-010458, Oras Bucuresti Tel: +40 212106620 Fax: +40 212106660 E-mail: bios.romania@certbios.it	
RO-ECO-010	LACON SRL Germania- România Branch Strada Baia de Aries, nr. 3, bl. 5B, sc. 1, et. 4, ap.18, sector 6 RO-060801, Oras Bucuresti, Tel: +40 214115446 E-mail: marianaexpert@yahoo.com	
RO-ECO-011	SC BIO CERT SRL România Strada Calea Mosilor, nr. 284, bl. 22A, sc. B, ap. 32, sect. 2 RO-020894, Oras Bucuresti Tel/Fax: +40 216104020 E-mail: biocert_romania@yahoo.com	
RO-ECO-012	BIOINSPECTA SRL Suisse România Branch Strada Gurghiu, nr. 2, ap. 9 RO-400647, Oras Cluj-Napoca Judet Cluj Tel/Fax: +40 264573546 E-mail: monika.zimmermeier@bio-inspecta.ch	
RO-ECO-013	IMO CONTROL SRL România Strada Crizantemelor, nr. 7, ap. 51 RO-545400, Oras Sighisoara Judet Mures Tel/Fax: +40 269543609 E-mail: tartler@gmx.de	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
RO-ECO-014	CERES HAPPURG GmbH Sucursala Iernut Romania Strada 1 dec.1918, bl. 3, sc. A, ap. 5 RO-545100, Oras Iernut Judet Mures Tel: +40 740591529 E-mail: ameliarachita@yahoo.com Website: www.ceres-cert.com	
RO-ECO-015	Agreco R.F GÖDERZ GmbH Germania Sucursala Romania Strada Magurii, nr. 4, bloc 33, sc.C ap.16 RO-100473, Oras Ploiesti Judet Prahova Tel: +40 244561615 E-mail:info@agrecogmbh.de Website: www.agrecogmbh.de	
RO-ECO-016	Bioagricert Italia srl Sucursala România str. Mateescu Nicolae nr. 3, camera nr. 1, sector 6 București Tel/Fax: +40 213173291 E-mail: achira@info.usamv.ro Website: www.bioagricert.org	
RO-ECO-017	Certification Services International CSI GmbH Germania Sucursala Romania str. Reconstructiei nr.6, Bloc 28, Sc.2, etaj 1, ap 50, sect.3 București Tel/Fax: +40 216475983 E-mail: beeswoborders@yahoo.com Website: www.csicert.com	
SLOVAŠKA		Sistem A
SK-02-BIO	Naturalis SK Ltd. Björnsonova 14 SK-811 05 Bratislava Tel: +421 2 52 62 66 61-3 Fax: +421 2 52 62 66 63 E-mail: kontrola@naturalis.sk, certo@naturalis.sk Website: www.naturalis.sk	
SLOVENIJA		Sistem A
SI-01-EKO	Institute of Inspection and Certification in Agriculture and Forestry Vinarska ulica 14 SLO-2000 Maribor Tel: +386 2 228 49 31/32/33 Fax: +386 2 251 94 82 E-mail: info@kon-cert.si Website: www.kon-cert.si	
SI-IKC-EKO	IKC — Institute for Inspection and Certification of Univer- sity of Maribor Pivola 8 SLO-2311 Hoče Tel: +386 (0)2 613 08 31 (-32) Fax: +386 (0)2 613 08 33 E-mail: Polonca.replic@uni-mb.si Website: www.ikc-um.si	
SI-BV-EKO	Bureau Veritas, d.o.o. Linhartova cesta 49A SLO-1000 Ljubljana Tel: +386 1 475 76 61 Fax: +386 1 475 76 07 E-mail: Marko.Majer@si.bureauveritas.com E-mail: info@si.bureauveritas.com Website: www.bureauveritas.si	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
ŠPANIJA		Sistem C
ES-AN-00-AE ES-CM-03-AE	Servicio de certificación CAAE Av. Emilio Lemos, 2 Edificio Torre Este, planta 6a Módulo 603 E-41020 Sevilla Tel: +34 955 024 150 Tel: +34 902 521 555 Fax: +34 955 029 440 E-mail: certi@caae.es Website: www.caae.es	AN, CM
ES-AN-01-AE ES-AR-05/C-AE ES-CM-01-AE	SOHISCERT S.A. Finca La Cañada — Ctra Sevilla-Utrera Km 20.8 E-41710 Utrera (Sevilla) Tel: +34 955 86 80 51 Fax: +34 955 86 81 37 E-mail: sohiscert@sohiscert.com Website: www.sohiscert.com	AN, AR, CM
ES-AN-03-AE	AGROCOLOR, S.L. Ctra. De Ronda, nº11.-bajo E-04004 Almeria Tel: +34 950 280 380 Fax: +34 950 281 331 E-mail: agrocolor@agrocolor.es Website: www.agrocolor.es	AN
ES-AN-04-AE ES-AR-23/C-AE	LGAI TECHNOLOGICAL CENTER, S.A. Parque Empresarial de Las Mercedes C/Campezo nº 1, Edificio 3, 1ª planta E-28022 Madrid Tel: +34 91 208 0800/+34 912 756 312 Fax: +34 912 080 803 E-mail: certiagroalimentario@appluscorp.com/imanas@appluscorp.com Website: www.appluscorp.com	AN, AR
ES-AN-05-AE	AGROCALIDAD DEL SUR S.L. C/ Méndez Núñez 15, 3º 21001 Huelva Tel: +34 959 255 524 Fax: +34 959 285 926 E-mail: agrocalidadsur@agrocalidadsur.com Website: http://www.agrocalidadsur.com	
ES-AR-AE	Comité Aragonés de Agricultura Ecológica (CAAE) Edificio Centrorigen Ctra. Cogullada, 65 — Mercazaragoza E-50014 Zaragoza Tel: +34 976.47.57.78 Fax: +34 976.47.58.17 E-mail: caaeagon@caaeagon.com Website: http://www.caeearagon.com	AR
ES-AR-03/C-AE	BCS Öko — Garantie GmbH Cimbernstrasse, 21 D-90402 Nürnberg — Alemania Tel: +49 911 424 391/+34 679 983 598 Fax: +49 911 424 391 E-mail: fischer@bcs-oeko.de/esanchez@canricastell.net	AR
ES-AN-06-AE ES-AR-17/C-AE	Certificación of Environmental Standards GmbH (CERES) C/Serrano, 91, 2º E-28006 Madrid Tel: +34 915 630 171 Fax: +34 915 637 335 E-mail: ceres-iberica@gmail.com Website: www.ceres-cert.com	AN, AR

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
ES-AR-18/C-AE	CERTIAL, S.L. Polígono Los Leones, Nave 63 E-50298-PINSEQUE (Zaragoza) Tel: +34-97-6656919 Fax: +34-97-6656823 E-mail: info@certial.com Website: www.certial.com	AR
ES-AR-19/C-AE	Instituto de Ecomercado (IMO) C/ Venezuela, 17 3º C E-36203-VIGO (Pontevedra) Tel/Fax: +34 986 423 252 E-mail: imo-spain@imo.ch Website: www.imo.ch	AR
ES-AS-AE	Consejo de la Producción Agraria Ecológica del Principado de Asturias Avda. Prudencio González, 81 E-33424 Posada de Llanera (Asturias) Tel: +34 98 577 35 58 Fax: +34 98 577 22 05 E-mail: copae@copaeastur.org Website: www.copaeastur.org	AS
ES-BA-AE	Consejo Balear de la Producción Agraria Ecológica C/Selletes, 25 (Edif. Centro BIT) E-07300 INCA (Mallorca) Tel: +34 971 88 70 14 Fax: +34 971 88 70 01 E-mail: info@cbpae.org Website: www.cbpae.org	BA
ES-CA-AE	Instituto Canario de Calidad Agroalimentaria (ICCA) Av. José Manuel Guimerá, 8, 4ª planta E-38071 Santa Cruz de Tenerife Tel: +34 922 47 6514 Fax: +34 922 47 67 39 E-mail: icca.cagpa@gobiernodecanarias.org Website: www.gobiernodecanarias.org/agricultura/icca	CA
ES-CL-AE	Consejo de Agricultura Ecológica de Castilla y León C/Pío del Río Horteiga, 1, 5º A E-47014 Valladolid Tel: +34 983/34 38 55 Fax: +34 983/34 26 40 E-mail: caecyl@nemo.es	CL
ES-CM-01-AE	SOHISCERT S.A. see ES-AN-01-AE Delegación en Toledo C/ Italia, 113 45005 Toledo Tel: +34 925 28 04 68 Fax: +34 925 28 02 22 E-mail: castillalamanca@sohiscert.com	CM
ES-CM-02-AE	Servicios de Inspección y certificación S.L. (SIC) C/Ronda de Buenavista, 15, 2º E-45005 TOLEDO Tel/Fax: +34 925 28 51 39 E-mail: sic-toledo@sicagro.org Delegación en Albacete P de la Libertad, 15-6º E-02001 Albacete Tel: +34 967 21 09 09 Fax: +34 967 21 07 07 E-mail: sic-albacete@sicagro.org Website: www.sicagro.org	CM

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
ES-CM-03-AE	Servicio de certificación CAAE See ES-AN-00-AE Delegación en Castilla-La Mancha: C/ Pedro Muñoz, 1 Edificio CEEI E-13005 Ciudad Real Tel: +34 926 20 03 39 Fax: +34 926 21 20 12 E-mail: certi@caae.es Website:www.caae.es	CM
ES-CM-04-AE	ECOAGROCONTROL, S.L. C/ Carlos VII, 9 E-13630 Socuéllamos (Ciudad Real) Tel: +34 926 53 26 28 Fax: +34 926 53 90 64 E-mail: tecnico@ecoagrocontrol.com Website: www.ecoagrocontrol.com	CM
ES-CN-AE	Consejo Regulador de la Agricultura Ecológica de Cantabria C/Héroes Dos de Mayo, s/n E-39600 Muriedas-Camargo (Cantabria) Tel: +34 942 26 98 55 Fax: +34 942 26 98 56 E-mail: odeca@odeca.es	CN
ES-CT-AE	Consejo Catalán de la Producción Agraria Ecológica Avinguda Meridiana, 38 E-08018 Barcelona Tel: +34 93 552 47 90 Fax: +34 93 552 47 91 E-mail: ccpaie.darp@gencat.cat Website: www.ccpae.org	CT
ES-EX-01-AE	Consejo Regulador Agroalimentario Ecológico de Extremadura Avda. de Huelva 6, 2º E-06004 Badajoz Tel: +34 924 01 08 60 Fax: +34 924 01 08 47 E-mail: craex@eco.juntaex.es	EX Nadzor predelovalcev in uvoznikov
ES-EX-02-AE	Comité Extremeño de la Producción Agraria Ecológica Avda. Portugal, s/n E-06800 Mérida (Badajoz) Tel: +34 924 00 22 75 Fax: +34 924 00 21 26 E-mail: cepae@adr.juntaex.es Website: www.cepae.org	EX Nadzor proizvajalcev
ES-GA-AE	Consejo Regulador de la Agricultura Ecológica de Galicia Edificio Multiusos C/Circunvalación, s/n Apdo de Correos 55 E-27400 Monforte de Lemos (Lugo) Tel: +34 982 40 53 00 Fax: +34 982 41 65 30 E-mail: craega@craega.es Website: www.craega.es	GA
ES-MA-AE	Comité de Agricultura Ecológica de la Comunidad de Madrid Ronda de Atocha, 17, 7º planta E-28012 Madrid Tel: +34 91 420 66 65 Fax: +34 91 420 66 66 E-mail: agricultura.ecologica@madrid.org Website: www.caem.es	MA

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
ES-MU-AE	<p>Consejo de Agricultura Ecológica de la Región de Murcia Avda. del Río Segura, 7 E-30002 Murcia Tel: +34 968 35 54 88 Fax: +34 968 22 33 07 E-mail: caermurcia@caermurcia.com Website: www.caermurcia.com</p>	MU
ES-NA-AE	<p>Consejo de la Producción Agraria Ecológica de Navarra Avda — San Jorge, 81 entreplanta dcha. E-31012 Pamplona — Iruña Tel: +34 948-17 83 32 Tel: +34 948-25 67 37 Tel: +34 948-25 66 42 Fax: +34 948-25 15 33 E-mail: cpaen@cpaen.org Website: www.cpaen.org</p>	NA
ES-VAS-AE	<p>Consejo de Agricultura y Alimentación Ecológica de Euskadi Euskadiko Nekazaritza eta Elikadura Ekologikoaren Kontseilua Bekoibarra kalea, 35, „San Migel“ eraikina 2/9 bulegoa E-48300 Gernika (Bizcaia) Tel: +34 902 540 165 E-mail: info@eneek-caee.net</p>	VAS
ES-RI-AE	<p>Dirección General de Calidad e Investigación Agroalimentaria Consejería de Agricultura, Ganadería y Desarrollo Rural Avda. de la Paz, 8-10 E-26071 Logroño (La Rioja) Tel: +34 941 29 16 00 Fax: +34 941 29 16 02 E-mail: seccionproduccion.compatible.agri@larioja.org Website: www.larioja.org/agricultura</p>	RI
ES-VA-AE	<p>Comité de Agricultura Ecológica de la Comunidad Valenciana Camí de la Marjal, s/n E-46470 Albal (Valencia) Tel: +34 961 22 05 60 Fax: +34 961 22 05 61 E-mail: caecv@caecv.com Website: www.caecv.com</p>	VA
ŠVEDSKA		Sistem A
SE Ekol 1	<p>Aranea Certifiering AB Box 1940 S-751 49 Uppsala Tel: +46 18 17 00 00 Fax: +46 18 10 03 66 E-mail: info@araneacert.se Website: www.araneacert.se</p>	
SE Ekol 3	<p>SMAK AB Box 42 S-230 53 Alnarp Tel: +46 40 46 00 72 Fax: +46 40 46 33 72 E-mail: smak@smak.se Website: www.smak.se</p>	Za primarno proizvodnjo in označevanje krme

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
ZDRUŽENO KRALJESTVO		Sistem A
UK 2	Organic Farmers and Growers Ltd The Old Estate Yard Shrewsbury Road Albrighton Shrewsbury Shropshire SY4 3AG United Kingdom Tel: +44 (0)1939 291800 E-mail: info@organicfarmers.org.uk Website: www.organicfarmers.org.uk	
UK 3	Scottish Organic Producers Association Scottish Food Quality Certification (SFQC) 10th Avenue Royal Highland Centre Ingliston Edinburgh EH28 8NF United Kingdom Support and development: Tel: +44 (0)131 333 0940 E-mail: sopa@sfqc.co.uk Website: www.sopa.org.uk	
UK 4	Organic Food Federation 31 Turbine Way Eco Tech Business Park Swaffham Norfolk PE37 7XD United Kingdom Tel: +44 (0)1760 720444 E-mail: info@orgfoodfed.com Website: www.orgfoodfed.com	
UK 5	Soil Association Certification Ltd South Plaza Marlborough Street Bristol BS1 3NX United Kingdom Farmers and growers: Tel: +44 (0)117 914 2412 E-mail: prod.cert@soilassociation.org Website: www.soilassociation.org/certification	
UK 6	Bio-Dynamic Agricultural Association Demeter Certification Office 17 Inverleith Place Edinburgh EH3 5QE United Kingdom Farmers and growers: Tel: +44 (0)131 478 1201 E-mail: timbrink@biodynamic.org.uk Website: www.biodynamic.org.uk/demeter	
UK 7	Irish Organic Farmers and Growers Association Main Street Newtownforbes Co. Longford Ireland Tel: +353 043 42495 E-mail: iofga@eircom.net	
UK 9	Organic Trust Limited Vernon House 2 Vernon Avenue Clontarf Dublin 3 Ireland Tel.: +353 185 30271 Fax: +353 185 30271 E-mail: organic@iol.ie Website: www.organic-trust.org	

Države članice in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
UK 13	Quality Welsh Food Certification Ltd Gorseland North Road Aberystwyth Ceredigion SY23 2WB United Kingdom Tel: +44 (0)1970 636688 E-mail: mossj@wfsagri.net	
UK 15	Ascisco Ltd South Plaza Marlborough Street Bristol BS1 3NX United Kingdom Farmers and growers: Tel: +44(0)117 914 2407 E-mail: Dpeace@soilassociation.org	

Države EGP in oznake	Inšpekcijski organ(-i)	Opombe
ISLANDIJA IS-1	Vottunarstofan Tún e h f Laugavegur 7 IS-101 Reykjavík E-mail: tun@nmedia.is	Sistem B
NORVEŠKA N-001	Debio N-1940 Bjørkelangen Tel: +47 63862650 Fax: +47 63856985 E-mail: kontor@debio.no Website: www.debio.no	Sistem A

INFORMACIJE V ZVEZI Z EVROPSKIM GOSPODARSKIM PROSTOROM

NADZORNI ORGAN EFTE

Poziv k predložitvi pripomb o državni pomoči v zvezi z obdavčenjem lastnih zavarovalnic v Lihtenštajnu v skladu s členom 1(2) dela I Protokola 3 k Sporazumu med državami Efte o ustanovitvi nadzornega organa in sodišča

(2009/C 72/05)

Z Odločbo št. 620/08/COL z dne 24. septembra 2008 v verodostojnem jeziku na straneh, ki sledijo temu povzetku, je Nadzorni organ Efte začel postopek v skladu s členom 1(2) dela I Protokola 3 k Sporazumu med državami Efte o ustanovitvi nadzornega organa in sodišča (v nadaljevanju: Protokol 3). Lihtenštajnski organi so bili obveščeni z izvodom odločbe.

Nadzorni organ Efte poziva države Efte, države članice EU in zainteresirane strani, naj pošljejo svoje pripombe o zadevnem ukrepu v enem mesecu od datuma objave tega obvestila na naslov:

EFTA Surveillance Authority
Registry
35, rue Belliard
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Pripombe se predložijo lihtenštajnskim organom. Zainteresirana stran, ki predloži pripombe, lahko pisno zaprosi za zaupno obravnavo svoje identitete in navede razloge za to.

POVZETEK

Zadevo je sprožil Nadzorni organ, ko je 14. marca 2007 lihtenštajnskim organom poslal zahtevo za predložitev podatkov.

Na podlagi zakona z dne 18. decembra 1997 o spremembi lihtenštajnskega Zakona o obdavčenju ⁽¹⁾ so lihtenštajnski organi uvedli posebna pravila za obdavčenje lastnih zavarovalnic.

V skladu s členom 82(a) odstavka 1 Zakona o obdavčenju so lastne zavarovalnice dolžne plačati davek na kapital v višini 1 % lastnega kapitala. Kadar kapital presega 50 milijonov, je davčna stopnja znižana na 0,75 %, in kadar kapital presega 100 milijonov, na 0,5 %. Običajna stopnja davka na kapital je 2 %.

Iz člena 82(a) v povezavi s členom 73 Zakona izhaja, da lastne zavarovalnice niso dolžne plačevati davka na dobiček.

Poleg tega so na podlagi člena 88(d)(3) Zakona o obdavčenju delnice ali deli lastnih zavarovalnic oproščeni plačila davka na obresti od kuponovskih obveznic, ki običajno znaša 4 %.

(¹) Zakon z dne 18. decembra 1997 o spremembi lihtenštajnskega Zakona o obdavčenju, Uradni list 1998 št. 36.

V skladu s predhodnim stališčem Nadzornega organa so lastne zavarovalnice podjetja v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP. Opravljajo storitve za določeno podjetje ali za omejeno skupino podjetij. Sklepanje zavarovanja je storitev, ki se načeloma šteje za gospodarsko dejavnost. Lastna zavarovalnica bi navadno od storitev, ki jih nudi, ustvarila dohodek. Dejstvo, da te storitve opravljajo samo za eno stranko ali omejeno skupino strank, še ne pomeni, da v tem primeru ne gre za gospodarsko dejavnost.

Znižanje davka na dobiček in davka na kapital v skladu s predhodnim stališčem Nadzornega organa izpolnjuje tudi druge pogoje, ki ga uvrščajo v državno pomoč v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP.

Delna ali popolna davčna oprostitvev pomeni finančno obremenitev za državo. Podjetjem so priznane ugodnosti, saj jim ni treba plačati stroškov, ki bi jih sicer morala kriti iz lastnega proračuna. Upravičena podjetja opravljajo storitve, katerih menjava poteka med pogodbenicami Sporazuma EGP in so torej odprte za čezmejno konkurenco. Ti ukrepi so selektivni, saj se lahko sprejmejo samo za določeno skupino podjetij. Nadzorni organ meni, da ta selektivnost ne odraža notranje logike davčnega sistema.

Podobni zaključki veljajo tudi za davek na obresti od kuponskih obveznic. Kljub temu pa je ta davek drugačen primer, ker gre za davek, ki je odtegnjen pri viru. Torej oprostitvev plačevanja davka na obresti od kuponskih obveznic daje ugodnost lastnikom lastnih zavarovalnic. Ti lastniki so običajno (velika) podjetja in taka podjetja bodo neposredni upravičenci do tega ukrepa pomoči. Poleg tega je mogoče reči, da bodo lastne zavarovalnice imele posredno korist od davka na obresti od kuponskih obveznic. Postale bodo namreč bolj zanimive za vlagatelje in tako jim bo ta ukrep olajšal dostop do kapitala.

Ukrepi podpore, zajeti v členu 61(1) Sporazuma EGP, so ponavadi nezdružljivi z delovanjem Sporazuma EGP, razen če izpolnjujejo pogoje za odstopanje iz člena 61(2) ali (3) Sporazuma EGP. Vendar v skladu s predhodnim stališčem Nadzornega organa nobenega izmed odstopanj, predvidenih v teh določbah, ni mogoče uporabiti pri obdavčenju lastnih zavarovalnic v Lihtenštajnu. Glede na to, da so bili ukrepi sprejeti po tem, ko je Lihtenštajn podpisal Sporazum EGP, bi vsaka pomoč, nezdružljiva s Sporazumom, praviloma morala biti vrnjena.

Sklepna ugotovitev

Glede na zgornje navedbe se je Nadzorni organ odločil, da sproži formalni postopek preiskave na podlagi člena 1(2) dela I Protokola 3. Zainteresirane stranke lahko predložijo svoje pripombe v enem mesecu od datuma objave te odločbe v *Uradnem listu Evropske unije*.

V

(Objave)

POSTOPKI V ZVEZI Z IZVAJANJEM KONKURENČNE POLITIKE

KOMISIJA

SKLEP št. 842

z dne 23. decembra 2008

o sprožitvi postopka izdaje dovoljenja za iskanje in raziskovanje nafte ter zemeljskega plina – podzemeljskih naravnih virov v skladu s točko 3 odstavka 1 člena 2 zakona o podzemeljskih naravnih virih na območju 1–5 Devetaki v regijah Loveč, Pleven in Gabrovo ter o objavi razpisa za izdajo dovoljenja

(2009/C 72/06)

REPUBLIKA BOLGARIJA

SVET MINISTROV

V skladu s točko 2 člena 5, točko 1 odstavka 1 člena 42 in odstavka 3 člena 44 zakona o podzemeljskih naravnih virih ter ob upoštevanju točke 16 odstavka 2 člena 4 ter točke 24a člena 1 energetskega zakona,

JE SVET MINISTROV SKLENIL:

1. sprožiti postopek izdaje dovoljenja za iskanje in raziskovanje surove nafte ter zemeljskega plina na območju 1–5 Devetaki s površino 786,74 km² in koordinatami točk, kot so navedene in označene v osnutku pogodbe za iskanje in raziskovanje, ki je sestavni del razpisne dokumentacije;
2. objaviti, da bo izdaja dovoljenja iz 1. točke potekala prek razpisa;
3. določiti veljavnost dovoljenja za iskanje in raziskovanje na pet let po datumu začetka veljavnosti pogodbe o iskanju in raziskovanju s pravico podaljšanja tega roka v skladu z odstavkom 3 člena 31 zakona o podzemeljskih naravnih virih;
4. postopek izbire kandidatov za izdajo dovoljenja v skladu s 1. točko bo potekal 150. dan po datumu objave tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije* v stavbi Ministrstva za gospodarstvo in energijo v ulici Triadica 8 v Sofiji;
5. rok za nakup razpisne dokumentacije se izteče ob 17.00 uri 120. dne po datumu objave tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije*;
6. rok za oddajo prijave udeležbe na razpisu se izteče ob 17.00 uri 130. dne po datumu objave tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije*;
7. rok za oddajo vlog se izteče ob 17.00 uri 144. dne po datumu objave tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije*;
8. postopek izbire se izvede brez prisotnosti vložnikov;
9. cena razpisne dokumentacije je določena na 500 BGN (500 bolgarskih levov). Razpisno dokumentacijo je v roku iz 5. točke mogoče kupiti v sobi št. 802 Ministrstva za gospodarstvo in energijo v ulici Triadica 8 v Sofiji;

10. udeleženci razpisa morajo izpolnjevati zahteve iz odstavka 1 člena 23 zakona o podzemeljskih naravnih virih;
11. vloge udeležencev razpisa se bodo ocenjevale glede na predlagane delovne programe, sredstva za zaščito okolja, sredstva za usposabljanje, bonuse ter glede na njihove upravljalne in finančne sposobnosti;
12. varščina za sodelovanje pri razpisu je določena na 10 000 BGN (10 000 bolgarskih levov) in jo je treba plačati pred rokom, določenim v 6. točki, na bančni račun Ministrstva za gospodarstvo in energijo, kot to določa razpisna dokumentacija;
13. v primeru zavrnitve sodelovanja na razpisu se vložniku varščina vrne v 14 dneh po datumu obvestila o zavrnitvi;
14. varščina uspešnega vložnika se obdrži, varščine ostalih vložnikov pa se vrnejo v 14 dneh po objavi sklepa Sveta ministrov o izdaji dovoljenja za iskanje in raziskovanje v *Uradnem listu*;
15. prijave udeležbe na razpisu in predlogi vložnikov glede pogojev razpisa se predložijo Ministrstvu za gospodarstvo in energijo (ulica Triadica 8, Sofija) v skladu z zahtevami iz člena 46 zakona o podzemeljskih naravnih virih;
16. vloge za razpis morajo izpolnjevati zahteve in pogoje iz razpisne dokumentacije;
17. razpis se izvede tudi, če sodeluje en sam vložnik;
18. Minister za gospodarstvo in energijo je pristojen, da:
 - 18.1 pošlje besedilo tega sklepa za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* in *Uradnem listu* ter na spletni strani Sveta ministrov;
 - 18.2 imenuje odbor za organizacijo in izvedbo razpisa;
19. zoper ta sklep je možno vložiti pritožbo na Vrhovno upravno sodišče v 14 dneh po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ministrski Predsednik

Sergei STANISHEV

Za Generalnega Sekretarja Sveta Ministrov

Veselin DAKOV

Verodostojna kopija,

Direktor Vladnega Urada

Veselin DAKOV

SKLEP št. 843**z dne 23. decembra 2008****o sprožitvi postopka izdaje dovoljenja za iskanje in raziskovanje nafte ter zemeljskega plina –
podzemeljskih naravnih virov v skladu s točko 3 odstavka 1 člena 2 zakona o podzemeljskih
naravnih virih na območju 1–9 Mizija v regiji Vraca ter o objavi razpisa za izdajo dovoljenja**

(2009/C 72/07)

REPUBLIKA BOLGARIJA

SVET MINISTROV

V skladu s točko 2 člena 5, točko 1 odstavka 1 člena 42 in odstavka 3 člena 44 zakona o podzemeljskih naravnih virih ter ob upoštevanju točke 16 odstavka 2 člena 4 ter točke 24a člena 1 energetskega zakona,

JE SVET MINISTROV SKLENIL:

1. sprožiti postopek izdaje dovoljenja za iskanje in raziskovanje surove nafte ter zemeljskega plina na območju 1–9 Mizija s površino 155,95 km² in koordinatami točk, kot so navedene in označene v osnutku pogodbe za iskanje in raziskovanje, ki je sestavni del razpisne dokumentacije, iz navedene površine pa je izvzeta površina koncesije „Selanovci“;
2. objaviti, da bo izdaja dovoljenja iz 1. točke potekala prek razpisa;
3. določiti veljavnost dovoljenja za iskanje in raziskovanje na pet let po datumu začetka veljavnosti pogodbe o iskanju in raziskovanju s pravico podaljšanja tega roka v skladu z odstavkom 3 člena 31 zakona o podzemeljskih naravnih virih;
4. postopek izbire kandidatov za izdajo dovoljenja v skladu s 1. točko bo potekal 150. dan po datumu objave tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije* v stavbi Ministrstva za gospodarstvo in energijo v ulici Triadica 8 v Sofiji;
5. rok za nakup razpisne dokumentacije se izteče ob 17.00 uri 120. dne po datumu objave tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije*;
6. rok za oddajo prijave udeležbe na razpisu se izteče ob 17.00 uri 130. dne po datumu objave tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije*;
7. rok za oddajo vlog se izteče ob 17.00 uri 144. dne po datumu objave tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije*;
8. postopek izbire se izvede brez prisotnosti vložnikov;
9. cena razpisne dokumentacije je določena na 500 BGN (500 bolgarskih levov). Razpisno dokumentacijo je v roku iz 5. točke mogoče kupiti v sobi št. 802 Ministrstva za gospodarstvo in energijo v ulici Triadica 8 v Sofiji;
10. udeleženci razpisa morajo izpolnjevati zahteve iz odstavka 1 člena 23 zakona o podzemeljskih naravnih virih;
11. vloge udeležencev razpisa se bodo ocenjevale glede na predlagane delovne programe, sredstva za zaščito okolja, sredstva za usposabljanje, bonuse ter glede na njihove upravljalne in finančne sposobnosti;
12. varščina za sodelovanje pri razpisu je določena na 10 000 BGN (10 000 bolgarskih levov) in jo je treba plačati pred rokom, določenim v 6. točki, na bančni račun Ministrstva za gospodarstvo in energijo, kot to določa razpisna dokumentacija;
13. v primeru zavrnitve sodelovanja na razpisu se vložniku varščina vrne v 14 dneh po datumu obvestila o zavrnitvi;
14. varščina uspešnega vložnika se obdrži, varščine ostalih vložnikov pa se vrnejo v 14 dneh po objavi sklepa Sveta ministrov o izdaji dovoljenja za iskanje in raziskovanje v *Uradnem listu*;

15. prijave udeležbe na razpisu in predlogi vložnikov glede pogojev razpisa se predložijo Ministrstvu za gospodarstvo in energijo (ulica Triadica 8, Sofija) v skladu z zahtevami iz člena 46 zakona o podzemeljskih naravnih virih;
16. vloge za razpis morajo izpolnjevati zahteve in pogoje iz razpisne dokumentacije;
17. razpis se izvede tudi, če sodeluje en sam vložnik;
18. Minister za gospodarstvo in energijo je pristojen, da:
 - 18.1 pošlje besedilo tega sklepa za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* in *Uradnem listu* ter na spletni strani Sveta ministrov;
 - 18.2 imenuje odbor za organizacijo in izvedbo razpisa;
19. zoper ta sklep je možno vložiti pritožbo na Vrhovno upravno sodišče v 14 dneh po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ministrski Predsednik

Sergei STANISHEV

Za Generalnega Sekretarja Sveta Ministrov

Veselin DAKOV

Verodostojna kopija,

Direktor Vladnega Urada

Veselin DAKOV

SKLEP št. 844**z dne 23. decembra 2008**

o sprožitvi postopka izdaje dovoljenja za iskanje in raziskovanje nafte ter zemeljskega plina – podzemeljskih naravnih virov v skladu s točko 3 odstavka 1 člena 2 zakona o podzemeljskih naravnih virih na območju 1–10 Botevo v regijah Vraca in Montana ter o objavi razpisa za izdajo dovoljenja

(2009/C 72/08)

REPUBLIKA BOLGARIJA

SVET MINISTROV

V skladu s točko 2 člena 5, točko 1 odstavka 1 člena 42 in odstavka 3 člena 44 zakona o podzemeljskih naravnih virih ter ob upoštevanju točke 16 odstavka 2 člena 4 ter točke 24a člena 1 energetskega zakona,

JE SVET MINISTROV SKLENIL:

1. sprožiti postopek izdaje dovoljenja za iskanje in raziskovanje surove nafte ter zemeljskega plina na območju 1–10 Botevo s površino 280,58 km² in koordinatami točk, kot so navedene in označene v osnutku pogodbe za iskanje in raziskovanje, ki je sestavni del razpisne dokumentacije;
2. objaviti, da bo izdaja dovoljenja iz 1. točke potekala prek razpisa;
3. določiti veljavnost dovoljenja za iskanje in raziskovanje na pet let po datumu začetka veljavnosti pogodbe o iskanju in raziskovanju s pravico podaljšanja tega roka v skladu z odstavkom 3 člena 31 zakona o podzemeljskih naravnih virih;
4. postopek izbire kandidatov za izdajo dovoljenja v skladu s 1. točko bo potekal 150. dan po datumu objave tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije* v stavbi Ministrstva za gospodarstvo in energijo v ulici Triadica 8 v Sofiji;
5. rok za nakup razpisne dokumentacije se izteče ob 17.00 uri 120. dne po datumu objave tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije*;
6. rok za oddajo prijave udeležbe na razpisu se izteče ob 17.00 uri 130. dne po datumu objave tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije*;
7. rok za oddajo vlog se izteče ob 17.00 uri 144. dne po datumu objave tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije*;
8. postopek izbire se izvede brez prisotnosti vložnikov;
9. cena razpisne dokumentacije je določena na 500 BGN (500 bolgarskih levov). Razpisno dokumentacijo je v roku iz 5. točke mogoče kupiti v sobi št. 802 Ministrstva za gospodarstvo in energijo v ulici Triadica 8 v Sofiji;
10. udeleženci razpisa morajo izpolnjevati zahteve iz odstavka 1 člena 23 zakona o podzemeljskih naravnih virih;
11. vloge udeležencev razpisa se bodo ocenjevale glede na predlagane delovne programe, sredstva za zaščito okolja, sredstva za usposabljanje, bonuse ter glede na njihove upravljalne in finančne sposobnosti;
12. varščina za sodelovanje pri razpisu je določena na 10 000 BGN (10 000 bolgarskih levov) in jo je treba plačati pred rokom, določenim v 6. točki, na bančni račun Ministrstva za gospodarstvo in energijo, kot to določa razpisna dokumentacija;
13. v primeru zavrnitve sodelovanja na razpisu se vložniku varščina vrne v 14 dneh po datumu obvestila o zavrnitvi;
14. varščina uspešnega vložnika se obdrži, varščine ostalih vložnikov pa se vrnejo v 14 dneh po objavi sklepa Sveta ministrov o izdaji dovoljenja za iskanje in raziskovanje v *Uradnem listu*;

15. prijave udeležbe na razpisu in predlogi vložnikov glede pogojev razpisa se predložijo Ministrstvu za gospodarstvo in energijo (ulica Triadica 8, Sofija) v skladu z zahtevami iz člena 46 zakona o podzemeljskih naravnih virih;
16. vloge za razpis morajo izpolnjevati zahteve in pogoje iz razpisne dokumentacije;
17. razpis se izvede tudi, če sodeluje en sam vložnik;
18. Minister za gospodarstvo in energijo je pristojen, da:
 - 18.1 pošlje besedilo tega sklepa za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* in *Uradnem listu* ter na spletni strani Sveta ministrov;
 - 18.2 imenuje odbor za organizacijo in izvedbo razpisa;
19. zoper ta sklep je možno vložiti pritožbo na Vrhovno upravno sodišče v 14 dneh po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ministrski Predsednik

Sergei STANISHEV

Za Generalnega Sekretarja Sveta Ministrov

Veselin DAKOV

Verodostojna kopija,

Direktor Vladnega Urada

Veselin DAKOV

DRUGI AKTI

KOMISIJA

Objava vloge na podlagi člena 6(2) Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila

(2009/C 72/09)

Ta objava daje pravico do ugovora zoper vlogo na podlagi člena 7 Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 ⁽¹⁾. Izjavo o ugovoru mora Komisija prejeti v šestih mesecih po dnevu te objave.

POVZETEK

UREDBE SVETA (ES) št. 510/2006**„GRELOS DE GALICIA“****ES št.: ES-PGI-0005-0469-13.06.2005****ZOP () ZGO (X)**

Ta povzetek zajema glavne elemente specifikacije proizvoda za informativne namene.

1. Pristojna služba v državi članici:

Naziv: Subdirección General de Calidad y Agricultura ecológica — Dirección General de Industrias y Mercados Agroalimentarios — Secretaría General de Medio Rural del Ministerio de Medio Ambiente, y Medio Rural y Marino de España
Naslov: Paseo Infanta Isabel 1
28071 Madrid
ESPAÑA
Telefon: +34 913475394
Telefaks: +34 913475410
E-mail: sgcaae@mapya.es

2. Vlagatelj:

Naziv: CHAMPIVIL, S.L. y otros
Naslov: Mourence, 6
27820 Villalba (Lugo)
ESPAÑA
Telefon: +34 9825112 22
Telefaks: +34 9825121 35
E-mail: info@champivil.com
Sestava: Proizvajalci/predelovalci (X) Drugo ()

⁽¹⁾ ULL 93, 31.3.2006, str. 12.

3. Vrsta proizvoda:

Razred 1.6 – Sveže ali predelano sadje, zelenjava in žito

4. Specifikacija:

(povzetek zahtev v skladu s členom 4(2) Uredbe (ES) št. 510/2006)

4.1 Ime:

„Grelos de Galicia“

4.2 Opis:

Proizvod, zaščiten z zaščiteno geografsko označbo „Grelos de Galicia“, je opredeljen kot človeški prehrani namenjeni vegetativni del rastline vrste *Brassica rapa* L. var. *rapa* (z običajnim imenom repa), skupin sort, ki ustrezajo ekotipom provinc Santiago in Lugo, in registriranih komercialnih sort „Grelos de Santiago“ in „Globo blanco de Lugo“, ki predstavljata ta dva ekotipa in se prodajata sveži, zamrznjeni in konzervirani.

Morfološke značilnosti rastline so naslednje: Glavna korenina, odebeljena na zgornjem delu in povezana z ravnim in razvejanim stebлом, ki izhaja iz vratu. Spodnji listi so pecljati, dlakavi, z majhnimi širokimi stranskimi krpami, ki so večje pri vrhu. Zgornji listi na socvetju so podolgovate sulicaste oblike in z dvema velikima okroglima in nedlakavima stranskima podaljškoma objemajo steblo.

Izraz „grelos“ pomeni brez razlike tako vegetativne liste in vegetativna stebla, nabrane med življenjsko dobo rastline in imenovane „nabizas“, kot tudi liste in socvetja, ki se pridobivajo neposredno pred cvetenjem; slednji so v mnogih področjih Galicije znani kot „cimos“.

Sveže zeli repe (sveži „grelos“) se prodajajo v enotnih paketih, sortiranih po izvoru in sorti, kot tradicionalni šopi, ki tehtajo približno 0,5 do 1 kg, povezani z rastlinskimi trakovi ali drugimi materiali, odobrenimi v Priročniku o kakovosti.

Zamrznjene zeli repe se razvrstijo, operejo, poparijo in eventualno razrežejo na koščke, potem pa se zamrznejo; pakirajo se v pakete, ki so take teže in iz takega materiala, kot to dovoljuje trenutno veljavna zakonodaja in kot je izrecno določeno tudi v Priročniku o kakovosti.

Konzervirane zeli repe, ki se prodajajo konzervirane, se predelujejo v svojem naravnem stanju, edini dodatki konzervirne tekočine so voda, v kateri se skuhamo, in kuhinjska sol, brez kisa; vložijo se v pločevinke ali steklene kozarce, katerih teža mora biti v skladu z veljavno zakonodajo in biti izrecno navedena v Priročniku o kakovosti.

Organoleptične lastnosti: Zeli repe se ne uživajo surove. Da postanejo užitne, jih je treba kuhati, čas kuhanja pa je odvisen od njihovega fenološkega razvoja. Zato se organoleptične lastnosti nanašajo na zeli repe, ki so pripravljene za uživanje, torej tiste, ki jih skuhamo potrošniki ali predelovalna industrija.

Te lastnosti so: Intenzivna zelena barva, ki postaja toliko bolj poudarjena, kolikor bolj se rastlina približuje obdobju cvetenja. Rahlo kisel in nekoliko grenak okus. Rahlo vlaknata tekstura, ki je bolj poudarjena, če ima sorta ozke liste z visokim odstotnim deležem listnih pecljev. Velika mehkost, ki je posledica majhne vsebnosti prehranskih vlaken.

4.3 Geografsko območje:

Območje proizvodnje zajema vse občine avtonomne skupnosti Galicija. Območje predelave in pakiranja soppada z območjem proizvodnje.

4.4 Dokazilo o poreklu:

Le zeli repe, ki jih v skladu s pogoji, določenimi v specifikaciji in Priročniku kakovosti, ustrezno registrirani proizvajalci gojijo na ustrezno registriranih zemljiščih, se lahko zaščitijo z ZGO „Grelos de Galicia“ ali se uporabljajo za predelavo zeli repe, zaščitenih z navedeno ZGO. Prav tako se lahko zaščitijo z ZGO „Grelos de Galicia“ le zeli repe, ki se predelujejo in/ali pripravljajo v obratih, vpisanih v ustrezne registre.

Vse fizične ali pravne osebe, ki so lastniki premoženja, vpisanega v registre, nasadov, skladišč, predelovalnih obratov in proizvodov, so predmet inšpekcij in preverjanj, ki jih izvaja nadzorni organ, da se zagotovi, da proizvodi, zaščiteni z zaščiteno geografsko označbo „Grellos de Galicia“ izpolnjujejo zahteve specifikacije in Priročnika o kakovosti.

4.5 Metoda pridobivanja:

Seme, ki se uporablja, mora biti pridobljeno iz rastlin ekotipov provinc Santiago in Lugo, to velja tako za rastline odobrenih trgovskih vrst „Grellos de Santiago“ in „Globo blanco de Lugo“ kot tudi za rastline ustreznih skupin sort, pridobljenih s ponovno uporabo istega zemljišča ali drugih zemljišč, vpisanih v register nasadov z zaščiteno geografsko označbo „Grellos de Galicia“. Seme se seje na široko od sredine avgusta, ta datum pa je odvisen od zadevnega področja in od tega, kako zgodnja je zadevna sorta. Žanje se ročno, po možnosti med urami dneva z nižjimi temperaturami. Z rastlinami je treba zelo skrbno ravnati, da se preprečijo poškodbe listov, ki bi lahko škodovali zunanemu videzu in tudi omogočale vstop škodljivim mikroorganizmom. Če je proizvod namenjen za predelovalno industrijo, je mogoče pri žetvi uporabljati tudi mehanska sredstva. Še isti dan, ko se opravi žetev, je treba zeli repe z veliko skrbnostjo, da se proizvod ne poškoduje, poslati v skladišče, kjer se s proizvodom izvajajo ustrezne manipulacije/priprave, ali v obrate predelovalne industrije, odvisno od konkretnega primera.

Predelava in pakiranje zeli repe se morata izvajati na opredeljenem geografskem območju zaradi zahtevnih pogojev ravnanja s proizvodom po žetvi in njegovega shranjevanja. Zaradi naslednjih vzrokov je potrebno, da se ta dela opravijo v opredeljenem geografskem območju:

- *Preprečitev izgube kakovosti proizvoda:* Zeli repe so listnata zelenjava, katere kakovost se hitro slabša na poti od žetve do obrata za nadaljnjo pripravo. Izguba vode skupaj z razkrojem celičnih membran povzroča porumenelost in uvelost listov, kar zmanjšuje tržno vrednost proizvoda. Poleg tega veljajo zeli repe zaradi svoje visoke vsebnosti spojin, kot so glukozinolati, flavonoidi, vitamini itd., za zdrava živila. Vendar po žetvi te in druge spojine hitro propadajo, zato se hranilna vrednost hitro zmanjšuje. Konkretno, vemo, da se v dveh dneh zmanjša vsebnost vitamina C za več kot 50 % in da se glukozinolati (antikarcinogene spojine) po žetvi hitro razgrajujejo. Zaradi vsega naštetega bi bilo treba vsa pripravljalna, prevozna, skladiščna in predelovalna dela opraviti takoj po žetvi, najpozneje v 24 urah, in je nujno potrebno, da so razdalje med krajem žetve in kraji distribucije, pakiranja in/ali predelave kar najmanjše.
- *Zagotavljanje sledljivosti in nadzora:* Nadzorni organ je pristojen le za omejeno geografsko območje, tj. za avtonomno skupnost Galicija. Sistem nadzora in certificiranja omogoča zagotavljanje izvora in sledljivosti za „Grellos de Galicia“, če priprava, predelava in pakiranje potekajo v avtonomni skupnosti Galicija.
- *Ohranitev značilnih lastnosti „Grellos de Galicia“ in kakovosti slednjih:* V avtonomni skupnosti Galicija obstaja zelo razširjena tradicija, povezana z uživanjem in pripravo tega proizvoda. Dejstvo, da se pakiranje izvaja v omejenem geografskem območju, bistveno prispeva k zaščiti posebnih značilnosti in kakovosti „Grellos de Galicia“. To pomeni, da imajo proizvajalci in nadzorni organ za zaščitene geografske označbe nalogo, da izvajajo pravila za prevoz, predelavo in pakiranje zeli repe oziroma da spremljajo izvajanje teh pravil. Ti kolektivi imajo potrebno znanje in tehnična sredstva za zagotavljanje pravičnega ravnanja z „Grellos de Galicia“.

4.6 Povezava:

Vključitev repe v kolobarjenje kultur je bila opisana že v 13. stoletju v različnih dokumentih lokalne zakonodaje in kupoprodajnih dokumentih kmetijskih posestev, ki so se imenovala „nabales“ („repna (posestva)“). To je omogočilo, da so bila zemljišča ves čas popolnoma izkoriščena, saj se je na njih izvajalo kolobarjenje med poletnim žitom, repo in zimskim žitom.

Repa dobro uspeva v vlažnem podnebjju in pri zmernih temperaturah in je odporna proti zmrzali. Poleg tega potrebuje rodovitno srednje težko zemljo z visokimi vsebnostmi organskih snovi, globoko in rahlo, ki ni razmočena, vendar ima visoko relativno vlažnost. Take razmere glede podnebnja in prsti obstajajo v velikem delu Galicije.

Zeli repe so nezamenljiva zelenjava v nekaterih jedeh, ki so zelo značilne za kuhinjo Galicije, na primer jedi „Caldo“ oziroma „Pote Gallego“, „Cocido“ in „Lacón con Grellos“, hkrati pa so tisti element, po katerem se kuhinja Galicije razlikuje od tradicionalnih kuhinj drugih območij.

Ta proizvod se je pogosto omenjal, tako v zvezi z zgodovino kot tudi v zvezi z gastronomsko tradicijo, kar kaže na zakoreninjenost te zelenjave med ljudmi Galicije. Različni avtorji s področja etnografije in gastronomije soglasno poudarjajo prisotnost in izreden pomen zeli repe v tradicionalni kuhinji Galicije. V svojih delih jih navajajo slavni pisatelj Ramón Otero Pedrayo (*Guía de Galicia*, 1926), kritik na področju gastronomije Ángel Muro (*Almanaque y conferencias culinarias*, 1890–1905), pisateljica Emilia Pardo Bazán (*La cocina española antigua*, 1912) ter pisatelja Manuel María Puga y Parga (*La cocina práctica*, 1905) in Álvaro Cunqueiro (*A cociña galega*, 1973).

Končno je treba tudi povedati, da je bil ta proizvod kot zelenjava, značilna za Galicijo, vnesen v španski seznam tradicionalnih proizvodov (*Inventario Español de Productos Tradicionales*), ki ga je objavilo Ministrstvo za kmetijstvo, ribolov in hrano (*Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación*) leta 1996.

4.7 Nadzorni organ:

Naziv: Instituto Galego da Calidade Alimentaria (INGACAL)

Naslov: Rúa Fonte dos Concheiros, 11 bajo.
15703 Santiago de Compostela
ESPAÑA

Telefon: +34 981540055

Telefaks: +34 981540018

E-mail: sxca.agri@xunta.es

4.8 Označevanje:

Zeli repe, ki se prodajajo z zaščitenim geografskim imenom „Grelos de Galicia“, morajo po certificiranju biti opremljene s trgovsko etiketo, ki ustreza blagovni znamki posameznega proizvajalca/pakirnice. Opremljeni morajo biti tudi s posebno etiketo, na kateri je geografska označba, alfanumerična koda in ustrezna številna oznaka, ki jo odobri in izda nadzorni organ, ter uradni logotip zaščitene geografske označbe.

Tako na trgovski etiketi kot tudi na etiketi zaščitene geografske označbe mora obvezno biti navedba *Indicación Geográfica Protegida „Grelos de Galicia“* (zaščiten geografska označba „Grelos de Galicia“).

Obstaja neobvezna možnost, da se označi tudi fenološko stanje rastline, pri čemer se v skladu z merili, navedenimi pri opisu proizvoda, razlikuje med „nabizas“ in „cimos“.

Poleg tega se lahko odobri, da se na etiketi na embalaži tistih zeli repe, za katere se uporabljajo predelovalni postopki, drugačni od tistih, ki so navedeni v specifikaciji, označi, da so bili pripravljene iz zeli repe, zaščiteneh z ZGO „Grelos de Galicia“, če surovine izpolnjujejo zahteve specifikacije in zahteve Priročnika o kakovosti.

Objava vloge na podlagi člena 6(2) Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila

(2009/C 72/10)

Ta objava daje pravico do ugovora zoper vlogo na podlagi člena 7 Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 ⁽¹⁾. Izjavo o ugovoru mora Komisija prejeti v šestih mesecih po dnevu te objave.

POVZETEK

UREDBA SVETA (ES) št. 510/2006

„MOUTARDE DE BOURGOGNE“

ES št.: FR-PGI-005-0503-25.10.2005

ZOP () ZGO (X)

Ta povzetek zajema glavne elemente specifikacije proizvoda za informativne namene.

1. Pristojna služba v državi članici:

Naziv: Institut National des Appellations d'Origine (I.N.A.O.)

Naslov: 51, rue d'Anjou
75 008 Paris
FRANCE

Telefon: +33 153898000

Telefaks: +33 142255797

E-mail: info@inao.gouv.fr

2. Vlagatelj:

Naziv: Association Moutarde de Bourgogne (AMB)

Naslov: AMB ARIA Bourgogne
4, Bd du Docteur Jean Veillet
21 000 Dijon
FRANCE

Telefon: +33 380288140

Telefaks: +33 380288169

E-mail: laure.ohleyer@cote-dor.chambagri.fr

Sestava: Proizvajalci/predelovalci (X) Drugo (X)

3. Vrsta proizvoda:

Skupina 2.6: Gorčična pasta

4. Specifikacija:

(Povzetek zahtev v skladu s členom 4(2) Uredbe (ES) št. 510/2006)

⁽¹⁾ ULL 93, 31.3.2006, str. 12.

4.1 *Ime:*

„Moutarde de Bourgogne“

4.2 *Opis:*

Burgundska gorčica je ostra ali zelo ostra gorčica, narejena iz belega vina, svetlo rumene barve; je goste, homogene in kremaste sestave. Zanj je značilen oster in izrazit vonj po belem burgundcu, je izrazito pikantna in ima izrazit okus po belem burgundcu.

4.2.1 *Sestavine in dovoljeni aditivi:*

- gorčična semena, proizvedena in skladiščena v Burgundiji,
- tekočina za razredčevanje: sestoji iz vode in belega vina z registrirano označbo porekla, proizvedena na vinorodnem območju Burgundije; najmanjše razmerje vina med razredčevanjem je 25 %. Gre za suha bela vina iz tradicionalnih vinskih sort Burgundije l'Aligoté in Chardonnaya. Zanje je značilna močna aroma in dolg okus,
- sol, sladkor, začimbe, aditivi (tisti, ki so dovoljeni z evropsko direktivo o aditivih iz leta 1995, razen umetnih barvil, moke žitaric ali vsakega drugega stabilizatorja ali sredstva za zgoščevanje, naravnih ali umetnih izvlečkov gorčice, ekstrakta ali eteričnih gorčičnih olj).

4.2.2 *Fizikalno-kemijske lastnosti burgundske gorčice:*

- suhi izvleček iz semen > ali = 24 % teže končnega proizvoda,
- maščobe iz gorčičnih semen > ali = 9 % teže končnega proizvoda,
- količina preostanka zaščitne ovojnice semena v pasti je manjša od 2 % celotne teže.

4.3 *Geografsko območje:*

Proizvodnja in skladiščenje semen ter proizvodnja (predelava) gorčične paste morajo biti obvezno izvedeni na območju proizvodnje. To območje sestavljajo departmaji, ki tvorijo regijo Burgundije: Côte d'Or, la Nièvre, la Saône in Loire ter l'Yonne.

Geografsko območje je bilo določeno na temelju posebnega lokalnega znanja proizvodnje gorčičnih semen in vina, pridelanega v Burgundiji, ter nato predelave v gorčično pasto, katerega rezultat je proizvod z originalnimi lastnostmi (gl. odstavek 4.6).

Gorčična semena, pridelana v Burgundiji, so posebne kakovosti. Ta kakovost je priznana v stoletjih. Charles Estienne, zdravnik Franca I., je menil, da je burgundska gorčica boljše kakovosti zaradi divje gorčice (splošno ime rastline z gorčičnimi semeni). Do druge svetovne vojne so divjo gorčico gojili v gozdovih na jasih, kjer so pridobivali oglje. Po kuhanju lesnega oglja na jasih so bila tla bogata s pepeliko in ugodna za gojenje gorčice (in za pridelavo zrn, bogatih z esenco gorčice), ki so jo oglarji posejali marca in pobrali avgusta. Tudi burgundsko podnebje, ki je polcelinsko in nespremenljivo, ustreza za gojenje gorčice. Za gojenje gorčice ni potrebna velika količina vode. Zelo dobro je prilagojena na pomanjkanje vode in visoke temperature. Slabo pa prenaša preveč vlage ob koncu pomladi. Po upadanju več desetletij je bilo gojenje gorčice v Burgundiji znova spodbujeno na pobudo proizvajalcev gorčične paste s ciljem, da bi zagotovili dobro kakovost surovine in izboljšali kakovost končnega proizvoda. Ta program oživitve gojenja gorčice vključuje raziskovalne organe, Kmetijsko zbornico Côte d'Or, regionalne agencije za skladiščenje, kmetovalce in predelovalce. Izbrane so bile sorte s posebnimi lastnostmi, ki ustrezajo posebnostim burgundskih tal in podnebja ter zahtevam predelovalcev glede kakovosti.

Vendar pa je bila znotraj tega območja izbrana cona, kjer je bilo gojenje gorčičnega semena izvedljivo. To območje je bilo določeno v skladu z geološkimi in pedološkimi merili, da bi zagotovili primerno okolje za gojenje gorčice, s tem da bi izključili kislja rjava tla in rjava tla na visoki nadmorski višini. Poskusi gojenja so pokazali, da tla niso bila primerna, ker semena niso bila zadosti polna in vsebnost hlapljivega izotiocianata ni bila zadostna, kar ne omogoča pridobivanja značilne gorčične paste.

4.4 Dokazilo o poreklu:

Sledljivost, ki temelji na označenih dokumentih, je zagotovljena v celotnem procesu proizvodnje burgundske gorčice, od zemljišča do embalarane paste. Gorčična semena se obirajo samo na zemljiščih, ki so vključena v pridelovalno območje, odobreno za ZGO. Ta zemljišča morajo izpolnjevati merila izbire, določena v proizvodnem načrtu. Kmetovalci dobavljajo svoje pridelke agencijam za skladiščenje v Burgundiji. Vsi izvajalci, ki so vključeni v pridelavo gorčičnih semen, skladiščenje ali predelavo morajo obvezno označevati dokumente. Med proizvodnjo se opravljajo analitični testi gorčičnih zrn in paste.

4.5 Metoda pridobivanja:

Samo sorte semen, ki jih izbere Association Moutarde de Bourgogne (AMB) in ki izvirajo iz vrste *Brassica juncea* z rjavo zaščitno ovojnico, *Brassica juncea* s svetlo zaščitno ovojnico in *Brassica nigra*, se lahko uporabljajo za gojenje gorčičnih semen. Izdelan je bil proizvodni načrt, ki zajema površine za gojenje gorčice, izbiro zemljišča in sajenje v coni ZGO. Ob spravi se semena dobavijo agenciji za skladiščenje v Burgundiji, ki zagotavlja sledljivost, čiščenje in skladiščenje semen.

Na tej stopnji se semena odobrijo, in sicer se preverijo naslednji kriteriji:

- burgundsko poreklo semen in sort, ki jih je izbral AMB,
- prisotnost zelenih in nezrelih semen: največ 1,5 % (stopnja I in II),
- prisotnost semen drugih sort: za stopnjo I največ 0,3 % in za stopnjo II največ 0,5 %,
- odsotnost mrčesa, plesni, semena niso bila segreta,
- velikost semen: teža tisoč semen > 2,35 g (> 2 g ob izjemnih podnebnih razmerah),
- voda in hlapljive snovi: 4,2 do 9 % teže,
- maščobe: 28 do 42 % suhe teže,
- hlapljivi izotiocianat: 0,7 do 0,94 % suhe teže,
- beljakovine: 24,2 do 30,8 % suhe teže.

Ko so ta merila potrjena, se semena pripravijo in dostavijo proizvajalcem na geografskem področju. Semena se zdobijo in zmešajo s tekočino za razredčevanje (voda in vino). Uporabi se belo vino z registrirano označbo porekla, proizvedeno v vinorodnem območju Burgundije. S tem postopkom se izločijo jedra in oblikuje osnovna gorčična pasta. Pasta se nato preseje, da se izločijo luščine semen. Tako se dobi gosta svetlorumena pasta, ki je homogena in kremasta ter v kateri ni zraka. Nato pasta počiva, da se razvije oster okus gorčice. Pasta se nato uskladišči in zapakira.

4.6 Povezava:

Povezava z geografskim poreklom temelji na regionalnem znanju iz preteklosti, tradicionalnem gojenju gorčičnih semen v Burgundiji, močni zgodovinski povezavi med gorčico in burgundskim vinogradništvom ter ugledom, ki sega v preteklost.

4.6.1 Določena kakovost:

Za gorčico „Moutarde de Bourgogne“ je značilen intenzivno oster okus, ki se ga dobi z mešanico gorčičnih semen, proizvedenih in skladiščenih v Burgundiji, ter s tekočino za razredčevanje iz vode, soli, sladkorja, začimb in najmanj 25 % suhega belega vina iz tradicionalnih vinskih sort Burgundije. Za ta vina je značilno, da imajo močno aromo, zato dajo burgundski gorčici značilno močan vonj in izrazit okus po belem burgundcu, zaradi katerega se razlikuje od drugih gorčic. Suhi izvleček iz semen mora biti višji od 24 %, vsebina maščob pa višja od 9 %.

4.6.2 Ugled:

Med Burgundijo in gorčico obstajajo tesne zgodovinske vezi. Tako naj bi leta 1336 med praznovanjem v Rouvresu, ki ga je organiziral burgundski vojvoda Eudes IV v čast Filipu VI, pojedli sod (206,75 l) gorčice. Od 16. stoletja dalje so obstajali statuti združenj proizvajalcev gorčice (statuti iz mesta Dijon segajo v leto 1634 in iz mesta Beaune v leto 1647). Do 19. stoletja gorčico proizvajajo mali obrtniki. Nato je industrijska revolucija vplivala na proizvodnjo gorčice. Burgundski proizvajalci so kar tekmovali v iznajdljivosti; tako je npr. leta 1850 g. GREY, proizvajalec iz Dijona, pri akademiji umetnosti, znanosti in lepih umetnosti (*Académie des Arts, Sciences et Belles Lettres*) patentiral stroj, ki je omogočil znatno povečanje produktivnosti. Med letoma 1750 in 1984 je obstajalo 263 proizvajalcev gorčice. Takšne gostote ne najdemo v nobeni drugi francoski regiji.

Gojenje gorčičnih semen v Burgundiji je tudi močno zgodovinsko usidrano, saj je zdravnik François I., Charles Estienne, menil, da je burgundska gorčica boljše kakovosti zaradi divje gorčice, „ki tam uspeva bolje kot kjer koli drugje“.

Vino in gorčica sta med seboj tesno povezana. Leta 1911 je A. BERTHIOT ugled gorčice pripisal kakovosti njene proizvodnje, pri kateri se strejo najboljše semena in se zmešajo s posebno tekočino iz Burgundije: vrsto zelo kislega vina (*verjus*), ki se ga pridobi s stiskanjem nedozorelega belega grozdja. Ko je to vrsto trte uničila *Phylloxera*, so proizvajalci začeli uporabljati bela kislina vina, ko teh niso več proizvajali, pa plemenite cepljene vinske sorte. Uporaba belega vina namesto kisa omogoča organoleptično tipizacijo gorčice.

Proizvajalci gorčice so že kmalu začeli uporabljati izraz „Moutarde de Bourgogne“. Tako je bila leta 1891 pri sodišču v Sensu (89) registrirana oznaka „Moutarde de Bourgogne, extra-blanche supérieure“ in leta 1903 pri gospodarskem sodišču v Dijonu označba „Moutarde Jacquemart au pur verjus de Bourgogne“. Poleg registracije imena o trajnem slovesu burgundske gorčice priča tudi dejstvo, da so si pri izbiri imena prizadevali za vzpostavitev povezave z Burgundijo in njeno zgodovino. Tako lahko navedemo blagovne znamke „Jean-sans-Peur“, „Téméraire“, „Moutarde à la cuillère de la Belle Bourguignonne“, „La Bourguignonne“.

4.6.3 Človeški dejavnik in posebno znanje:

Gojenje gorčičnega semena v Burgundiji je bilo pomembno do druge svetovne vojne. Po letu 1945 so proizvajalci poskušali ohraniti proizvodnjo v regiji. Sindikat proizvajalcev gorčice je tako izdal brošuro o gojenju gorčice. Vendar pa so bila ta prizadevanja oslABLJENA zaradi konkurence drugih oljnih rastlin in svetovnega trga.

Gojenje gorčičnih semen je znova pomembno oživel šele v začetku devetdesetih let. V tem obdobju ima sektor skupne skrbi:

- proizvajalci iščejo večjo raznolikost dobavnih virov in nadzor nad kakovostjo proizvodnje surovin. Zato si prizadevajo za večjo kakovost semen, s čimer bi se kakovost končnega proizvoda izboljšala,
- kmetje iščejo možnosti za povečanje raznovrstnosti proizvodov in njihovo uveljavitev na regionalnem trgu.

Ustanovljena je bila usmerjevalna skupina, katere namen je bil nadzorovati ponovno uvedbo gojenja semen:

- nacionalni visokošolski zavod za agronomijo iz Dijona (*Etablissement National d'Enseignement Supérieur Agronomique de Dijon*) in nacionalni agronomski inštitut za genetsko raziskovanje (*Institut national de recherche agronomique pour la recherche génétique*) sta se osredotočila na izboljšanje produktivnosti in posebno kakovost semen v skladu z merili AMB,
- kmetijska zbornica Côte d'Or je izvajala uporabne raziskave in eksperimentiranje,
- regionalne agencije za skladičenje so delovale na področju logistike, pobiranja pridelka in pakiranja semen,
- kmetje so na poljih preizkušali izsledke, dobljene na eksperimentalni ravni, in vzgojili količino semen, ki je proizvajalcem omogočila preizkuse na ravni proizvodnje,
- francoska federacija suhomesne industrije, dostavljavci in predelovalci mesa ter proizvajalci so opravljali različne proizvodne preizkusne postopke: pilotne, polproizvodne in proizvodne preizkuse.

To sodelovanje je omogočilo navedbo dveh sort za postopek ZGO.

Vzporedno s temi raziskavami se je povečala tudi proizvodnja, ki je z okoli 350 ha leta 1993 narasla na 1 230 ha leta 2003.

4.7 Nadzorni organ:

Ime: CERTIPAQ

Naslov: 44, rue La Quintinie
75015 Paris
FRANCE

Telefon: +33 145309292

Telefaks: +33 145309300

E-mail: certipaq@certipaq.com

4.8 Označevanje:

Označevanje vsebuje naslednje navedbe:

- Prodajno poimenovanje: „Moutarde de Bourgogne“,
 - Znak ZGO.
-

Objava vloge na podlagi člena 6(2) Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila

(2009/C 72/11)

Ta objava daje pravico do ugovora zoper vlogo na podlagi člena 7 Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 ⁽¹⁾. Izjavo o ugovoru mora Komisija prejeti v šestih mesecih po dnevu te objave.

POVZETEK

UREDBA SVETA (ES) št. 510/2006

„ŠTAJERSKO PREKMURSKO BUČNO OLJE“

ES št.: SI-PGI-0005-0418-29.10.2004

ZOP () ZGO (X)

Ta povzetek zajema glavne elemente specifikacije proizvoda za informativne namene.

1. Pristojna služba v državi članici:

Naziv: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS
Naslov: Dunajska 58
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel.: +386 14789109
Telefaks: +386 14789055
E-mail: varnahrana.mkgp@gov.si

2. Vlagatelj:

Naziv: GOLICA GIZ
Naslov: Trg svobode 3,
SI-2310 Slovenska Bistrica
SLOVENIJA
Tel.: +386 28432611
Telefaks: +386 28432613
E-mail: —
Sestava: Proizvajalci/predelovalci (X) Drugo ()

3. Vrsta proizvoda:

Skupina 1.5: Olja in masti (maslo, margarina, olje, itd)

4. Specifikacija:

(povzetek zahtev v skladu s členom 4(2) Uredbe (ES) št. 510/2006)

4.1 Naziv:

„Štajersko prekmursko bučno olje“

⁽¹⁾ ULL 93, 31.3.2006, str. 12.

4.2 Opis:

Štajersko prekmursko bučno olje je jedilno nerafinirano rastlinsko olje, proizvedeno s stiskanjem praženih bučnih semen najboljše kvalitete, katera so pridobljena iz oljnih buč.

Štajersko prekmursko bučno olje je temno zelene do rdeče barve, z značilnim aromatičnim vonjem in okusom. Ima ugodno maščobno kislinsko sestavo, saj vsebuje okrog 20 % nasičenih maščobnih kislin, okrog 35 % mononenasičenih maščobnih kislin in okrog 45 % polinenasičenih maščobnih kislin.

Bučno olje je bogat vir tokoferolov, saj vsebuje okrog 50 mg vitamina E v 100 g olja. V bučnem olju so prisotni tudi drugi vitamini, mikroelementi, karotenoidi, redke aminokisliline, naravno barvilo (klorofil).

4.3 Geografsko območje:

Geografsko območje, kjer poteka predelava bučnih semen v Štajersko prekmursko bučno olje, se nahaja znotraj meje, ki poteka od Dravograda do Slovenj Gradca, Mislinje in Velenja (tu je meja glavna cesta), Šoštanja, Mozirja, Nazarij, Vranskega, Prebolda, Zabukovice in Laškega. Od tu naprej poteka meja po reki Savinji in Savi mimo Radeč, Sevnice, Krškega, Brežic do Obrežja, nato gre po državni meji s Hrvaško do državne meje z Madžarsko, po državni meji z Madžarsko do državne meje z Avstrijo in nato po državni meji z Avstrijo (po Karavankah) do Dravograda.

4.4 Dokazilo o poreklu:

Vsi predelovalci Štajersko prekmurskega bučnega olja morajo biti registrirani znotraj predpisanega geografskega območja in morajo bučna semena predelovati v bučno olje skladno s specifikacijo za Štajersko prekmursko bučno olje. Voditi morajo evidence o prodajalcu in količini bučnih semen, glede na posameznega prodajalca bučnih semen pa še datum analize, rezultate kemijskih analiz in fizikalno kemijskih parametrov. Predelovalci morajo voditi tudi poročila o poteku predelave, v katerih se evidentira poraba surovine, poraba materiala in količina pridelanega bučnega olja.

Vse te dejavnike nadzira tudi certifikacijski organ, ki je akreditiran v skladu z Evropskim standardom EN 45011.

4.5 Metoda pridobivanja:

Za proizvodnjo Štajersko prekmurskega bučnega olja se lahko uporabljajo različne vrste bučnih semen, ki pa morajo ustrezati predpisanim kakovostnim parametrom.

Pridelava teh bučnih semen lahko poteka izven predpisanega geografskega območja, vendar pa morajo biti v Štajersko prekmursko bučno olje predelana znotraj predpisanega geografskega območja.

1. Prezem bučnih semen (kontrola fizikalno – kemijskih parametrov (vsebnost nečistoč, vsebnost vlage, vsebnost olja, vsebnost poškodovanih semen) in izgled bučnih semen).
2. Skladiščenje bučnih semen.
3. Čiščenje bučnih semen (odstranitev nečistoč).
4. Sušenje bučnih semen do vsebnosti vlage 6–7 %.
5. Mletje bučnih semen.
6. Gnetenje.
7. Praženje bučnih semen (max. temperatura pražene mase 120 °C, 30–60 minut).
8. Stiskanje pražene mase.
9. Sedimentacija bučnega olja.
10. Kontrola kakovosti (fizikalno-kemijska in senzorična analiza bučnega olja).
11. Polnjenje in označevanje.

4.6 Povezava:

Štajersko prekmursko bučno olje je kulinarična posebnost geografskega območja iz točke 4.3. Predelava bučnega olja na Štajerskem in v Prekmurju je tradicionalna, kar dokazujejo zapisi o ustanovitvi prve stiskalnice bučnega olja v Framu že leta 1750. Zaradi velike pridelave bučnih semen v tej regiji, je bilo ustanovljenih tudi več tovarn za predelavo bučnega semena v bučno olje na obrtniški način (Slovenska Bistrica, Središče ob Dravi, Selo pri Pragerskem, idr.). Leta 1904 je Albert Stigar v Slovenski Bistrici ustanovil tovarno za predelavo bučnih semen v bučno olje na obrtniški način. V Prekmurju večjih obratov za predelavo bučnega olja ni, so le manjši obrati v lasti kmetov. Eden izmed njih je tudi Feri Vučak v Vadarcih na Goričkem, katerega oljarna-mlin stoji že 130 let. Pri njem bučno olje prideluje že četrta generacija.

Sloves o Štajersko prekmurskem bučnem olju se širi tudi izven območja Slovenije po drugih evropskih državah, ZDA, Avstraliji, Rusiji, itd., kar med drugim dokazuje tudi priznanje za najbolj inovativen proizvod na tekmovanju IFE07 (The International food&drink event) v Londonu leta 2007.

4.7 Nadzorni organ:

Naziv: Bureau Veritas d.o.o.
Naslov: Linhartova 49a
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel.: +386 14757670
Telefaks: +386 14747602
E-mail: info@bureauveritas.si

4.8 Označevanje:

V primeru embaliranja Štajersko prekmurskega bučnega olja znotraj geografskega območja, lahko vsak proizvajalec uporablja svojo embalažo in etiketo, vendar pa morajo biti na etiketi ali drugod na embalaži navedeno zaščiteno ime Štajersko prekmursko bučno olje, barvni logotip Štajersko prekmursko bučno olje ter ustrezen znak skupnosti oziroma nacionalni znak kakovosti.

V primeru embaliranja izven predpisanega geografskega območja, mora biti zagotovljena sledljivost do izvora Štajersko prekmurskega bučnega olja. Embalirano Štajersko prekmursko bučno olje mora biti tudi v tem primeru označeno z zaščitenim imenom, logotipom in ustreznim znakom skupnosti.
